

Podél sobích plotů
a přes březové lesy
až do nitra bažin

Norsko 2023

Tento cestopis bych chtěla věnovat Lubošovi, nejlepšímu parťákovi, kterého mi přihrál osud, a s nímž bok po boku kráčím životem již 32 let. Musela jsem si to dvakrát přepočítat, jelikož mi to přišlo mnohem déle, a máme již tedy za sebou třicetiletou válku :-)

Na tomto vandru si sáhl na dno svých sil, přesto jej nejenom dokončil, ale troufám si tvrdit, že vzdor své manželce i užil. Klobouk dolů, jelikož jeho zdravotní potíže ho skoro dostaly do špitálu. Tedy skoro... Kdybychom byli v civilizaci, v nemocnici by se určitě ocitnul, takto mu nezbývalo nic jiného, než si hodit na hřbet 30 kg a vykročit vstříc dalšímu dni, kterým by se přiblížil cíli.

Zdroje informací

Letos jsem byla skoupá, a čerpala jsem jen z Wikipedie.

Ušlou vzdálenost uvádím dle toho, co mi ukazoval satelitní komunikátor, nastavený na zjišťování polohy a sledování každých 10 minut, zároveň jsem používala off-line stažené mapy.cz na mobilu. Oba údaje spolu korespondovaly a odchylka byla zanedbatelná.

Do překonané vzdálenosti jsem nezapočítávala cestu pro vodu, která běžně činila 1 – 2 kilometry, jednou i více – 2,4 km.

Čas uvedený v bilanci u každého dne souvisel se samotným příchodem na tábořiště, kdy skoro vždy následoval vlastní pochod pro vodu, což zabralo další 1 – 1,5 hodiny.

Kapitola první

Přípravy

Přišel na psa mráz

Rok se s rokem sešel a opět se vynořil okamžik, kdy vyrazíme za onu myšlenou čáru, kde Slunce alespoň jeden den v zimě nevystoupí nad obzor a alespoň jeden den v létě nesestoupí pod obzor*.

Výbavu jsme za roky, kdy se za tuto určenou rovnoběžku vydáváme, poměrně dobře vychytali, a to včetně jídla, kdy večere tvoří expediční strava a snídaně sýr či salám dle potravních preferencí a alergií. Letos ovšem přišel na psa mráz, museli jsme proti své vůli vyjet o týden dříve než obvykle,

čímž na přetřes přišla právě trvanlivost rychle se kazících surovin. Bylo nutné se se hluboce zamyslet /přestaňte se prosím smát/ a vykoumat, jak na to. Konzervy a paštiky jsme zamítli rovnou, velké, těžké, navíc paštiky nám v době červencových veder na vandru Vysočinou zksyly. Řešení se nabízelo jediné.

Ovesné kaše. Ano, čtete správně, obilnina a píce v jednom, tedy krmění pro koně. Jsem snad já kůň? Ne, já jsem kobyly, tudíž bylo nutné, podotýkám, pár dnů před odletem, jelikož jsem to nechala na poslední chvíli, vyřešit pořízení této

odporné poživatiny. Proč odporné? Já jsem totiž kovaný masožravec, a brambory snesu nejlépe přepasírované přes prase. Nebylo ale zbylí, pokud jsme nechtěli v lůně divoké přírody řešit, že naše snídaně ve formě salámů se staly nejenom nemožné k pozření, nýbrž i zdraví nebezpečné.

* = polární kruh

Masožravec veganem

Do popředí se dostala životně důležitá otázka, a to příchutě. Já vyloučila veškeré nabízené sladké, jelikož již z té představy se mi zvedal žaludek, a zbyly mi dvě možnosti. Už dva roky mám diagnostikovanou nesnášenlivost bílkoviny mléka, takže nesmím nic, co se jen šmrnclo blízko vemene krávy, ovce, kozy či jiného, mléko produkujícího zvířete, čímž pádem o sobě tvrdím, že jsem parciální vegan. Mohu maso, nesmím mléko. Na letošním vandru jsem se ale dostala ještě dál – z masožravce jsem se stala veganem. Plnotučným.

Všichni moji příbuzní nabyli oprávněné obavy, že nebudu schopná tolerovat 14 dnů krmivo pro lichokopytníky, z nedostatku živočišných bílkovin mi hrábne, seberu Lubošovi jeho masovou stravu a jeho zahrabu do bažiny, takže jsem se rozhodla udělat pokus na zvířeti, a otestovat jeden pytlík s čímisi, co mi připomínalo amarouny ze seriálu Návštěvníci. Mimochodem, pokud znáte tento dle mého názoru zdařilý český sci-fi seriál, tak to znamená, že jste fakt staří. Hláška „centrální mozek lidstva“ by mě i uprostřed hlubokého spánku připomněla tento zapomenutý skvost české kinematografie.

Abych ale neodbíhala /díky mému věku už na to mám nárok/, tak sáček s ovesnou kaší, jablky, brusinkami, skořicí a chia semínky mě mile překvapil, nejenom že to nebylo vůbec sladké, nýbrž naopak, bylo to tak trpké, až se mi kroutila pusa. Rázem jsem si tento pokrm zamilovala. Půjde to.

Když Evropou kráčela bouře Hans

Začátkem srpna se Evropou, tedy přesně Skandinávií a Pobaltím, přehnala bouře Hans. Nechápu, proč jí přidělili zrovna chlapské jméno, když odjakživa se všechny nejenom přírodní katastrofy pojmenovávají po ženách. Pršelo tehdy několik dnů v kuse, v důsledku těchto silných lijáků se zhroutila hráz přehrady u vodní elektrárny v Braskereidfossu na severovýchod od Osla, voda elektrárnu na největší norské řece Glomma zatopila, a vznikly rozsáhlé záplavy, celkem bylo evakuováno přes 600 lidí. Jižní Norsko bylo neprůjezdné jak pozemní cestou autem či busem, tak po kolejích. Kdybychom se letos vydávali na Hardangerviddu, kterou jsme přešli pěšky loni, nedostali bychom se ani nikam poblíž, jelikož náhorní plošina ležela přesně v epicentru nepříznivých událostí. Nezbylo mi než doufat, že když Alta, něco jako náš základní tábor, leží o 1600 km severněji, než kde Norsko pustošil Hans, neměly by být pro nás následky tak závažné. Musela jsem ještě své

ochranné rodiče vysvětlit, že sice se furt jedná o Norsko, ale vzdálenost je zhruba srovnatelná, jako Bordeaux od Prahy. To ji naštěstí poněkud uklidnilo.

Co jsem jí ale zamlčela, byl výskyt brutální střevní infekce na Kungsleden, tedy na slavné dálkové turistické stezce v severním Švédsku. Ta asi týden před naším odletem masívně kosila /kosila jako že skončili ve špitále, nikoliv kosila jako definitivně/ lidi, kteří odpadali se zvracením a průjmy, takže Švédský turistický spolek musel oblast zcela uzavřít.

Zimní zvracení

Infekci mi Google translátor /Švédský turistický spolek nemá stránky v nějakém normálním jazyce, asi tam cizinci dle jejich představ nejezdí/ přeložil jako zimní zvracení, a dle příznaků to nebylo něco, co bych chtěla na treku zažít. Ostatně nejenom na treku, ani v civilním životě. Řešení, jak zakázat turistům přístup do divočiny, bylo vpravdě geniální - jednoduše z obchodů stáhli expediční stravy a hlavně plynové kartuše, čímž bylo jasně dané, že nikdo se nevydá dále než na jednodenní výlet. Tímto přístupem se jim během několika dnů podařilo virózu dostat pod kontrolu, když mikrobiálnímu původci odebrali živé inkubátory.

SVENSKA
TURISTFÖRENINGEN

Aktualizované informace: 2023.08.09 v 15:15

Příčina ohnisek

Výsledky testů ukazují, že vypuknutí gastroenteritidy na Kebnekaise a severním Kungsleden je způsobeno kalicivirem, tj. zimním zvracením. Není považována za obecně nebezpečné onemocnění, ale je vysoce nakažlivá. Virus se vylučuje ve velkém množství, zejména stolicí, a může se šířit přímým nebo nepřímým kontaktem s infikovanými lidmi (dokonce i zvracení může být nakažlivé). Infikovaní lidé mohou obvykle šířit infekci až dva dny, někdy i déle, po zbavení příznaků.

Na rozdíl od bouře Hans se nás infekční problém teoreticky týkat mohl, jelikož z Kebnekaise, kde původce izolovali, to do Alty činilo pěšky cca 600 km, tedy nic, co by motivovaný dálkový trekař nedokázal překonat. Tou dobou jsem to ovšem brala spíše jako zajímavost, nesouvisející s naším výletem. O existenci něčeho jako je kalicivirus /tak se jmenoval virus, který způsobil epidemii/, jsem se dozvěděla jen díky tomu, že sleduji vlákno Kungsleden, takže mi tam k mému šoku začaly skákat neuvěřitelné informace o zavření stezky a bližících a kálejících lidech.

Luboš se mě tou dobou zeptal, co budeme dělat, když jeden z nás onemocní. Dosud mi takovou otázku nepoložil, takže jsem mu s lehkým srdcem odsekla, že se budeme chovat jako vždy, tedy šlapat dál, a připomněla mu rok 2017 a naši výpravu k nejvyšší hoře Finska Halti, kdy jsem dostala zánět do kořenů tří zubů, a jelikož se tak stalo uprostřed 130 km treku, jednoduše jsem neměla jinou možnost, než to prostě dojít, bez ohledu na strádání. Zašklebil se, že takovou odpověď slyšet nechtěl, souhlasil ale, že mám asi pravdu.

Jak prorocká to slova. Až se mě příští rok zeptá, co se bude dít, až se mu ztratí manželka, měla bych být na pozoru.

V Norsku se protrhla hráz přehrady u vodní elektrárny

dnes 18:34 • Aktualizováno 22:02
ČTK

V důsledku několikadenních lijáků se ve středu částečně zhroutila hráz přehrady u vodní elektrárny v Braskereidfossu severovýchodně od Osla. Už dříve voda elektrárnu na největší norské řece Glomma zatopila a zařízení je mimo provoz.

Protržená nádrž v Norsku

Všechny hlavní silnice mezi Oslem a třetím největším norským městem Tronheimem jsou uzavřené. Podle norského listu Aftenposten je v současné době téměř nemožné dostat se z východu na západ a z jihu na sever země. Zřítíl se také jeden z železničních mostů na trati mezi Oslem a Tronheimem, ale žádné nebezpečí nehrozí, protože vlaky nejezdí už od pondělka.

Podle agentury AP je pod vodou také rybářský přístav ve druhém největším švédském městě Göteborgu. V jižním Norsku a centrálním Švédsku mají podle meteorologů lijáky pokračovat.

Deště přinesla do Skandinávie a Pobaltí bouře Hans. Ve Švédsku a Norsku došlo k sesuvům půdy, některé řeky se vylily z břehů, povodně poškodily silnice a padající větve stromů zranily lidi. Na rozvodných řekách bylo vidět malé domky a kůlny odnášené proudem vody. Norská policie označila situaci v regionu za chaotickou a nepřehlednou.

Den -1, pátek 18.8.

Z práce se chodí na první pokus

Odlet do Norska jsme si naplánovali na neděli, jelikož jsme už vyrostli z uštvaneho pakování věcí v průběhu týdne a pátečnímu odjezdu do Prahy. I na naše poměry, kdy poledne nazýváme brzkým ránem, jsme měli letadlo v tak rozumnou dobu, že stačilo vyrazit z Brna v den odletu, tedy ve zmíněnou neděli, přesto jsme se rozhodli v našem hlavním městě přespat. Balení jsme tedy naplánovali na sobotu s tím, že až budeme hotovi, přesuneme se do Prahy. Luboš měl v pátek dovolenou, protože potřeboval zalít naši plantáž na Vysočině, takže se zjevil doma přede mnou, než jsem já dorazila z práce. Byť jsem ten den po domluvě s šéfy končila dříve, bylo mi to houby platné, jelikož jsem jsem ve vlaku zjistila, že na nose mám brýle na čtení, a ty do dálky zůstaly v hokně. Honem jsem tedy vyskočila, chytla vlak jedoucí opačným směrem, vlétla jsem do šatny, odblokovala jsem středisko /fakt v tomto pořadí/, vyměnila optiku a stihla navazující spoj do Brna. Bylo to o prsa, a to doslova, protože jsem svým hrudníkem narazila do již zavřených dveří vlaku, který se právě chystal odjet z nástupiště, naštěstí ještě nebylo otvírání zablokované centrálně, takže jsem se dovnitř dostala.

Jestli někomu vrtá hlavou, proč tolik povyku kvůli brýlím, když i v těch na blízko vidím relativně slušně i do dálky, tedy lautr
hovno, prostě bych jen
nespatřila ty nejvzdálenější
vrcholky hor, které beztak
nezaostřím ani s těmi
silnějšími rozptylkami, tak
vězte, že skla do dálky jsou
samozabarvovací, což by
mé oči rozhodně ocenily
při expozici silnému
polárnímu Slunci.

Takto se mi tedy nepovedlo odejít z práce na první pokus.

Den 0, sobota 19.8.

Jak se vyřešilo moje dilema, zda si vzít náhradní podprsenku

Moje dilema, zda si vzít náhradní podprsenku či nikoliv, se vyřešilo samo od sebe. Při sklizení prádla ze sušáku jsem ji totiž objevila ve skřínce a čuměla na ni jako puk. Ne, nemylte se, mám samozřejmě více exemplářů tohoto spodního prádla, ale sportovní mám fakt jen dva kusy. Jeden jsem měla na sobě a na druhý jsem nevěřicně zírala do poličky.

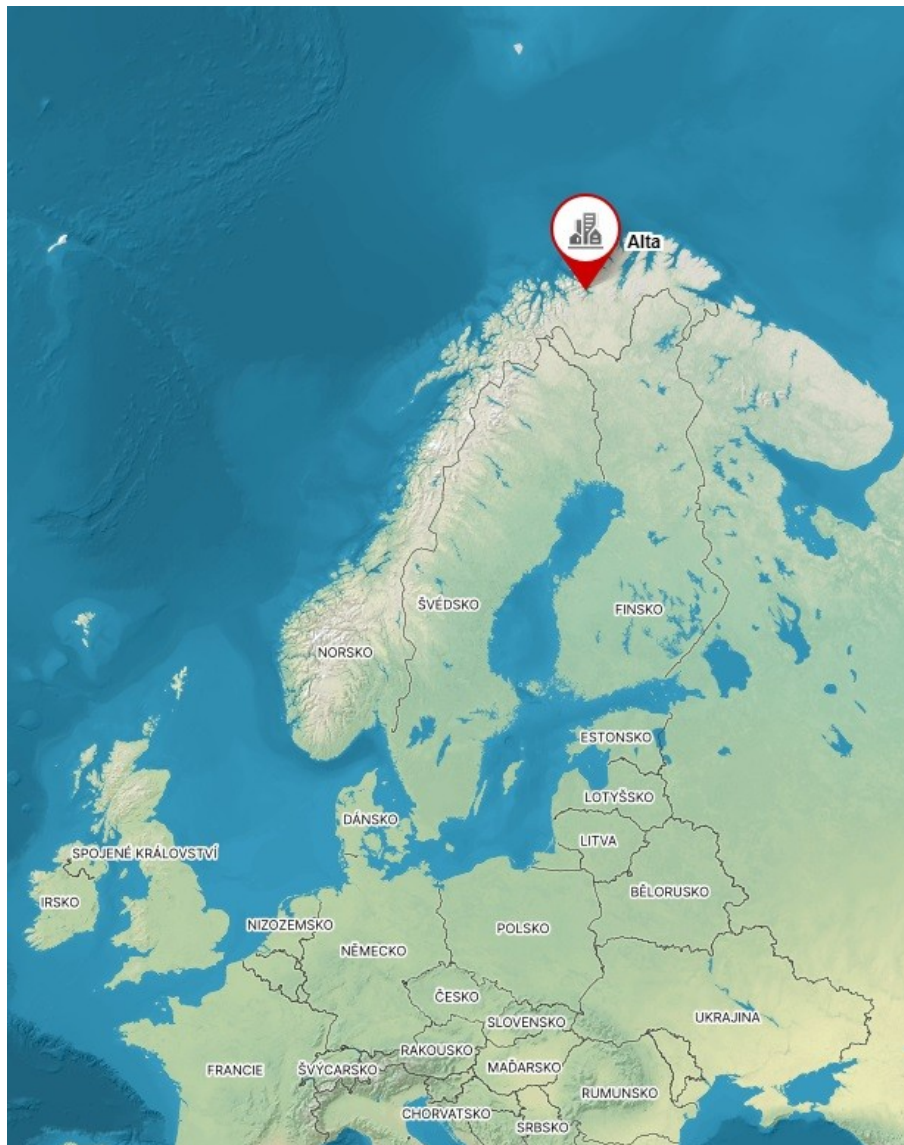
Ne, ani na okamžik mě nenapadlo batoh znova vybalit a onu neposlušnou podprsenku tam vrazit a už vůbec jsem neuvažovala o variantě ji jen tak někam strčit a umístit tam, kam systémově patří, později večer v hotelu v Praze. Kdepak. Jednou se rozhodla zůstat doma a nejet na velký výlet, tak taky zůstane, dobře jí tak. Více mě ale vrtalo hlavou, jak je možné, že tuto položku mám pečlivě zaškrtnutou v seznamu výbavy, což vypadalo, že jsem ji opravdu fyzicky umístila do batohu.

Rychle jsem zadoufala, že nic jiného jsem neopomněla, jako třeba životně důležitý fernet.

Co byl další rozdíl proti minulosti, tak to vypadalo, že tohle bude první cesta na letiště, na níž budu mít příručně hřebínek. Fakt. Dosud jsem vždy pohlavní táhlo situovala do odbaveného zavazadla, kdežto letos dlelo u kartáčku a malé zubní pasty v minimalistickém batohu, který si vezmu do letadla. Nevím ale, zda u mě s mým expedičním sestřihem bude rozdíl mezi stavem učesaným a neučesaným, ale alespoň ušetřím pár gramů, protože, jak činila moje zkušenost, palubní zavazadlo se běžně nevážilo.

Kapitola druhá

Cesta

Den 0, sobota 19.8.

Jak se mi povedlo přepít se kávou ještě v Brně na nádraží

Poučení krizovým vývojem, tedy realitou, že na dopravu se nedá vždy spolehnout, vyrazili jsme na nádraží s více než hodinovým předstihem. Na škodu to ale nebylo, protože i když jsme působili mezi kravaťáky poněkud nepatřičně, byli jsme vpuštěni do čekárny „Lounge“, poněvadž jsme disponovali místenkami na railjet. K dispozici byl v místnosti kávovar s obsluhou ve vlastní režii, takže to nemohlo dopadnout jinak, než že jsem se přepila černou tekutinou. To třetí kafe jsem si fakt neměla dávat. Kromě toho se mi povedlo polít se svým vlastním ovesným mlékem. Snad budu smrdět méně než v roce 2016, kdy na mě jeden opilec v autobuse, mířícím na letiště, chrstnul whisky.

Nalodění se do vlaku proběhlo bez komplikací, jelikož jsem fikaně zvolila spoj končící v Praze, nikoliv pokračující až do Berlína. Jak jsem totiž sledovala, jako správný šotouš, web Českých drah, zjistila jsem, že vlaky, jedoucí až do hlavního města Německa, jsou narvány tak, že ani průvodčí nemůže projít uličkou, protože se stojí všude včetně průchodů mezi vagóny.

Zabrali jsme si naše sedadla, na něž jsem pořídila místenky, a jako pravověrní čeští turisté jsme okamžitě vytáhli řízky, aniž bychom vůbec opustili Brno.

Pokud padáte do mdlob šokem, že jsem včera nejenom balila, ale i smažila šnycle, tak vězte, že jsem si pouze orazila dva obědy v práci.

Vy jste velitel zájezdu?

Jelikož se jednalo o rakouský vlak – červený railjet ÖBB versus modrý railjet ČD – personál byl rakouský kromě průvodčího. Ten se k nám hnal a jako prvního oslovil Luboše.

„Vaše lístky prosím.“

„Nemám,“ vyděšeně opáčil dotázaný, tou dobou už skoro v limbu, bralo ho to na spaní. Fakt je neměl, v hlídání jsem jízdenky měla já.

Než se štíplístek stihl oprávněně naštvat a na Luboše rozeřvat, zasáhla jsem.

„Všechno je tady,“ snažila jsem se upoutat jeho pozornost a strčit mu plastové In Karty s nahanými aplikacemi.

„Aha, takže velitel zájezdu jste vy,“ pobaveně ode mě převzal naše doklady. Ty pak vrátil nechápavě se tvářícím Lubošovi, jenž jen mávl mým směrem. Pochopil své zařazení v rodině.

Ano, jsem vedoucím naší dvoučlenné smečky.

Když nám donesli nápoj na uvítanou, což bylo šampaňské, rozhodli jsme se nekonzumovat ho ve vlaku, ale sbalit a nechat si za odměnu, až v hotelu přeměníme batohy z cestovního módu na letovou konfiguraci.

Jak jsem dosáhla vrcholu přehřátí aneb dej mi babko, jedno jabko

Když se vydáváte do Arktidy v létě, musíte být adekvátně oděni, což obnáší teplé hadry, zejména kalhoty, protože vrchní část těla se dá snadno přizpůsobit několika vrstvami, znamená to být ale vystaven výhni a vedru střední Evropy. V roce 2019 jsem takto cestovala do Grónska a měla na

sobě zateplené softshellové kalhoty, takže jsem si myslela, že jsem dosáhla vrcholu přehřátí. Kdepak. Letos jsem použila podruhé loni osvědčenou kombinaci, tedy tenké softshellové kalhoty a na ně v případě zimy za polárním kruhem zateplené kraťasy, takže jsem předpokládala, že to bude v pohodě, už jsem si vyzkoušela na vandru v květnu, že tento typ kalhot dobře větrá a lze v nich vegetovat do 20°C.

Nyní jsme ovšem pohrdli náhradní dopravou a zbývajících 1,5 km do hotelu se rozhodli urazit pěšky. V parném odpoledni, vystaveni spalujícímu slunci, jsme kráčeli po žhnoucím asfaltu, zatímco se nás rudá koule snažila sežehnout a usmažit zaživa. Takto jsem zjistila díky výluce, že moje čtyři roky staré nepříjemné vzpomínky byly překonány. Sálající horko bylo nyní horší.

Na hotelu jsme poté, co jsem si musela strčit hlavu pod studenou vodu v umývadle, započali poslední fázi naší cesty. Bylo potřeba přemístit jednotlivé části výbavy tak, aby každý batoh, až jej omotáme kokony, splňoval limity jednotlivých leteckých společností, a zároveň abychom neměli 20 kg v příručáku. Připomínalo mi to lidovou píseň „Měla babka čtyři jabka,“ jelikož jsem neustále přepočítávala hmotnosti nejtěžších věcí, kdy stativ = hole a stan = termosky + fernet.

Jak si Luboš myslel, že si zapomněl šust'áky

Při přemísťování výbavy mezi jednotlivými batohy začal Luboš lkát, že si zapomněl šust'áky. Jelikož kromě těchto dlouhých kalhot měl k dispozici pouze kraťasy, a to na sobě, začalo se to jevit jako velký problém, tedy že v chladné a studené Arktidě nepřežije. Vyhodnotila jsem

jeho snahu jako laciný trik, jak přijít k novým teplým kalhotám v Norsku, v naší finální destinaci, a zadržela mu to. Vědom si své subordinace sklápěl paty k sobě a znovu prohledal svá zavazadla, aby našel postrádaná kraťasa objevil místo v pytlí „mikina“ v tlumoku „elektronika“. To má z toho pokusit se svůj bordelismus organizovat. Já podobné kravinu nedělám, abych se snažila popsat si jednotlivé nepromokavé vaky. Taková blbost. Stejně vše musím hledat, bez ohledu na to, co by se skvělo na obalu, navíc já to kdysi prováděla a dopadlo to přesně tak, jako se stalo nyní Lubošovi, tedy že kalhoty se ocitnou v obalu elektronika, ačkoliv logicky by patřily do mikiny.

Po úspěšném zamotání batohů do několika 240 litrových odpadkových sáčků jsme se zaslouženě oddávali degustaci bublinek z rajletu. Vedro v pokoji bylo neúnosné. Ještě to budeme muset pár hodin vydržet a pak hurá Severe, těš se na nás!

Den 1, neděle 20.8.

Jak jsem měla krizi aneb bourec morušový

Do zavazadla nachystaného k odbavení, jsem umístila půl litru ovesného mléka, určeného na konzumaci kávy v Norsku. Bez mléka totiž kafe nedokážu pozřít a živočišné mléko nesmím. Další PETku se zbytkem ovesného mléka jsem si s sebou vzala na hotelovou snídani, kde jsem se obětovala, a dopila je. Ono totiž není dovoleno přepravovat tekutiny na palubě letadla, i když se domnívám, že bombu zatím nikdo nikdy do ovesného mléka neumístil. V restauraci, kde se první jídlo dne servírovalo formou švédských stolů, mě přepadla krize. Fňuk, došlo mi, že už jen dvakrát budu mít normální snídani, tedy rozuměj maso, a pak už dalších 14 dnů sladkou formu. Béééé. No vidíte, už z toho bečím jako ovce. Asi se tak organismus připravuje na ovesné kaše.

Včera na recepci jsme si domluvili odvoz hotelovým taxíkem a s 15ti minutovým předstihem jsme stepovali před budovou, kde se nás okamžitě ujal hubený, rachitický chlapík, který popadl jeden kokon a zlomil se v pase.

„Kolik to váží? Já nemohu tahat těžké předměty, zhubl jsem 80 kilo.“

„Cože?!“

Vytřeštila jsem shodně s Lubošem oči.

„No, dříve jsem míval 150 kg, teď mám 70 kg.“

Neschopni slova jsme na něj oba zírali.

„Ale ty vaše kokony se mi líbí, vypadají jako bourec morušový.“

Jak mi steak skoro skočil do klína

Po sdělení, že odhadujeme každý kus na 20 kg, trochu zaprskal, že to je o něco více, než třetina jeho aktuální váhy, na což mu Luboš namítl, že jeden z těch batohů patří mně, přičemž mi v cílové destinaci ztěžkne o dalších asi 7 - 9 kg, a řidič zahanbeně zmlknul.

Naše přepážka samozřejmě ještě otevřená nebyla, ale Luboš využil neobsazených vah, kam zkusmo naše zavazadla hodil ke zjištění jejich hmotnosti. Oba velké kokony měly shodně každý 20,1 kg a příruční 4,7 kg a 3,6 kg. Super, jsme dobří, limity obou aerolinek bychom měli splnit. Na vysvětlenou: z Prahy do Osla jsme letěli jinou společností, než posléze z Osla do Alty.

Obtěžkáni objemnými a neforemnými batohy jsme se vydali o patro výš do samoobslužné Restaurace Runway, kde jsme se rozhodli poobědvat. Ono se tam totiž, pokud to nevíte, dá za celkem rozumnou cenu najíst, a chodí tam všichni zaměstnanci letiště. Já si zvolila kuřecí steak na rozmarýnu s opečenými brambory a při vybírání cibule se mi maso snažilo skočit do klína, jelikož se mi nepozorovaně a nebezpečně posunovalo k okraji talíře, na němž balancovalo, a v poslední chvíli se mi povedlo zasáhnout a zapůsobit proti gravitaci šikovně napřaženou vidličkou. Luboš, kterému jsem omylem zakoupila rizoto, protože než jsem vystála frontu, zapomněla jsem, co to vlastně chtěl, se mě s prosbou v hlase zeptal, zda pojím všechny erteple, nebo mi nějaké zbydou. Slíbila jsem mu je, ale až poté, co do sebe dostanu kuřecí plátek, jinak bude zase hrozit, že mi skončí na kalhotách.

200 gramů sem, 200 gramů tam

Jelikož jsem holka chytrá, nastavila jsem si na mobilu sledování našeho letu a posílání informací. Takto jsem byla mezi prvními cestujícími obdařena údaji o tom, která přepážka se co nevidět otevře pro odbavení do Osla. Zařadili jsme se před pásku za těch pár lidí, kteří se rozmístili k jednotlivým pracovnícím, zatímco za námi narůstala fronta jak na maso za války. S hrůzou jsme sledovali, jak přidělená ženská u vedlejšího okénka buzeruje jednoho cestujícího za druhým, všechny kasíruje za nadváhu či jiné nesrovnalosti, a jednoho chlapa vůbec nechtěla pustit s jeho příručním zavazadlem. Donutila jej vrazit batoh do vzorového rámu, odkud kousek čouhal, asi tak centimetr. Nepřijala jej a musel si ho nechat odbavit do podpalubí. Za brutální doplatek samozřejmě. Když jsme začali panikařit, že by řada mohla vyjít k ní i na nás, naštěstí se uvolnilo místo u sympatičtější obsluhy,

kteřá nám bez problémů přijala naše batohy a vydala palubní lístky. Zabralo jí to asi třetinovou dobu ve srovnání s její prudící kolegyní. Co mě ale zaujalo, bylo oficiální vážení, jelikož zjistila 19,9 kg u každého našeho kokonu, kdežto před několika hodinami nám vyšlo 20,1 kg. Ne, že by to bylo důležité, ale rozdíl jednoho procenta mi už u letecké společnosti přijde jako hodně velká chyba.

S pracovníci jsme se dohodli, že si necháme odbavit batohy až do naší cílové destinace, tedy do Alty, a prý to není žádný problém. Tak jsme se tedy vhodili naše zavazadla do letištního šelmostroje.

Výbuch sopky na letišti

Jsem jako zvíře, tedy se učím ze svých chyb, alespoň tedy někdy. No tak jo, skoro nikdy, ale občas mám jasnou chvíli jako třeba nyní, kdy jsem věděla, že abych nepískala na rentgenu, musím si zout boty, jelikož pohory by určité přilákaly paprsky X a následně i pozornost ostrahy. Přesto se při mém průchodu rámem rozezněl alarm. Nepomohlo ani důkladné skenování ručním přístrojem, takže jsem byla odvedena za zástěnu, kde na mě čekala

namachrovaná, nabašená ženská. Když mě spatřila, začala si s chutí oblékat gumové rukavice, já se hrůzou rozklepala a sevřely se mi svěrače v předtuše, kam všude mi bude ruce strkat. S jiskrou v oku se ke mně přiblížila a s gusem mi sáhla do rozkroku. Přes kalhoty. Takto mi důkladně osahala postupně celé mé napjaté tělo, aby spokojeně pokývla, že OK, jsem čistá a nic nepašuji. Ještě se stále staženými půlkami, jelikož jsem si furt nebyla jistá, zda je to všechno, a nebude mi vsunovat prsty do mých tělních otvorů, jsem se vrátila k Lubošovi, který si ani nestihl všimnout, že mu jeho zákonitá manželka zmizela.

Usadili jsme se na naší bráně, kde Luboš otevřel před chvílí zakoupenou minerálku z automatu. Odšrouboval víčko a více už nestihl, jelikož způsobil něco velmi podobného výbuchu sopky. Třetina flašky se rázem ocitla v okruhu dvou metrů kolem nás poté, co vystříkla asi do metru výšky. Snažila jsem se vypadat, že tohoto chlapa neznám a že k němu nepatřím, ovšem Luboš mi zkazil moje úsilí tvářit se, jako že se pokouším prolnout se zdí, když mě oslovil a poprosil o papírové kapesníky, aby tu kalamitu mohl utřít. Jednou jej fakt zabiju.

Exit štráse bite

Jeden můj, přes dva metry vysoký pacient, mi nedávno sděloval, jak chtěl usadit u nouzového východu, aby měl kam natáhnout své dlouhé nohy. Při odletu z ČR to

bylo v pohodě, ale při návratu z Turecka mu chyběla řečová zásoba v nějakém mezinárodním jazyce, jelikož češtinu se ještě přímořské destinace nenaučily používat jako mainstreamovou. Kdysi, před mnoha desetiletími, měl na škole němčinu, takže ze sebe vysoukal něco jako „Exit štráse bite,“ a světe div se, oni jej bez problémů pochopili.

Tahle historka se mi vybavila, když nás obsluha letadla poprosila, zda bychom se u exitu neusadili na jejich žádost. Vyhověli jsme jim poté, co nám vysvětlili podmínky.

„Rozumíte anglicky a jste fyzicky i psychicky schopni pomáhat s evakuací?“

„Ano,“ odvětili jsme unisono.

„Můžeme vám v rychlosti položit pár otázek v angličtině, které jsou vzorové pro případ nehody, abychom si vás vyzkoušeli?“

Luboš se ke mně honem naklonil a zašeptal, abych pokaždé odpovíděla Yes, tedy ano.

Takto tedy probíhala naše předletová příprava pro případ havárie. Prošli jsme.

Je tedy moc pěkné, že požadovali znalost anglického jazyka, ale už si neověřili, že hůře slyším. No a co, prostě co hluchý nedočuje, to domyslí.

Šok u pásu číslo tři

Jak jsem avizovala, naše batohy měly být odbaveny až do Alty. Když jsme po 19. hodině přistáli v Oslu, věděla jsem, že do odjezdu autobusu do našeho ubytování zbývá přes 20 minut, takže jsme měli dost času se mrknout k pásu, kam budou vyložena zavazadla z Prahy. Jen tak, pro jistotu,

stejně bychom stáli na zastávce a čekali, takto můžeme zbývající dobu smysluplně strávit. Jaký byl náš šok, když na pásu číslo tři vyjely naše kokony. Luboš byl tak vyvedený z míry, že ještě v buse to rozdýchával. To by mě tedy zajímalo, co by se dělo, kdybychom si je nevyzvedli. Hrůza pomyslet.

V letištním hotelu jsme nafasovali malý kamrlík, kde jsme se s batohy nechtěli mačkat, takže jsme si na recepci domluvili jejich uschování v místnosti v přízemí, která se otevírala na elektronickou kartu od pokoje. Já pak v průběhu večera potřebovala si skočit na recepci ověřit, zda je nutné autobus na letiště předem domlouvat, nebo se stačí dostavit v čase jeho odjezdu, takže jsem vlezla do výtahu, protože v

pohorách nerada scházím po schodech dolů, díky tvrdé a neohebné podrážce je to na zabití se.

Zmáčkla jsem nulu a ocitla se v garážích. Udiveně jsem civěla na auta a pak mi to došlo - k recepci je to do jedničky. Na tohle mám talent, už jsem se takto na lodi párkrát ocitla ve strojovně, a jednou jsem se vloupala do velínu kapitána.

Den 2, pondělí 21.8.

Jak jsem místo rostlinného mléka poptávala zeleninové

Asi nejvíce jsem se bála dnešního rána. Jak se dostanu k mléku? Bez mléka není káva a bez kávy budu protivná a vzteklá. Tedy asi jako jsem normálně, takže vlastně všechno v cajku.

Loni mi zde vyšli vstříc a sehnali mi mandlové mléko, tak jsem to šla zkusit. Obsluhu jsem hodně vyvedla z míry, když jsem místo rostlinného poptávala zeleninové. No a co, prostě se mi popletly dva anglické termíny /plant x vegetable/. Nakonec jsme se domluvili stylem, že jsem udělala „bůůůů“, abych připodobnila krávu, následně jsem zavrtěla hlavou a ukázala rukou, že tohle ne, a oni to pochopili. Donesli mi krabici s mandlovým mlékem. Asi to tady frčí jako náhrada za živočišné.

Busem jsme se odvezli zpět na letiště a jelikož byl pracovní den, skočili jsme si do banky vyměnit eura za noky. V peněžním ústavu jsme zjistili, že hotovost si patrně shání jen terorista, jelikož jsme byli podrobeni výslechu, na co bankovky chceme, když v Norsku všude berou karty, musela jsem předložit pas, palubní lístek a vyplnit formulář, kde jsem měla napsat jak domácí adresu, tak místní. Nechtěli jen číslo bot. Adresu v Norsku, kde se budeme zdržovat, jsem si netroufla uvést jako stan v divočině, tak jsem udala hotel, který jsme měli na dnešní noc v Altě zamluven. Limit výměny hotovosti byl omezen, proto jsem si vzala jen tolik, kolik bylo povoleno.

Prostě lustrace, jako kdybych jim chtěla vyhodit tundru za polárním kruhem do povětří.

Cestu si člověk musí umět užít

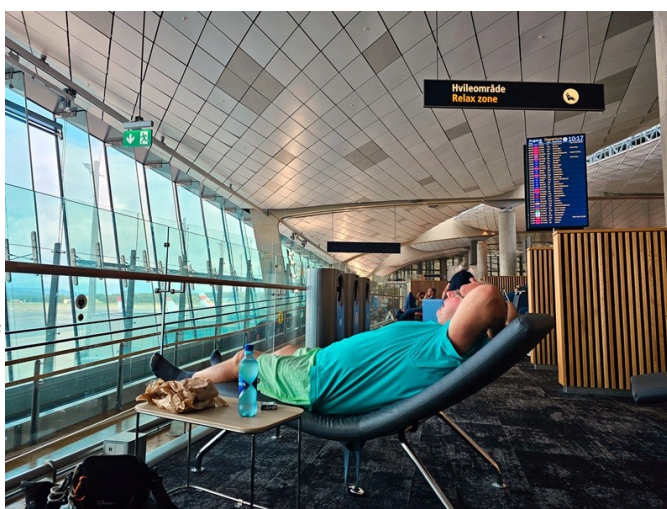
Protože jsme palubní lístky nafasovali už včera v Praze, odnesli jsme batohy k přepážce k nadrozměrným zavazadlům, čímž jsme se odlehčili o 40 kilo, a úplně náhodou objevili Relax zónu s polohovatelnými pohodlnými lehátky, stolky a výhledem na ranvej. Tam jsme ulehli, čuměli na

odlétající a přilétající letadla a užívali si cestu. Aby to bylo dokonalé, skočila jsem koupit velmi chutnou minerální vodu Farris a nějakou svačinu.

Pamětliva toho, že včera s námi letadlo házelo v turbulencích, což neprospívalo mému žaludku, rozhodla jsem se, že si musím sehnat nějaké tabletky na nevolnost. Hlavně že v odbaveném zavazadle jich mám rovných 30. Něco jako lékárna se na letišti nenacházela, ale poličku s akutními léky nabízeli v jednom z kiosků. Tam jsem prodavače poprosila o léky na nevolnost, což se ukázalo jako velký problém, nakonec se vysvětlilo, co chci, když jsem zmínila mé obavy z letadla. On se totiž domníval, že chci něco na těhotenskou nevolnost, což mi bez konzultace s lékařem nemůže prodat. Asi byl slepý a neviděl mé šediny.

Let do Alty proběhl bez komplikací, obrovský stroj nás vyplivl přímo na ranvej, odkud jsme po svých došli do letištní haly a po pár minutách

si vyzvedli na páse naše batohy. Vydali jsme se před halu, kde na nás čekal taxík zařízený ještě z tepla domova. Po průjezdu městem nám řidička zastavila na parkovišti před obchodem, mávla rukou kamsi doprava, že tam leží náš hotel, a odfrčela pryč. Vytržštěně jsme na ni zírali. Vydala jsem se směrem, kam nám ukázala, ale nic připomínající ubytování se tam nenacházelo. Bezradná jsem se vrátila k Lubošovi.

Máte rudl? No to nemáme

Patrně jsme působili zmateně a nepatřičně, jelikož nás oslovila trojice Norů, zda nám mohou pomoci. Sdělila jsem jim jméno hotelu, kam se potřebujeme dostat, a ochotně mi nabídli, že mi ukážou jeho polohu. Dost prskali, když jsem jim sdělila, že nás tam vyložil taxík a že řidič nesplnil svou povinnost. Náš hotel ležel asi 500 metrů od místa, kde nás vysadil, a s batohy ve formě kokonů to byla pro nás nepřekonatelná vzdálenost. Vešla jsem do hotelu a zeptala se, zda mají rudl, předpokládajíc, že se jedná o mezinárodně srozumitelný termín. Kdepak, recepční mi nerozuměl. Oplýval ale ochotou a po vysvětlení našeho problému kamsi zašel a dotlačil rudl. Ten jsem dověkla za Lubošem na parkoviště a on na něm dovezl naše zavazadla, která jsme po zapůjčení nůžek rozkuchali a svlékli, jako když se motýl klube z kukly.

Poté jsme se vydali za pochůzkami. Pořízení potravin a plynových kartuší nám zabralo rovné dvě hodiny, z mého pohledu to byla hrůza, jelikož nesnáším nakupování, a to jsem měla předem zjištěné, ve kterém obchodě seženeme bomby k vařiči. Patrně největší zádrhel nastal díky tomu, že letos jsme byli vybaveni snídaněmi ještě z domova, což se nikdy předtím nestalo, vždy jsme si kupovali na místě vše kromě večeří. Letos poprvé jsem nemohla využívat náš roky propracovaný seznam, kolik salámů, sýrů, oříšků a müsli budeme potřebovat.

Jak se Luboš dobýval do pokoje

Hotel neměl recepci jako takovou, takže to, že jsem natrefila na chlapíka, byla v podstatě náhoda. Systém ubytování byl zařízen tak, že poslali smskou číslo pokoje, PIN od vchodových dveří a PIN ode dveří pokoje. Obě čísla jsem Lubošovi sdělila, nenapadlo mě ovšem, že si nebude pamatovat, kde bydlíme. Takto jsem jej při návratu přistihla, jak se dobývá do vedlejšího pokoje. Co mu bylo platné, že znal správné heslo, když nevěděl číslo naší místnosti. Civěla jsem na něj a přemýšlela, co by asi tak dělal, až by mu otevřela spoře oděná dáma v přiléhavém župánku.

Povinnosti jsme si splnili, takže jsme sebou oba práskli do pelechu a bucali až do 20,30. Aspoň že tak, jak nás, tedy sebe znám, byli bychom schopní chrnět až do rána a zaspat na autobus. Ač neradi, ještě jeden úkol nás čekal, a museli jsme se ho zhostit. Oba jsme se pustili do pakování jídla a všeho vybavení do zavazadel. V 23,30 Luboš hlásil, že je sbalen, a udiveně prohlásil:

„Takhle plný batoh jsem ještě neměl.“

Asi jsme to přehnali s nákupem potravin.

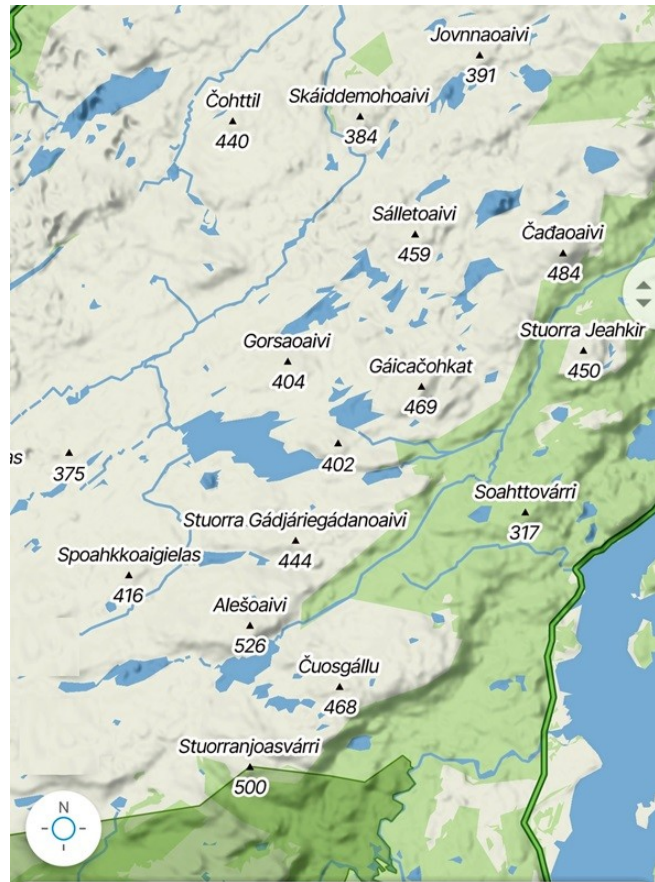
Horší bylo, že jsem si uvědomila, jakou silou Luboš rval věci dovnitř. Určitě mi rozmačkal a nadále nákladem lisuje moje milované krutonky. Krutonky do polévky jsme si omylem zakoupili loni při našem přechodu Hardangerviddy v domnění, že se jedná o suchary, a moc nám chutnaly, tak jsme si je rovnou pořídili i na tento trek. Jen letos bylo obtížnější je objevit v krámu, nakonec pomohlo, že Luboš ochotnému prodávaci vysvětlil, že hledáme něco, co se dává do polévek, a uspěl.

Báseň vzniklá v posteli při pohledu na mapu a názvosloví

Šlapu dneska na Čuosgállu,
Vítr fouká, nemám šálu,
Do cesty se mi staví Čohttil,
Kéž by Luboš rybu chytil,
Přede mnou se tyčí Gáicačohkat,
Ještě dlouho musím šlapat,
Čeká mě vysoká Stuorra Jeahkir,
Kéž bych létala jako fakír

Den 3, úterý 22.8.

Jak v restauraci zabezpečili, abych se nepřepila kávou

Součástí našeho ubytování byla i snídaně, ale jelikož se hotel přestavoval, jídlo servírovali v přes ulici ležící pizzerii. V nabídce byl středoevropský švédský stůl, tedy salámy a sýry, bohužel bez rybiček, na které jsem se těšila. S velkým prosíkem jsem zašla za obsluhou, zda by mi nedokázali zabezpečit mléko, nemělo totiž smysl si kupovat celý litr, nevyužila bych jej. Sympatický mladík tmavší pleti, vypadající jako Ind, mi sehnal zbytek mandlového mléka, více prý v kuchyni nemají. Nevadí, díky mu i za tu trochu, aspoň se tedy postarali, abych se nepřepila kávou. To já totiž umím.

Na mě si ovšem nepřišli. Já totiž chuť na kafičko měla i po návratu zpátky na pokoj, takže jsem se rozhodla využít erárních pytlíků s rozpustnou kávou a rychlovarné konvice. Skočila jsem rychle do nedalekého obchodu Kiwi, kde jsem si zakoupila půl litru toniku. Sice nejsem schopná požit černé kafe, a musím si do něj nalít ovesné či jiné rostlinné mléko, zvládám ale kávu s tonikem. Luboš to nazývá przněním obou nápojů, tedy kafe i toniku.

Snažila jsem se vychutnat každý doušek té libé tekutiny, jelikož mi bylo jasné, že na nějakých 12 - 14 dnů si ji budu muset odřít.

Pokud jste pozorní a četli pečlivě můj cestopis až sem, tak si kladete otázku, co se stalo s tím půl litrem ovesného mléka, které jsem měla v odbaveném zavazadle právě za účelem dnešní snídaně. Podlehlo zkáze díky expozici vedrům při přesunu do Prahy a dvěma nocím v hotelu – v Praze i Oslu. Ořvala jsem to.

Co děláš? Balím se

Z hotelu jsme plánovali odejít po 11. hodině, abychom došli v předstihu na autobusové nádraží, a měli dostatečnou rezervu. Autobus nám jel v 11,45, takže bychom to měli v klidu a beze stresu stíhat. Bylo ovšem nutné se sbalit, protože třeba potraviny podléhající zkáze jsme ještě měli v

lednici, kromě toho jsem potřebovala nacpat do batohu i hygienu a jinou výbavu. Luboš se do toho pustil hned, kdežto já na lůžku degustovala kafičko.

„Co děláš?“ otázal se s nespokojeností v hlase Luboš. Poctivě se totiž balil a zjevně mu vadila má horizontální poloha.

„Balím se,“ odvětila jsem.

„Vždyť ležíš v posteli a piješ kafe!“

„Já v duchu optimalizuji, jak to udělat nejvíce efektivně,“ vysvětlila jsem mu.

Na to nebyl mocen slova.

V klidu jsem dososala kávičku a vrhla se na své zavazadlo, zatímco na mě můj zákonitý manžel vrhal nespokojené pohledy. Nevšimla jsem si ho. Bez ladu a skladu jsem vše nadupala dovnitř.

Jak jsme vyráběli stopovací ceduli

Náš trek jsme měli započít asi šest kilometrů před osadou Olderfjord, takže jsme si potřebovali vytvořit stopovací ceduli. Chtěla jsem to spáchat ještě doma, ale samozřejmě jsem na to zapomněla. Vyslala jsem tedy

Luboše vypůjčit nějaký fix, jelikož už jsem v minulosti psala cílovou destinaci perem, a vím, jaký je s tím opruz. Aby totiž řidič nápis viděl, musí být zhotoven tlustými písmeny, což uznejte, se propiskou dělá opravdu složitě. Vrátil se asi po pěti minutách s šíleně růžovoučkým fixem, s odstínem sladkým jako cumel. Kde jej sehnal, nechápu, ale jak jsem avizovala, hotel nemá klasickou recepci, tak jsem byla vůbec ráda, že něco donesl. Jelikož jako klasický doktor drápu tak, že to po mně není k přečtení, důkazem budiž tento deník, který právě přepisuji, a složitě luštím zápisky, ujal se výroby stopovací cedule sám. Já nad ním stála a žvanila mu do toho, takže můžu být ráda, že mě pomocí toho fixu neumlčel.

Najednou někdo začal lomcovat klikou. Skočila jsem ke dveřím a ty otevřela.

„Oh, wrong room,“ vyřeštěně se omlouval chlapík za nimi stojící.

Luboš se na něj kolegiálně a s pochopením zašklebil. Včera se totiž do špatného pokoje dobýval on.

Jak vypadá mezinárodní autobusové nádraží

S těžkými batohy jsme se dovlékli na asi 350 metrů vzdálenou autobusovou zastávku, honosně reprezentovanou odřenou dřevěnou boudou na okraji parkoviště před supermarketem. Poněvadž odsud odjížděly i spoje do Finska, jednalo se o mezinárodní autobusové nádraží. Složili jsme si naše zavazadla, využili blízkosti obchodního komplexu s dostupnými toaletami a na etapy si tam skočili, zatímco jeden vždy hlídal kufry.

Když přijel autobus, sedělo v něm tolik lidí, že by se dali spočítat na prstech jedné ruky. Pohodlně jsme se usadili na dvouhodinovou cestu a pozorovali okolí. Po asi půl hodině byl bus zastaven člověkem v reflexní vestě, který vešel dovnitř a prokázal se odznakem revizora. Páni, to jsme v Norsku a vlastně na Severu zažili poprvé. Přemýšlela jsem, zda je to dobře či špatně, protože naše zkušenosti mluvily jinak – zde si navzájem všichni důvěřují, a já ani netušila, že pozice revizora zde vůbec existuje. Takže ano, kontrolora lze potkat i za polárním kruhem.

S ochotným a sympatickým řidičem jsme se bez problémů dohodli, že nám zastaví, kde budeme potřebovat, takže odpadla nutnost naší složitě vyráběné stopovací cedule, jen mu prý máme dát zavčas vědět.

Aby nedošlo k mýlce, jízdenky jsme měli zakoupené až do Olderfjordu, přičemž vystoupit jsme chtěli dříve, takže jsme norskou autobusovou společnost nikterak neošidili.

Jak se značka „Pozor, krávy“ změnila na „Pozor, losi“

Jak jsme pokračovali směrem severním, měnil se nejenom ráz krajiny, ale i značky podél silnice - „Pozor, krávy“ bylo vystřídáno „Pozor, losi“. Podobně tomu bylo i s přírodou, les přecházel v normálně rostlé břízy, jejichž výška se postupně snižovala přes zakrslé až do holé tundry. Nevím, jak Luboš, ale mě to těšilo, jsem totiž tundrosexuál, miluji tento bezlesý biom a užívám si pro někoho neúctěsné, jednotvárné krajiny.

Prvního soba, kterého jsme letos spatřili, reprezentoval exemplář, který se rozhodl vyzkoušet, kdo má pevnější nervy, zda on, nebo řidič našeho busu. Dotyčné zvíře se totiž postavilo doprostřed vozovky jako tvrdé Y a civělo na nás. Proběhl oční kontakt, náš řidič zíral do světel* soba a statný přežvýkavec mu pohled opětoval. Ozvalo se zatroubení. Sob se ani nepohnul. Další klakson. Znovu civění a odfrknutí. Na třetí zvukový signál se mohutný samec zatvářil, že jsme mu odporní, hrdě pohodil hlavou s rozvětveným paroží a ladně odběhl kamsi do keřů. Mohli jsme pokračovat. Já na mobilu sledovala, jak se blíží parkoviště, kde bychom chtěli vystoupit, takže jsem se vydala oznámit šoferovi, že to je ono místo.

Bus nás vyplivnul na opuštěném odpočívadle a my se vydali k lavičkám, abychom se z módu cestovního přebalili na mód putovní, což obnáší hlavně vytáhnout ven foťák a stativ a dovnitř strčit dokladovku.

* v myslivecké hantýrce světla = oči

Kapitola třetí

Vzdor zdravotním potížím
napříč divočinou

Evropská dálková trasa E1

Evropská dálková trasa E1, nebo jen E1, je jednou z evropských dálkových tras vyhlášených Evropskou asociací pro pěší turistiku. Její celková délka je přibližně 7 100 km. Začíná v Norsku na Severním mysu /Nordkapp/, vede Skandinávií k jihu a trajektem překračuje Kattegat mezi Švédskem a Dánskem. Pak prochází Dánskem, Německem a Švýcarskem a končí v Capo Passero na italské Sicílii.

Specifické značení E1 se objevuje pouze na některých místech, například na hraničních přechodech nebo na křižovatkách s jinými stezkami; jinak se používají značky a značení místních tras, které tvoří E1.

S rozšířením o Severní mys v létě 2013 přibylo 2 000 kilometrů převážně stávajících turistických tras. Pouze posledních 350 kilometrů mezi Kautokeino v severním Norsku a Severním mysem bylo zcela nově vyznačeno a označeno jako turistické stezky. Chaty jsou na tomto úseku dostupné jen částečně, takže tento nejsevernější úsek je nejlépe absolvovat jako túru se stanem a batohem na zádech.

V roce 2018 byla trasa E1 prodloužena na jih až na Sicílii v Itálii.

Trasa - Skandinávský poloostrov
Začátek trasy je ve Finnmarku a z větší části vede po Nordkalottleden z Kautokeino. Souvislé značení začíná po přejezdu Nordkaptunelu. Pokračuje do švédských přírodních parků. Zde není samostatně značena, ale vede po místních cestách. Ze severu: Kungsleden, Vasaloppsleden, Siljansleden, Lokalaleden, Sméleden, Bergslagsleden, Västra Vätterleden, Redvägsleden, Sjuhäradsleden, Knalleleden, Vildmarksleden, Bohusleden, Hallandsleden. Délka jednotlivých úseků se pohybuje mezi 20 a 280 km.

Národní park Stabbursdalen

Národní park Stabbursdalen je národní park v Norsku. Leží na území obcí Porsanger a Kvalsund v nejsevernějším norském kraji Troms a Finnmark a je pojmenován podle své polohy v údolí řeky Stabburselva. Byl založen 6. února 1970 na území 98 km² a 20. prosince 2002 byl rozšířen na 747 km².

Krajinu tvoří převážně hornatá tundra zformovaná pleistocénním zaledněním, nejvyšším vrcholem je Čohkarášša /1139 m n. m./ Na území parku se nachází nejsevernější borový les na světě. Roste zde také bříza pýřitá a vrba laponská. V údolí Luobbal jsou četné bažiny, kde hnízdí vodní ptactvo. Oblast obývají především sámští pastevci sobů. Stabburselva je využívána k rekreačnímu lovu sivenů, štik a lososů. K živočišným druhům chráněným v národním parku patří los evropský, rosomák sibiřský, orlovec říční, dřemlík tundrový, tetřívěk obecný, pěnkava jikavec a morčák velký.

Den 3, úterý 22.8., den pochodu první

Jak se Luboš rozhodl vyzkoušet naše cestovní pojištění

Než jsme se vyčurali /na parkovišti stály kadibudky, tak proč nevyužít relativně snadného vyměšování, při němž na člověka nefouká ani neprší/ a než jsme batohy připravili na putování, uběhla více než hodina. Vyfotili jsme se na křížení silnice a turistické stezky, u ukazatele s cedulí „E1“, označující naši dálkovou trasu. To jsme netušili, že se taky jedná o první a zároveň předposlední značku E1, kterou uvidíme.

Cesta zpočátku vedla malebným březovým hájkem a my se radovali z kvalitního značení a snadného povrchu. Podél trailu rostla spousta bobulí a vzdor mým protestům se Luboš rozhodl vyzkoušet naše cestovní pojištění. Konzumoval červené plody, aniž by tušil, o co se jedná. Aspoň jsem si to nafotila, abych měla důkaz, že nezemřel mou rukou. On riziku otravy přikládal malou váhu a poukazoval na to, že nám kdysi kdosi tvrdil, že na Severu jsou všechny bobule jedlé. Já mu oponovala, že to může být jako u

hub, tedy ano, jsou jedlé, ale některé pouze jednou. Nebral na to ohled, vyzkoušet se prý má všechno. A to prosím řekl stejný chlap, který v roce 2018 požil ve Finsku vlochyňi bahenní a měl z ní brutální halucinace, takže se po zbytek treku vyhýbal borůvkám v obavě, že by obě plodiny opět mohl díky podobnosti zaměnit.

Není trabant jako Ferrari

Ještě v Altě jsem měla pocit, že letos jsou naše batohy těžší, než kdykoliv předtím. Luboš mi dal za pravdu, jeho zavazadlo už překročilo hranici nosnosti, takže muselo mít hodně přes 33 kg, což byla hmotnost, kterou už má z předchozích výprav vyzkoušenou. Horší ale bylo, že mu loni rupla přezka, a já měla problém sehnat novou, nakonec se mi povedlo mu koupit jinou značku,

respektující ale velikost. No a právě přezka se ukázala býti kamenem úrazu. Zatímco původní Deuter držela jak měla, nová Doldy se neustále rozepínala, a to i spontánně, bez vnějšího podnětu. Prostě jen tak, najednou se ozvalo cvak a bederní pás byl rozepnutý. Když se mu to stalo poprvé a podruhé, bylo to ještě k úsměvu, ale při desátém povolení už to bylo k pláči. Holt není trabant jako Ferrari. Jenže kde si opatřit originální Deuter?

Dorazili jsme k prvnímu směrovníku, který Luboše poněkud zmátl. Červené „T“, které zde reprezentovalo značení, bylo totiž otočené do jiného směru, než zjevně vedla stezka. Podrobným zkoumáním jsme přišli na to, že to je kvůli tomu, aby to bylo snáze viditelné z větší dálky. Bohužel klasika, značka neznámá to, že se tudy má jít, ale jen upozornění, že někde poblíž se nachází stezka. Nebylo to ostatně nic nového, co bychom na našich výpravách za rovnoběžku 66° již nezažili.

Jak jsem hned po prvním kilometru dostala příležitost nás špatným směrem navést

Jelikož jsme začínali na úrovni fjordu Porsanger, tak i když se zdejší hřebeny pohybovaly v relativně menší nadmořské výšce mezi 400 a 600 metry nad mořem, bylo více než jasné, že musíme těch několik set metrů na náhorní plošinu vystoupat. Připadalo mi to, že šplháme vzhůru do oblak. Já hned po prvním kilometru dostala příležitost nás na špatný směr navést, jelikož jsem se vydala po širší, čtyřkolkami vyjeté trase, takže jsem těch několik desítek výškových metrů

překonala zbytečně a logicky se zpět na pěší stezku vracela. Lubošovi má jalová a pro další pochod nesmyslná vzdálenost přišla vtipná, ale jen do té míry, než on sám pohrdnul bažinou, do které jsem já statečně vkročila, a raději mokřad složitě obcházel. To jsem se pak smála já jemu, když velkým obloukem přišel k místu, kde jsem na něj čekala, a kde jsem mu posléze umožnila pokračovat jimi skrz, protože kolem slatinišť rostl hustý březový háj, a obejít to nebylo kudy. Tam jsme taky poprvé uviděli, jak vypadá zdejší značení – červený oprýskaný pruh na kmeni, špatně viditelný jak zblízka, tak především z dálky. Díky tomu se taky stalo, že jsem nás, podotýkám že v nejlepším úmyslu, navigovala po zimní trase, tedy sjízdné pouze na zamrzlém povrchu bažin. No co, aspoň se Luboš opět prošel mokřady. Prskal. Prskal hodně.

Jak se pod Lubošem utrhнул břeh

Dostali jsme se k bezejmennému potoku, který bylo nutné překonat na druhou stranu. Jednalo se o relativně málo vodnatý a úzký vodní zdroj, který jsem statečně přeskočila na druhou stranu. Netušíc zradu, pokračovala jsem ve šplhání do kopce, když se za mnou ozval neklamný znak dunivého pádu. Když jsem se otočila, zjistila jsem, že se pod Lubošem utrhнул břeh, z něhož se odrážel, takže dopadl nohou na dno. Naštěstí nezaváhal, rychle přenesl váhu na přední nohu, ovšem doskokem se projevila kinetická energie, jeho tělo pokračovalo v započatém směru a on sebou práskl na zem. Natáhl se jak široký, tak dlouhý a s batohem na zádech a zamotanými končetinami a hůlkami vypadal jako moucha lapená v pavoučí síti. Nejhorší na celé události bylo, že jsem to jednak neviděla, jednak nestihla vyfotit.

Z klubka, tvořeného Lubošem, batohem, nohama, rukama a hůlkami, se mému manželovi povedlo dostat poté, kdy jsem mu pomohla stáhnout popruhy holí ze zápěstí, následně si již sám uvolnil paže, rozepnul bederák a batoh shodil ze zad, aby se mohl postavit. Kromě otřeseného ega mu nic nebylo a jelikož jsem ještě pořád litovala, že jsem to nezachytila, ani jsem se nesmála.

Dvě Ley aneb jak jsem si hluboký vryp do mé boty způsobila

Došli jsme k řece nesoucí mé jméno. Teda ona se jmenovala poněkud složitěji, přesně její název zněl Leaibevuonjohka, ale i kdybych si jazyk zašmodrchala, nevyslovila bych to. Kaňon, tvořený jejím korytem byl úžasný, takže jsem tam vyhlásila picí pauzu. Vytáhli jsme termosky a dvě Ley se tak ocitly kousek od sebe, ta první - hezčí - samozřejmě seděla na břehu té druhé :-)

Jelikož jsme dnes začínali šlapat až kolem 15. hodiny, neměli jsme v plánu příliš velké ambice, cílem bylo nalézt nějaké pěkné místo na táboření. Ještě z domova jsem jedno takové objevila na mapě a k tomu jsme

nyní směřovali. Z kaňonu řeky Leonky jsme stoupali do tak šíleného krpálu, že jsme velmi rychle přehodnotili původní ideu, tedy shodit batohy a vrátit se sem pro vodu. Kdepak, budeme si muset poradit jinak, jelikož tuhle strž znovu nahoru lézt nehodlám. Luboš můj názor sdílel, takže jsem ho

nemusela přemlouvat či mu vyhrožovat sexuální abstinencí. Přes mokřady a bahnité řeky jsme pomalu postupovali vpřed, přičemž se mi, jak jsem holka šikovná, povedlo způsobit hluboký vryp do mé nové pohory hrotem hůlky, takže jsem si ji pokřtila. Vypadala následně, jako bych se prodírala alpským terénem.

Když jsme se dostali na hřeben, či spíše hřebínek, našli jsme si plácek s výhledy, kde přespíme, a jak se k naší velké radosti později ukázalo, na opačné straně leželo jezero Davit Fránsajávri. Sice jsme se k němu museli prodírat neprostupnou, naštěstí suchou tundrou, ale pořád to bylo snazší, než se vracet k řece Leaibejuonjohka, a znovu tak šplhat nepříjemným sklonem svahu.

Lubošova polštářová pevnost

Vztyčili jsme stan, donesli z jezera vodu a nadešel čas na servírování večere. Dnes se podávalo kuřecí supreme s ratatouille pro mou maličkost a hovězí s brambory pro Luboše. Změnili jsme tak strategii a původně určený salám a sýr jsme si ponechali na ráno, čímž oddálíme sladké snídaně. Pak nastalo něco, co mi nikdo neuvěří, nazvala jsem to Lubošova polštářová pevnost, a jednalo se o systém vaků a mikin, kdy si postupně všechno oblečení nastrkal do nepromokavých obalů a tohle všechno do sebe, čímž si vytunil původní polštářek, dle jeho slov naprosto poddimenzovaný.

Zajímavé, že já mám menší verzi, a naprosto mi dostačuje. Pod hlavou se mu pak tyčilo něco, co mi připomínalo kojící polštář, tedy neforemnou velkou masu, vypadající jako slon, stočený do klubíčka. Tam když Luboš ulehne, bude jej ode mě oddělovat hradba hader v pytli.

Ještě než jsme definitivně zalezli do připraveného peří, proměnádovali nám sobíci kolem stanu. Jednalo se o několik stád, kdy z jednoho z nich se odpoutal nedospělý jedinec, a zvědavě se nás snažil zpozřdí očíhávat. Jedno ze zvířat, patrně matka, ale vztekle zafrkalo, a teenager vyděšeně nadskočil a honem cválal za svými rodiči, kteří vypadali, že mu jeho drzost dají sežrat. Jakmile houf dostihl, všichni pádili rychle pryč.

Před usnutím jsme si odhlasovali, že na obyčejný lid musí být přísnost, a domluvili se na budíčku na další den v 7,30 místo původně plánovaných 8,30. To asi nepřeziju a patrně ani Luboš ne. Abych se totiž vyjádřila přesně, PRVNÍ budík mi zazvoní v 7,30, pak mi bude řinčet u ucha každých osm minut další hodinu, než budu ochotná se zvertikalizovat. Luboš z toho asi klepne.

Bilance

4,71 km příchod 17,47

Den 4, středa 23.8., den pochodu druhý

Jak jsme vyhlásili salámový den

V 6,50, tedy ještě před prvním zazvoněním mého budíku, se sluneční paprsky prodíraly přes tropiko našeho stanu, což probudilo Luboše. Ten, dobře si vědom, že kdyby probudil mě, škaredě by si to odskákal, se tiše oblékl a užíval si sluníčka a nádherné scenérie. Když jsem se v 8 hodin zmátořila já, všude se válely cáry mlhy a viditelnost činila pár metrů.

Snídani tvořilo 50 gramů salámu pro mě a 50 gramů sýra pro Luboše. Jelikož uzenina začínala být poněkud jetá, na dnešek jsme vyhlásili salámový den, kdy se bude konzumovat pouze maso, abychom předešli jeho zkažení se.

Odchod v 10,30 znamenal, že pod dvě hodiny náš pobyt na tábořišti prostě nedostaneme, alespoň ne se mnou. A vůbec, když se nad ním tak zamyslím, tak Luboš byl vzhůru o více než hodinu než já, takže on může za naše dlouhé setrvání u stanu.

Hned v úvodu dnešního dne jsme putovali psychedelickým lesem, který tvořily neuvěřitelně pokroucené břízky dosahující takových zamotání, až jsem si říkala, že nemohou být skutečné, a že máme v čaji halucinogen. Tam jsme natrefili na sobíky i s mláďaty, a jelikož jsme v hájku ztratili značku i stezku, pokračovali jsme po sobích stopách, což v reálu znamenalo sledovat jejich hovínka.

Moc dobrý nápad to nebyl, kde se protáhne i statný přežvýkavec, měli jsme plně naložení problém se prodat křovinami. Aspoň že azimut odpovídal původnímu směru.

Účelem je vytáhnout včas

Před námi se zjevilo dvojbrodí. První potok jsme překonali opatrnou chůzí po dně, poněvadž jeho hladina nebyla hluboká, a já jsem si ponořením do vody alespoň umyla pohory, zabahněné v mokřadech, ve druhém se mi povedlo namočit si kalhoty, aniž by mi voda natekla dovnitř boty. Umění totiž nejenom v sexu spočívá ve figlu vytáhnout včas.

Konečně jsme zvládli dosáhnout konce jezera Mátit Fránsajávri, kde jsme se díky zvukům linoucím se z podrostu vydělili, že tam řádí divočáci. Kdepak, to jen chrochtali sobi. Tam jsme se věrní našemu bloudění ztratili v březovém pralese a náš postup se výrazně zpomalil. Naše rychlost se podobala pochodu válečných invalidů, v 12,30 jsme měli v nohách pouhé dva kilometry, což nás deprimovalo. Zastavili jsme na nezbytnou pauzu, u níž nám nedaleko štěkal sob. Znělo to jako samec v říji.

Další dva brody ani nestály za řeč, šly přeskákat z kamene na kámen. Nikdo ani nespádl, ani mu to nesklouzlo, ani nezakopl.

Luboš se dostal do deprese a lkal, že mu borůvky vysbírali sobové. Nepomohlo moje vysvětlování, že mu určitě sežrali halucinogenní vlochyňi bahenní, aby ho ochránili přes záměnou s borůvkami. Já pro změnu bojovala s tím, jak moc dobrý nápad byl jít ze severu na jih, což obnášelo, že polární slunce pražilo do obličejů a smažilo nás za živa, ovšem jen co zašlo za mraky, teplota prudce poklesla a výrazně se ochladilo.

Jak Luboš zatoužil po střevních parazitech aneb jak jsme zrušili masový den

Neustále jsem zakopávala napřed o kameny, později o větve a abych nevyšla ze cviku, tak pro změnu jsem zavadila o vlastní nohu a skoro se vysekala. Jsem fakt holka šikovná.

Při jednom z dalších překonávání vodních toků se u Luboše dostala do popředí jeho touha po střevních parazitech, tedy si prosadil, že si nabere do petky vodu a tu bude konzumovat. Jedná se o jeho starou, letitou lásku pít vodu přímo z přírodních zdrojů a není šance mu to rozmluvit či zakázat.

Březový prales skončil, alespoň pro dnešek, a my se radovali jako malé děti, protože navigace v něm byla hodně obtížná. Háj byl ale vystřídán bažinami a my si rvali vlasy, jak se jen v mokřadech a křovinách orientovat? Na správný postup jsme sice nepřišli, ale jelikož každé důležité rozhodnutí se lépe koná s plným žaludkem, vyhlásili jsem obědovou pauzu, ačkoliv bylo 13,30 a my měli v nohách teprve 3,5 km. Protože salám se definitivně zkazil a byl nepoživatelný, zrušili jsme masový den. Zajímavé bylo, že Lubošův sýr byl stále jedlý. Zde poprvé jsem byla vděčná za rozhodnutí

sbalit si na trek ovesné kaše, nepodléhající zkáze. Kdybychom jako dosud spoléhali na uzeniny, měli bychom problém, jelikož zatím bylo přes den relativně teplo, a salámy by nevydržely na celý pochod, když to nezvládly ani prvních 24 hodin.

Jak jsem Lubošovi odlehčila o 90 gramů

Začátek treku je význačný tím, že turista má ještě dostatek zdrojů jídla, takže si může vybrat. Rozhodla jsem se tedy, že si svůj oběd vytuním, a sežrala jsem ještě pytlík krutonků, čímž jsem Lubošovi odlehčila batoh o 90 gramů. Vidíte mou oběť? On mi jako poděkování vrazil dva litry čaje. Právě jsme totiž vypili termosku a on prohodil prázdnou za plnou. Rázem jsem tak měla ruksak těžší o 1910 gramů, a to přesto, že jsem úplně původně chtěla odlehčit Lubošův batoh :-)

Nepříjemným a dlouhým traverzem jsme pomalu stoupali do sedla, kde se nám rozprostřely nádherné výhledy. Mimo jiné jsme tam taky objevili první „T“ po několika kilometrech, což jsme oslavili hitem čaje. Bez alkoholu samozřejmě. Snadným terénem díky nenáročné orientaci jsme se prodírali náhorní plošinou a ačkoliv se sem tam značky vyskytovaly, nějak moc vychozené to tedy nebylo.

V 15 hodin jsme procházeli kolem bezejmenného jezera, které volalo k táboření, ovšem i na nás bylo ještě málo hodin, zastavila jsem tam alespoň na dopsání deníku. Jak jsem tak škrábala perem

po stránce, uslyšela jsem mlaskání. Vyskočila jsem metr dvacet vyděšená k smrti, že je za mnou sob. Kdepak, to jen se Luboš, věřen svému zvyku v poloze ležmo, usilovně cpal borůvkami, konaje to obouručně – v rychlém středu střídal levou a pravou ruku při sbírání bobulí a strkání do pusy, aby nedocházelo ke zbytečným prostojeům.

Jak jsem si téměř natrhla prdel

Pokračovali jsme podél sobího plotu po dobře patrné stezce, vyjeté sobaři na čtyřkolkách, a obcházeli bezejmennou vodní plochu. Měla jsem oči na stopkách, protože jsem si z mapy pamatovala, že za jezerem musíme odbočit doleva. Má pozornost se vyplatila, najednou jsem spatřila na kameni „T“ vlevo za plotem, přičemž vyjeté koleje sobařů pokračovaly rovně, sledující plot. Luboš mi to nevěřil, ale bylo to tak, musíme se stočit skoro v pravém úhlu od dosavadního směru, ačkoliv by směr sobařské stezky lákal následovat ji rovně. Problém zde byl jediný. Plot. Nikde to nevypadalo na průchod či branku, takže jsme jej začali obtížně přelézat. Jestli si myslíte, že je to snadné, tak vězte, že nikoliv. Bylo potřeba pletivo co nejvíce stlačit směrem dolů a pak přehodit tělo, či alespoň nohu, na druhou stranu. V okamžiku, kdy jsem byla přímo nad plotem, se stlačené pletivo vymrštilo jako pružina a praštilo mě do prdele. Chvíli jsem měla pocit, že ji mám natrženou, ale zkusmé pohnutí jednou i druhou půlkou dopadlo dobře, pozadí mám neporušené, oba hýžděové svaly se mrskaly, jak měly. Chtěla jsem pokračovat, ale přezka od brašny fotoaparátu se mi cvakla do oka pletiva a nešla uvolnit. Musel mi Luboš pomoci podobně, jako já jemu včera, kdy se jako brouk pytlík zmítal na břehu, zapleten do svých končetin. Rozepnula jsem si sponu bederáku, uvolnila fotobrašnu, tu přetáhla přes hlavu, on zatím držel batoh, ten ze mě opatrně stáhnul a já dokončila překonání toho zatraceného plotu. Ovšem tím, jak jsem najednou byla o 30 kilo lehčí, pletivo opět zafungovalo jako péro, prudce se zvedlo, udeřilo mě do stehna a odhodilo na zem. Na stranu, kde jsme přelézat začínali.

„Ty se vracíš?“ divil se Luboš.

Raději jsem mu neodpověděla to, co jsem měla na jazyku, jelikož to bylo nereprodukovatelné a obsahovalo to dost sprostých slov. Vlastně samé sprosté.

Jaký je rozdíl mezi sobařskou a turistickou stezkou

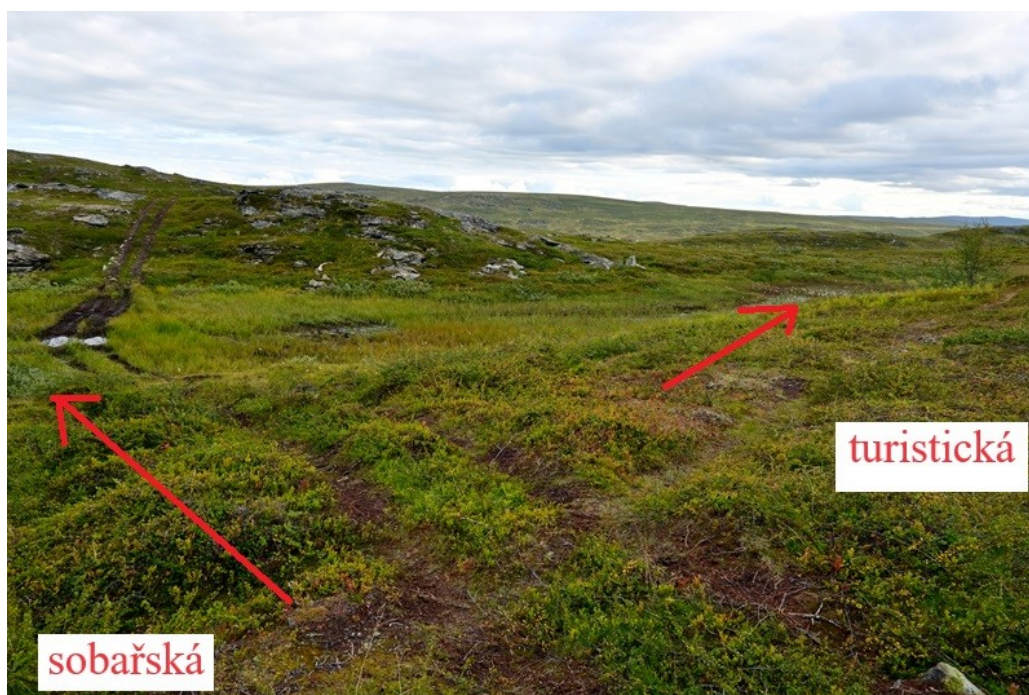
„Tady chodíme jen my,“ prskal Luboš.

Souhlasila jsem s ním, nula značení, nula stezka, poslední „T“ bylo to za plotem, pak už nic, ani náznak.

„Tohle má být mezinárodní dálková E1?“ vztekal se.

„Klid, praskne ti cévka v mozku a co pak s Tebou tady budu dělat?“ krotila jsem jeho samonasírací náladu. Zabralo to.

Prodírali jsme se suchou tundrou a ejhle, najednou se objevily vyjeté koleje po čtyřkolkách a dokonce sem tam cákanec červené barvy. Neradovali jsme se ale dlouho, protože sobařská stezka odbočovala doleva a turistická doprava. Krásně bylo patrné, kudy putuje více lidí – ta sobařská byla silněji vyrytá a nesouviselo to pouze s vyšší hmotností vozidel. Následovali jsme uzoučkou pěšinku, a když posléze skončila i ta, nacházeli jsme se v suché tundře. Vytáhla jsem mobil a začala navigovat podle mapy do něj stažené, papírová by mi v téhle situaci nepomohla, když jsme jednak nevěděli, kde přesně jsme, jednak se v krajině nenacházely žádné orientační body. Abych měla volné ruce, vrazila jsem svoje hole Lubošovi, aby mi je nesl. Když jsme se asi po kilometru ocitli na turistické stezce, Luboš svíral moji hůl pouze jedinou.

První varování

„Kde máš moji hůlku?“ vybafla jsem na něj.

„Já ji nemám?“ divil se.

S takovým materiálem musím pracovat, ach jo. Vydali jsme se tedy plus mínus po našich stopách, a ač to zní k nevíře, po asi půl kilometru jsme hůlku našli zapadlou v trávě, ačkoliv s ní téměř splývala díky podobné barvě. Ulevilo se mi.

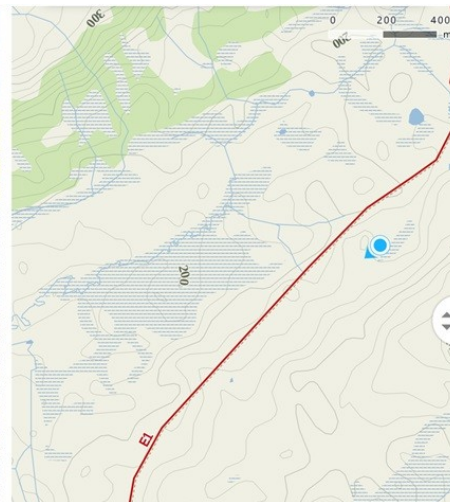

Následoval těžký terén, natolik obtížný na orientaci díky absenci značky, že jsme si jednohlasně zvolili dřívější budiček, než dnes. Ač s těžkým srdcem, budeme muset vstávat již v 6,30, tedy ještě o další bolestnou hodinu dříve, než dosud, není ale zbylí. Jediným zpestřením nevlídné situace bylo objevení morušek, sladkých oranžových bobulí.

Najednou jsme v liduprázdné krajině nebyli sami, proti nám kráčel natěžko naložený turista se psem, který si v brašnách poděl trupu nesl taky svůj náklad. Srdečně jsme se s ním pozdravili a dali se do řeči. Vzduchem lítaly takové ty základní trekařské otázky typu odkud kam, jak dlouho a jaké záludnosti bychom na treku vypíchlí. To, co nám sdělil, nám vyrazilo dech a ve mně to vyvolalo paniku. Začal totiž v Altě, kam směřujeme my, a až sem, k místu našeho setkání, mu to trvalo 10 dnů. Sám byl překvapen, chtěl to zvládnout za poloviční čas, tedy za pět dnů, maximálně za 7 - 8 dnů, ale zasekal se v orientačně náročném terénu, varoval nás, že nás čekají velmi nepříjemné a obtížné úseky. Mě to zdeptalo, do Alty jsme chtěli dojít za 11 dnů, což se jevílo v kontextu jím vysloveného varování jako nereálné. Přiznám se, že poprvé mě napadlo, že možná bude nutné se vrátit, že není v našich silách do Alty dojít.

Jak se mapa rozcházela s realitou, aneb turistický Stonehenge

Rozloučili jsme se se sympatickým pejskařem a pokračovali. Vzápětí po setkání s ním jsme se opět ztratili, tentokrát v bažinách a suché tundře, oba terény se po pár stech metrech střídaly, nabízejíce nám to nejhorší ze svých vlastností, to asi abychom nevyšli ze cviku, a aby se nám mohly na zabahněné boty nalepit suché listy. Mokřady jsme museli opatrně přebrodit, propadající se do smrduté tekutiny, pro změnu suchá tundra nám praskala pod nohama. Navigovala jsem pomocí mobilu, ovšem poučená z událostí předchozích, hůlky jsem už Lubošovi na hlídání nesvěřila a obtížně si obě nesla v jedné ruce. Ukázalo se, že stezku není tak jednoduché najít, a důvod se ukázal záhy.

Když už jsme totiž konečně turistický chodník objevili, můj přístroj trval na tom, že značený trail leží 75 metrů od nás, přitom my stáli přímo u červeného „T“.

Naštěstí v dalším úseku se značka vyskytovala relativně často na kamenech či tyčích, což byl balzám na naše dušičky. Radost nám kalilo počasí, slunce zašlo za mraky a foukal studený vítr, srážející teplotu prudce dolů. Zatím ještě nedošlo na rukavice a kuklu, ale moc k tomu nechybělo. Procházeli jsme náhorní planinou, kde „T“ leželo na štrech v dlouhé řadě za sebou, což vytvářelo dojem Stonehenge - prostě luxusně značená turistická dálnice. Však nám to taky upalovalo, a za hodinu jsme zvládli tolik, jako za celé dopoledne.

Někdo by měl Lubošovi říct, že kráčet v mých stopách není nejlepší nápad

Můj vytipovaný plácek na založení tábora Luboš schválil. Ono tam totiž moc na výběr nebylo, hned za hranou plošiny se nacházel prudký sráz. Shodili jsme batohy, vybalili flašky na vodu a vydali se k potoku Jovnnajohka, který ležel pár desítek metrů daleko a skoro stejně tak hluboko. První jsem šla já, logicky, jsem totiž vůdce smečky. Někdo by měl ovšem Lubošovi říct, že kráčet v mých stopách není nejlepší nápad, navedla jsem nás do neschůdných bažin, které jsem já opatrně jako lehčí překonala, bořic se až po okraj pohor, kdežto Luboš zapadal úplně. Nazpátek bychom se měli vracet jinudy.

Nabrali jsme devět litrů vody a vydali se zpět, kde jsme se každý zhostili svých povinností, Luboš začal stavět stan, já vařit jídlo. Rozhodla jsem se dnes odškodnit nejtěžší večerí, a to krásnými 156

gramy, jelikož jsem měla hlad jako vlk. Vytasila jsem se s bezmasým jídlem - těstovinami s rajčaty a příjemně mě překvapilo, že i vegani umějí udělat chutný pokrm. Za pravdu mi dal i Luboš, který to po mně dojedl, jelikož jsem byla sytá asi po dvou třetinách pytlíku. Moc si to pochvaloval a tvrdil, že to bylo mnohem lepší, než jeho dosavadní masité varianty, jelikož to bylo výborně okořeněné. Ano, v tom jsem mu dala za pravdu, ještě hodinu poté mě svědily uši a pálilo mě v krku od přemíry štipajícího pepře a chilli. Měla jsem pocit, že podobné vjemy se zítra přesunou na opačnou část mého trávicího ústrojí, až zbytky pokrmu budou odcházet přirozenou cestou ven.

Jak se mi WC papír skutálel z útesu

Večeři nám kazila invaze komárů. Naštěstí byla relativně zima, takže i Luboš byl oděn do dlouhých kalhot a mikiny, což tento pisklavý hmyz neprokousne. Luboš dojedl své kuře tikka masala a prý si moc pošušňal, hlavně mu vyhovovalo, že si zbytek mé večeře smíchal se svou.

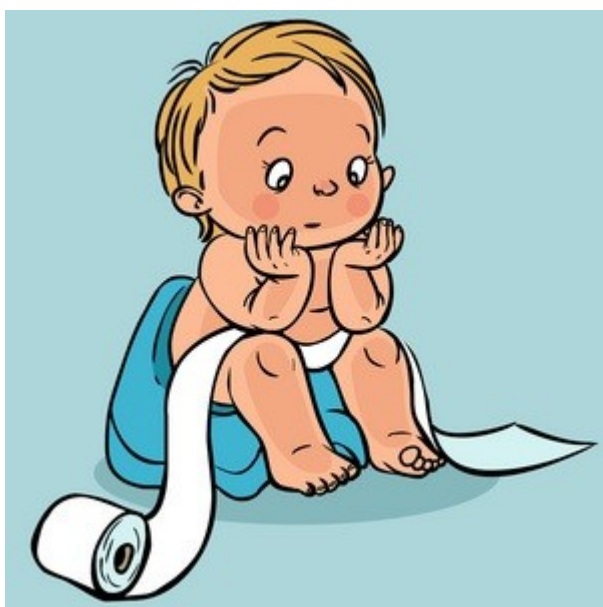
Poněvadž bylo dnes teplo, a to opravdu, nejenom na naše poměry, Luboš usoudil, že musí svou večerní hygienu provést v rozšířené formě, nikoliv pouze čištěním zubů, jako činil dosud. Nechal si

ohřát litr vody, který jsem nalila do termosky, a poté jsem ho opatrně polévala. Bez použití mýdla samozřejmě, nejsme barbaři. Chrochtal blahem. To já hodlala zůstat u svých rituálů, raději špinavá a smradlavá, než nemocná, teplo totiž bylo přesně na oděnění se do péřovky.

Při konání potřeby se mi jeden WC papír začal kutálet z útesu dolů. Jeden z našich tří kousků, bylo tedy nutné jej co nejrychleji následovat, dohonit, popadnout a zachránit. Zpočátku to vypadlo dost beznadějně, naštěstí se po několika stech metrech zastavil o nakupení balvanů, kde jsem jej dostihla a důrazně pokárala. Tohle se fakt nedělá! Náš vlhčený toaletní papír, užívaný na obličej i zadek, jelikož co je dobré pro ksicht, je dobré i pro prdel.

Musela jsem prudký sráz vyšplhat k našemu stanu, takže jsem provedla ty nejlepší cviky před spaním v mrazivé noci – prohřála jsem si tělesné jádro ke generování tepla ve spacáku. Dali jsme si pusy a já natáhla budík na šílených 6,30, domluvených dnes při překonávání orientačně náročného terénu.

Bilance

9,8 km příchod 18,29

Den 5, čtvrtek 24.8., den pochodu třetí

Jak bolet brzký budíček

V noci, vzdor předpovědi, přšelo, naštěstí se to ale do rána rozešlo a nás přivítala šedá obloha, na které se postupně objevily mraky a za nimi dokonce probleskovalo něco, co se dalo nazvat nebeskou modří.

Budíček v 6,30 bolet. Já jej dle svých zvyklostí zaklapla, což pokračovalo každých osm minut, na nějž byl nastavený interval řinčení. Luboš to v sedm již nevydržel a vstal, já se k tomu odhodlala deset minut po něm. Během této krátké krátké doby mi dokázal zbudovat krásnou kuchyň, což obnášelo přenést na vyvýšené místo ploché kameny, čímž mi vytvořil rovné místo, kde jsem mohla položit

vaříč, aniž bych se k němu musela předklánět, a rovnou tam i vytahal nádoby s vodou, plynové bomby a vaříč, abych měla co nejméně práce. Miláček.

Venku mě přivítala všudypřítomná vlhkost, stan byl pokrytý kapkami vody, tráva a půda kolem nás byly nacucané, a mokré byly i kameny. Luboš si prosadil svou mánii, tedy činnost, kterou nazývá sušení, přičemž se jedná přesně o opačný fyzikální mechanismus. Posuďte sami. Vynosil ze stanu spacáky a rozprostřel je na MOKRÉ šutry či MOKRÝ jediný, zde se nacházející keř, takže spací pytle rázem natahaly jednak venkovní vlhkost, jednak dovnitř pronikala voda kondukcí, tedy přímým přenosem z kamene či listů. Roky s touto jeho urputností bojuji, naprosto neúspěšně, ba co hůře, nakazila jsme se tím taky a vykonávám to stejně. Blbost je prostě přenosná.

Jak byl ručník mokrý tak, že ani vyždímání nepomohlo

Lubošovi nestačilo, jakou pohromu způsobil svým počínáním našim spacákům, a vrhnul se s vervou osušit stan, takže se chopil ručníku. Až potud bylo vše v pořádku, většinové využití našich ručníků je právě takové, otírání obličeje je minoritní. Jenže on si na to vzal MŮJ! Prostě si nepamatoval, kdo máme jakou barvu, a popadl můj exemplář. Děsně jsem se na něj nakrkla, a když se nakrknou,

jsem protivná, a to ještě více, než běžně. On se honem snažil vše uvést do pořádku, takže ručník počal s vervou ždímat, ale ten byl mokrý tak, že ani vyždímání nepomohlo. Tímto jsem tedy svůj ručník prohlásila za Lubošův a zabavila si jeho suchý. Neprotestoval.

Na snídani jsem měla kaši s aronií a Luboš jablečný pudink, naštěstí ta moje byla trpká a neslazená, dokonce měla takovou příchut', až se mi papily na jazyku ztopořily. Sice díky svým alergiím mám na výběr pouze ze dvou druhů, ale těch 14 dnů na treku to jednoduše vydržím, nic jiného mi ostatně ani nezbyvá.

Konání potřeby je za trest

Komáři, útočící na nás včera večer, patrně ještě spinkali a sbírali síly na dnešní večer, ale jejich roli zaujaly ještě agresivnější muchničky. Celé roje na nás dorážely, takže jsme jídlo vykonávali v poklusu. Mě celkem zaujalo, že mě pobodaly i pod softshellovými kalhotami – buď dokážou prokousnout relativně silnou látku, anebo mi musely dokázat nalézt spodem. Nový poznatek, a to

jsem si myslela, že mě na Severu už nic nepřekvapí, i když představa otravného hmyzu, který musí překonat pohoru a dlouhou tlustou podkolenku, aby se mi dostal pod kačata na kůži, je neskutečná. Asi nejhorší moment jejich invaze nastal při konání potřeby, což bylo opravdu za trest, měla jsem pocit, že mám prdel jako jehelníček, a nepomohlo ani se před nimi skrýt do obrovské kakací jámy, jelikož se mi povedlo vykopat díru, kterou by lovci mamutů mohli používat na chytání své kořisti. V rychlosti jsme se pobalili, nacpali mokré spacáky do nepromokavých vaků, aby se tam vlhkost krásně rozležela, a vydali jsme se ukrajuvat první dnešní kilometry. Tábořiště jsme opouštěli v krásných 9,30, což překvapilo i nás samotné, a je to na nás nevídaný výkon. Jen to ranní vstávání bychom mohli dovést do větší dokonalosti, jako třeba vstát hned, jak zazvoní budík.

Pravidlo pěti sekund

Hned po opuštění tábořiště jsme ztratili značku, už mě to ani nepřekvapovalo a stalo se to „milým“ rituálem. Červené „T“ se objevovalo velmi, velmi sporadicky, takže správný směr byl spíše tušený, než znalý. Při pochodu mokřady a nízkými keři nám to mlaskalo pod nohama a někdy zvednout nohu bylo jako zvedat zároveň s botou i půl tunu nákladu, jak to bahýnko lepilo.

Dorazili jsme k brodu, který jsme vyhodnotili jako překonatelný po kamenech, bez nutnosti se zouvat do brodících bot. Já, obávajíc se nebezpečného klouzání na povrchu mokrých kamenů, jsem se raději vydala dnem potoka. Bohužel jsem třikrát špatně vyhodnotila výšku

vody, zahučela i s botou pod hladinu, a to rovnou do poloviny lýtek. Jelikož jsem zastávala mnou vymyšlené a empirií potvrzené pravidlo pěti sekund, tedy že při ponoření kratšímu než těch pět vteřin nestihne natéct voda do pohory a zmáčet ponožky, nic dramatického se nestalo. Vlastně kecám, fuska byla trochu vlhká, ovšem ne mokrá, a jelikož se to přihodilo vždy se stejnou končetinou, vnímala jsem to jako asymetrii. Mimochodem, taky máte nohu „přední“ a „zadní“, tedy vždy jednu, kterou preferenčně kladete jako první, ať už je to výstup, sestup či jiný druh přelézání překážky?

Luboš brod v pohodě po kamenech přeskákal, aniž by upadl či se mu nabrala voda do bot, já ovšem proti němu mám nevýhodu ve výrazně kratších nožičkách, takže jsem si to netroufla provést stejně.

Bažinami vpřed!

Tundra byla nyní tvořená zvláštním uskupením boulí, prostě jakýchsi vypouklin v terénu, asi metr vysokými, asi metr od sebe vzdálenými, přičemž jejich okolí, tedy dno těchto úžlabin, bylo tvořeno směsicí větví, kamenů, listí a kořenů, případně mokřadem. Chůze přes boule byla hodně namáhavá, buď bylo třeba skákat z jedné na druhou, nebo je obtížně obcházet a šlapat po špatně schůdném a cik cak vedeném korytem mezi nimi, kdy se sem tam ozývalo

„mlask“. Opět jsme neměli značku, takže jsme to museli krosit v přibližném azimutu a řídit se mobilem. Párkrát jsem takto skoro hodila tlamu, jak jsem zakopla, když jsem místo před sebe čuměla na obrazovku, ale boule vždy můj pád zbrzdila. Boule byly čím dál tím menší, až plynule přešly v pole bažin. Kráčeli jsme přes jejich střed a zoufale se rozhlíželi po nějaké značce, když tu se najednou zjevil zakrslý keřík s červeným flekem na kůře a opodál ležícím parožím. Spatřit to bylo možné z pouhých pár metrů, až když už člověk stál skoro u stromku, takže jsem sebrala paroží a opřela ho o tenký kmen, abych co nejvíce zviditelnila tento přírodní ukazatel.

To tedy bylo údolí aneb kdo to kdy viděl, aby bažina tekla do kopce

„Snad už tady nebudou bažiny,“ toužebně prohlásil Luboš.

Konečně jsme se z nich totiž vymotali a ocitli se v březovém hájku. Bohužel stran orientace to bylo prašť jako uhoď, ale v něm se alespoň turista nemusel bát, že se propadne.

Jen co to Luboš dořekl, vlítli jsme přímo do dalších slatinišť, ještě výživnějších, než ty předchozí. I ty jsme ale zdárně překonali a pomalu začali lepším terénem šplhat na hřeben.

„To tedy bylo údolí,“ úlevně vzdychl Luboš, když jsme z něj konečně byli venku.

Na krásném výhledu, kde fičelo jako na Severním pólu, si Luboš vymínil pauzu na sběr bobulí.

Vzdor studené zemi si lehl a sbíral rovnou do pusy. Díky zimě a prochládání mé tělesné schránky jsem jej donutila přestávku zkrátit na minimum, ačkoliv prskal, že těch borůvek je tam ještě hodně. Nechal se zlomit až mým orodováním, aby zbytek ponechal chudáčkům sobíčkům.

Když jsme se vydali znovu na pochod, ukázalo se, že zdejší vrchol nebyl, jak už je tady obvyklé, žádný vrchol, nýbrž jen předvrchol, takže jsme museli stoupat ještě výš. Prudký svah, který nám díky sklonu podkluzoval, byl pokryt mokřadem.

„Kdo to kdy viděl, aby bažina tekla do kopce?!“ divili jsme se oba svorně, jelikož zatím jsme tento biotop vídali jen na rovině.

Nekonečný pochod podél sobího plotu

Zdejší nehostinná krajina zjevně poskytovala zázemí i obživu pro zvířata – nějaký pták, kterého jsme identifikovali jako bělokura /naše schopnost fógly rozlišit končí u kuřete na pekáči/, se nás urputně snažil odlákat, tahal za sebou křídlo a předstíral zranění, abychom se vydali za ním. Zjevně měl někde mladé. Doufali jsme, že jej příliš nevyděsíme, a rychle jsme pospíchali dále, abychom jeho potomstvo neohrozili. Značka tu stále nebyla. Ocitli jsme se u sobího plotu, já se vytasila s mapou a dlouze do ní civěla. Jak si pletu západ a východ a mapový poklad musím mít pokud možno orientován dle směru pochodu, nikoliv dle severu, točila jsem se tam jako holub na báni, držíc u toho papírovou plachtu. Nakonec jsem ale zjistila pozitivní zprávu – i přes absenci značky či stezky jsme dobře, musíme podél plotu putovat několik kilometrů. Následný pochod podél něj se nám zdál nekonečný, naštěstí podloží netvořily bažiny, ale suchá tundra, takže to celkem upalovalo. Nebýt papírové mapy, měli bychom problémy se odtud vymotat, jelikož v mobilu jsem sobí plot neměla zaznačený.

Kamenná královna

Ve 12 hodin jsme měli v nohách pouhých 2,5 km, a to jsme prosím pěkně vstávali v 6,30. Bohužel, orientačně náročný terén si vybíral svou daň. Potřebovali jsme přestávku, tak jsme to pojali rovnou jako svačinu - prohlásit to za oběd nám přišlo nevhodné s ohledem na malou překonanou vzdálenost. Vyhrabali jsme si z tašky s jídlem to, na co jsme měli chuť – Luboš sýr a já pistácie, zdlábla jsem půlku z 60 gramového sáčku. Oči nám spočinuly na nádherném výhledu, který se rozprostíral do údolí, ze kterého jsme přišli, a kousek nad námi ve skále čnělo velké kamenné křeslo. Představovala jsem si, jaká by to byla paráda k němu vylézt a usadit se na něj jako královna, ale rozmyslela jsem si to.

Stále jsme ještě nebyli na vrcholu, ačkoliv jsme si to mysleli už několikrát, a čekalo nás posledních asi 50 metrů do prudkého kopce. Kdyby tam neležely kameny, tak jsme s odpuštěním v prdeli, protože nevím, jak jinak bychom se nahoru dostali. Následoval postup náhorní plošinou, jejíž povrch opět tvořily dříve zmiňované boule. Skákali jsme z jedné na druhou, což jsme vyhodnotili jako fyzicky méně namáhavé, než se proplétat mezi nimi. Když se konečně objevila pěšina, byla tak úzká, že jsem nemohla šlapat normálně, ale musela jsem klást nohy před sebe. Co na tyto pohyby říkaly mé kyčle ani raději nechtějte vědět.

Krize! Krize!! Krize!!!

Došli jsme k potoku, kam nás zavedlo červené „T“, které ovšem na druhé straně neexistovalo a nic ani nejevilo náznaky turistické stezky. Vlevo od nás vedl sobí plot, který jsem na mapovém podkladu neměla, což mě neudivilo, prostě sobaři plot staví každou sezónu jinde, a v mapě se dá nalézt jen zlomek z jejich počtu, a i to pouze v papírovém podkladu.

Neustálé složité hledání, nalezení a opětovné ztrácení značky si na mně vybralo svou daň. Byla jsem na dně, a to psychicky, nikoliv, že bych sebou flákla do potoka. Dokonce, to se přiznám veřejně, jsem se i rozbrečela, že na tohle nemám, že si takový trek prostě neužívám, a nesměle jsem navrhla Lubošovi, že se po vlastních stopách vrátíme. Ten mi osušil slzičky a povzbudivě mě

požádal, ať takové rozhodnutí udělám s jasnou hlavou, a nikoliv pod vlivem emocí. Jsme na cestě teprve třetí den, nemusíme tedy takový zásadní zvrát v našich plánech řešit nyní, můžeme si dát den dva na vyhodnocení situace. Dala jsem mu za pravdu.

V ten moment, kdy jsem se sice již uklidnila, ale oči jsem ještě měla vlhké, zjevil se turista v protisměru. Dupal do toho rychle a my se nestačili divit jeho jistotě. Zastavili jsme ho, abychom se ho poptali na nějaké důležité rady a informace, dal ale najevo, že spěchá, tak jsme mu každý položili jedinou otázku. Mě zajímalo pouze to, odkud bere oporu a důvěru v trasu. Odpověď byla jednoduchá, strčil mi pod nos své hodinky, na jejichž displeji měl mapu a svou pozici, tedy takto snadno jen mrknul na ruku a hned viděl, kudy má kráčet, navíc jeho mapový podklad byl výrazně přesnější, než moje off line mapy.cz. Jak nám sdělil, značku v terénu prakticky ani nesledoval. Ok, takhle to tedy je.

Jak jsem Lubošovi nasbírala morušky, aby si je nechal z ruky vypadnout

Luboše zajímal úplně jiný aspekt – chtěl vědět, jak je to s bobulemi. Dostalo se mu ujištění, že všechny plody v Norsku jsou vhodné ke konzumaci, a to více než jednou, dle tohoto turistu ovšem nemají žádnou chuť, proto je taky nesbírá, navíc by se tím zbytečně zdržoval, nemusíme mít ale obavy, žádné bobule neobsahují jed.

Jen co jsme se s ním rozloučili, povedlo se nám objevit cákanec červené barvy na jednom břevně plotu, čímž se minimálně mně zvedla nálada. Chůze podél plotu zde byla nemožná, jelikož byl vystavěn na skalním masívu, táhnoucím se do dáli, takže jsme sešli o něco

níže do mokřadů. Tam jsem našla zralé morušky, láskyplně jsem je nasbírala pro Luboše a opatrně je vsypala do jeho dlaně. Ten, hamoun, místo aby si je jednu po druhé nastrkal do pusy, pokusil se provést to najednou, což dopadlo očekávaně. Skoro všechny mu popadaly na zem. Ach jo. Já pak měla ještě půl hodiny ulepené ruce, protože bobule obsahovaly hodně cukru.

Drželi jsme se sobího plotu, i když jsme se kvůli skaliskům od něj museli občas oddálit, směr ale byl jasný, a občasní mužáci mě dostávali do euforie. Luboš měl pravdu, musím si dát čas to všechno

zpracovat, co ale vím už teď, tak do takto extrémního treku se mi už znovu nechce. Nejde o to, že by to bylo nad naše síly, vnímám ale, že si to neužívám tak, jak bych chtěla. Když jsem to z domova plánovala, tak na cca 136 km jsem si vyhradila 13 - 14 dnů, což vycházelo deset km denně. Člověk by si řekl, pohoda, ovšem realita byla jiná, šlapeme denně třináct hodin, abychom „povinnou“ porci kilometrů s odřenými ušima zvládli.

Mezi brody

Několik hodin jsem nebyla schopná si systematicky vést deník díky psychickému vypětí, a ve vzpomínkách mi tento úsek zůstal jako trasa mezi dvěma brody, takže mám k dispozici jen útržkovité zápisky. Oběd jsme měli v 15,14 po šesti kilometrech, Luboš se nacpal pouze bobulemi, já měla hrst krutonků, více jsem si nezasloužila. Nadále se naším souputníkem stal sobí plot, kdy stezka se k němu přiklonila tu blíže, tu dále, někdy se odchýlila i na více než několik set metrů, naštěstí zde orientace již byla snazší. Druhý brod by nás lákal k založení tábora, ale vyhodnotili jsme to jako příliš brzo a Luboš se pouze pídil po ujištění, že když budeme pokračovat dále, zdroj vody nalezneme. Ubezpečila jsem ho, že v merku mám terénní nerovnost zvanou Oaivvošgielas, a vodu bychom si nabrali v níže položeném jezeru Bajit Goadehisjávri. Nechal vše na mých

orientačních znalostech, byť se mu navrhované jezero jako zásobárna vody příliš nepozdávalo, dal ale na mě, že to není poprvé ani naposledy, co budeme pít stojatou vodu.

Kromě sobího plotu se jako připomínka civilizace nad našimi hlavami zjevilo elektrické vedení. Odkud, kam a proč vede, jsme nepochopili, když desítky kilometrů kolem nás neležela žádná osada. Na samotný vršek Oaivvošgielas jsme nakonec nešli, jevílo se nám to jako zbytečné mrhání našimi silami a pouze jsme vystoupali do sedla před ním. Byli jsme tak na mnou požadovaných výhledech, aniž bychom se strhali, a hlavně, turistická stezka ležela pod námi, takže jsme byli prakticky neviditelní.

Jak jsem skoro měla rýhu mezi půlkami až ke krku

Místečko bylo luxusní, s výhledy na každou stranu do jiného údolí. Vykutali jsme naše vaky na vodu a vybrali se dolů k jezeru, když se nám do cesty postavil sobí plot. Na mapě jsem jej neměla, jsou většinou sezónní, takže jsem s takovou překážkou nepočítala. Co teď? Nakonec jsme usoudili, že krást nejdemo, náš cíl je jen si nabrat vodu z

jezera, což je věc veřejná a dostupná pro všechny. Zdejší sobí plot byl na rozdíl od včerejšího tvořen nikoliv stlačitelným pletivem, nýbrž několika horizontálně nataženými pevnými ocelovými dráty, jejichž jediný způsob překonání byl postupně po nich šplhat a jednoduše přelézt. Jak jsem tak balancovala s jednou nohou položenou na drátě na jedné straně a s druhou na opačné, došlo mi, že kdyby drát, na kterém spočívá má hmotnost,

rupnul, tak mám rýhu mezi půlkami protaženou až ke krku. Rychle jsem tedy přehodila na druhou stranu nohu i za cenu, že sebou fláknu do bažiny, vše za účelem zminimalizovat čas, po který budu mít prdel nad plotem.

Přes nasáklé bažiny jsme se dostali k jezeru, a já prskala, že to jsem nemusela vlastním tělem sušit spodek nohavic, když při přechodu mokřadů jsem zahučela do bahna tak hluboko, že jsem si znovu smáčela kalhoty a tak tak, že se mi nenabralo do bot.

Když jsme se vrátili k zanechaným batohům na tábořišti, ukázalo se, že celá procedura nám zabrala rovných 38 minut. Vrhli jsme se ke svým úkolům, Luboš postavil stan, já uvařila věču.

Jak jsem strhávala ponožky

Na papu byl k dispozici pikantní pytlík s bulgurem pro Luboše a bigos pro mě, ovšem povedlo se mi jej přesvědčit, ať si jídla vyměníme. Nedalo mi to ani moc práce, zelí miluje, takže spíše než abych ho musela přemlouvat, dělal si starosti o to, zda mi to nebude líto. Kdepak, obě jídla jsou bez mléka a ráda vyzkouším další příchut'. Ptáte se, proč jsem si jídlo s bulgurem nekoupila rovnou pro sebe? Vysvětlení je prosté, obsahovalo totiž cibuli, s níž musím zacházet velmi opatrně.

Po večeři Luboš opět zatoužil po hygieně, nějak si na omývání své schránky těla zvykl. Ohrála jsem tedy vodu, nalila do termosky a takto jsem oplachovala jeho kůži.

„Jen ať nikdo nejde,“ strachoval se Luboš, aby ho náhodou nespatriil nějaký turista. Že jsme za tři dny potkali pouhé dva lidi plus psa, navíc se nacházíme několik desítek výškových metrů nad turistickou stezkou, ignoroval, že na něj ale čumí dva sobi, toho si nevšiml. Tito dva přežvýkavci dlouze a nechápavě zírali na to, co ten sob bez parohů provádí, než se rozhodli vydat dále do tundry. Zalezli jsme do stanu a počali se soukat do spacáků. Ponožky jsem se sebe vyloženě musela strhnout, protože nešly jen tak stáhnout z nohou. Když se mi to konečně povedlo, zjistila jsem, že se tak stalo i s vrchním epitelem mé kůže, a na šlapkách nohou mám dva přímo výstavní puchýře. No, nezbyde mi, než s nimi došlapat až do cíle cesty, ať už to bude Alta dle plánu, či zbabělý návrat k autobusu.

Zavdali jsme si fernetu, kterého jsme si letos sbalili naštěstí o 0,33 litru více, a upadli do spánku unavených turistů.

Bilance

11,51 km příchod 18,28

Den 6, pátek 25.8., den pochodu čtvrtý

Jak jsem hodila tlamu, anžto jsem si šňůrku přišlápla

Zazvonil zvonec a pohádka byl konec. Vlastně, jaký zvonec a pohádka? To přece zní jako můj budík! 6,30!!! Na Luboše zapůsobil natolik nepříjemně buď jeho zvuk, nebo zvuk vyluzovaný jeho zákonitou manželkou, takže okamžitě vstal, přičemž mně to trvalo další půlhodinu. Venku silně pršelo. Vylezla jsem v pérovce ven a začala v dešti vařit, než mi došlo, že to, co padá z nebe, je naprosto nekompatibilní s oblečením, které mám na sobě. Pérovka by se dala ždímat. Honem jsem tedy otevřela stan a hodila ji dovnitř natolik šikovně, že mi nejenom napršelo dovnitř, ale ještě jsem tam vyklepla tropiko s rezervoárem vody, a vše dopadlo na spacák tam ležící. Na jediný tam nacházející se spacák. Můj spacák! Luboš se totiž

ze včerejška poučil, a ještě jak byl v postýlce, spacák si sbalil do nepromokavého pytle.

Oděla jsem se do nepromokavé bundy, která byla s ohledem na panující podmínky vhodnější, a pokračovala v přípravě čaje a snídaně. Jak jsem tak chodila po tábořišti, povedlo se mi hodit tlamu, anžto jsem si šňůrku přišlápla – u stanu totiž nosím pohory nezavázané.

K čemu mi je vykopat večer kakací jámu, když ji ráno nedokážu najít

Zastáváme názor, že po nás nesmí v přírodě nic zůstat, takže i díru na naše výměšky budujeme daleko jak od stezky, tak od tábořiště. Dnes jsem si ale naběhla. K čemu mi je vykopat večer kakací jámu, když ji další den nedokážu najít? Jelikož ráno urgencye často nastává dost rychle, a jinak tomu bylo i teď, předem připravená díra je pro mě výhodná, ovšem nyní jsem ji nemohla nalézt. Musela jsem se tedy honem pustit do nového hrabání, jenže jsem to měla naprudko, nestíhala jsem, takže místo jámy pro divočáka se mi podařilo vyrobit kapsu s rozměry jako pro králíka. No není každý den posvícení.

Myslela jsem si, že ožírání zadku hmyzem v této bezbranné pozici při konání potřeby je nejvyšší level utrpení. Kdepak, dnes to překonalo masívní pršení na mou holou zadnici.

Odchod v devět hodin probíhal za slabého mrholení, k tomu se přidala zima a středně silně foukalo. Mně začínalo být zima na pacinky, tak jsem si navlékla softshellové rukavice a hned jsem vnímala příjemný tepelný komfort. Bohužel až tady jsem zjistila, že když jsem se ještě doma rozhodovala mezi dvěma typy, nedošlo mi, že ty, které nakonec prošly finálním výběrem, nemají odklapávací palec, takže na činnosti, vyžadující jemnou motoriku, jako třeba focení, jsem si je stejně musela celé sundat, a vystavit tak ruce zimě. Hlavně že doma zůstaly právě takové, po kterých jsem nyní toužila. Uklidňovat jsem se mohla pouze tím, že ty druhé byly zevnitř zateplené, takže by hůře a déle schly.

Jen co jsem prohlásila, že by se mi takový terén a značení líbilo, vše zmizí

Dnešní začátek šlapání ušel. Zpočátku jsme klesali traverzem z kopce s příjemným sklonem, pod námi byla pevná půda a dostatek značení způsobil naše snadné putování. Jen co jsem nadšeně prohlásila, že by se mi takový terén a značení líbilo, najednou zmizelo „T“ a objevily se bažiny. Náš postup vpřed prvních pár set metrů jakž tak šel, jelikož mezi mokřady byla vmezeřená suchá tundra se sice nepatrnou, přesto ale existující stezkou, bohužel obojí bylo vzápětí vystřídáno mokrou tundrou bez stezky s četnými boulemi. Museli jsme skákat z jedné na druhou, prodírat se mezi nimi nebylo možné, a pořád jsme vyhlíželi červený flek či písmeno „T“. Tady rozhodně s barvou neplýtvali, jen s velkými obtížemi bylo patrné, kde kdysi dávno, před mnoha lety či spíše desetiletími, kdosi máchl štětkou a nanesl skvrnu, na které se zub času podepsal natolik, že jen s velkou dávkou fantazie jsme stojíce přímo před šutrem mohli prohlásit, že tohle je symbol pro turisty.

Dorazili jsme k potoku, kde chybělo značení. Samozřejmě, jak jinak. Vytáhla jsem mobil a mrkla na pozici na mapě, podle níž to vypadalo, že ho musíme překonat. Luboš odběhl na WC, takže jsem

shodila batoh a než provedl to, kvůli čemu utíkal kamsi daleko, nalehko jsem brod zdolala a tam se pár desítek metrů v kružnici vydala obcházet břeh. Heuréka, po 50 metrech jsem našla „T“ a tedy naše další pokračování.

Jak můj puchýř protestoval

Za potokem jsme po naštěstí suché tundře ťapali dál, když jsme dorazili k dalšímu potoku. To se už spustil déšť a foukalo, takže jsme se museli odít do nepromokavých bund, což štvvalo zejména Luboše, jelikož na hladkém materiálu bundy mu těžký batoh klouzal. Na tomto vodním zdroji se nalézala kaskáda s mini vodopádem, takže jsme se tam zastavili na delší pauzu, abych to pomocí stativu a šedého neutrálního filtru vyfotila. Zima mi byla taková, že déšť neděšť, musela jsem po dobu přestávky do péřovky, protože samozřejmě bylo nutné si na manipulaci s bezzrcadlovkou sundat rukavice a konat tak holýma rukama, přičemž mi prochladlo tělesné jádro. Naštěstí alespoň v tu chvíli přestalo pršet, takže jsem se nemusela obávat o osud péřovky. Parádní terén nás vybízel, ať jej zdoláme, takže jsme se jen v mikinách rozhodli šlapat dál. Ale ouha, co to? Vždyť už zase chčije, takže batohy dolů a my opět do nepromoků.

Jeden z mých puchýřů – ten na palci nohy - děsně protestoval a vůbec se mu nelíbilo, jak s ním zacházím, ostatní byly v klidu. Politovala jsem ho a to bylo asi tak všechno, co jsem mohla pro něj udělat. Nejvíce mu vadily brody a sekvence neustálého zouvání pohor, sundávání ponožek s následným brodem a otíráním nohou, navlékání fusek a obouvání bot.

Stezka o mocnosti tří sobů za měsíc

Bažiny, mokřady, bažiny, mokřady. Asi je to tady nějaký místní folklór. Opět chyběla stezka i značení, ovšem tentokrát jsem vůbec nepanikařila. Vidíte ten posun? Vytasila jsem se s mobilem a postupovali jsme dle azimutu. Jednou se mi nabralo bahno do pravé boty, jelikož bažina byla hlubší, než jsem bez sondáže hůlkou čekala, a noha mi zajela do smradlavé břečky až do poloviny lýtka. U sobího plotu jsme našli „T“. Joj, to bylo radosti na Starém bělidle. Oba jsme si svlékli bundy, poněvadž nepršelo už nějakou dobu. Luboš pauzu využil velmi prakticky a začal se cpát bobulemi.

Objevením sobího plotu a hlavně značky jsme si výrazně polepšili. Stezka houpavě procházela náhorní plošinou, mírně stoupala a opět klesala a cestička byla na místní poměry luxusně značená, kufrovali jsme jen jednou. V tomto úseku jim patrně opět došla barva, trasu lemovalo jen nakupení balvanů – mužici – bez nezbytného „T“ či fleku červené barvy. Pyramidy šutrů se nacházely co 200 metrů a stezka, lemující sobí plot, měla mocnost tří sobů za měsíc. Jediná nevýhoda vzdálenosti 200 metrů mezi balvany nám kazil prostý fakt, že viditelnost díky mlze, která se snesla z mraků, činila 100 metrů.

Obědovou přestávku jsme vyhlásili po 3,5 km v 11,45 a spráskali jsme dvě tyčinky müsli pro Luboše a třetinu z 90 gramového sáčku krutonků pro mou maličkost.

A most tu jako nemají?

Stávající terén byl balzám na naše nožičky – měkká tundra, tlumící došlap, rovina, relativně dobře patrná stezka a dostačující značení, jen ten vítr kdyby tolik neochlazoval.

Dorazili jsem k dalšímu brodu, což kromě nutnosti překonání znamenalo i půl hodiny ztráty, tolik totiž zabere transformace do brodicí konfigurace, což mimo jiné obnáší přivázat pohory na batoh a přezutí do brodicích bot.

„A most tu jako nemají?“ prskal Luboš při pohledu na řeku s peřejemi.

Přes moje protesty, že to přece dáme na první dobrou, se vydal na průzkum a nalehko postupoval na druhou stranu. Vrátil se zakaboněný, prý je silný proud a hluboké koryto. Uklidnila jsem jej, že já jsem v pohodě, a pustila jsem se do toho. Kalhoty, vyhrnuté nad kolena, se mi namočily, jelikož hladina mi sahala do poloviny stehů, tedy asi deset centimetrů NAD dolní okraj kaťat.

„Dneska bych nohy prohlásila za umyté,“ sdělila jsem Lubošovi, který se mnou souhlasil.

Při vylézání na břeh jsem sebou téměř flákla, jelikož jsem si neuvědomila, že v t'apkách, které mám aktuálně obuté, se nemohu vydat do svahu stejně, jako bych činila v pohorách, ty jsou totiž takový malý tank, a projdou všechno, což mi bohužel nedošlo.

Na takový terén nejsou nejlepší gumáky, nýbrž rybářské kalhoty

Dostali jsme se do terénu, kterého jsem se obávala už ze studia papírové mapy. Rozsáhlé, až za obzor se táhnoucí bažiny, sahající mnoho kilometrů daleko. Zde někdo rozumný osadil oblast tyčovým značením, podobnému tomu, jaké se užívá v lavinovém terénu. Bez této pomoci si nedovedu představit, jak mokřady bezpečně překonat, protože by stačilo šlápnutí vedle, a už bychom se ocitli pod povrchem slatinišť. Bořili jsme se hluboko, někdy i po kolena, a mně na mysli vytanulo, že nejlepším obutím do takového terénu nejsou gumáky, nýbrž rybářské kalhoty, sahající až k hrudníku. Motali jsme se tam docela dlouho, protože i když jsme šli od tyče k tyči, netroufli jsme si žádnou vynechat, jelikož jsme uznávali, že důvod k jejich existenci určitě je, přičemž se vůbec nejednalo o snadno prostupný a překonatelný terén. Když jsme se konečně ocitli za těmito zrádnými mokřady, oba jsme se s Lubošem shodli, že je nehodláme překonávat znovu. Prostě do Alty dojít musíme, nevracíme se, zpátky ni krok! Pohled do míst, kde jsme před několika hodinami začínali u velké bažiny, nám ukázal, že tyčemi značená stezka vedla velkým obloukem, a vyhýbala se centrální části mokřadů. Smysl to dávalo, tam budou slatiniště patrně nejhlubší. I tak jsme ale s přechodem rozsáhlé, několik desítek čtverečních kilometrů velké bažiny bojovali, náš postup vpřed činil něco kolem kilometru za hodinu. Žádná hitparáda.

To jako znova?!

Řeka číslo dvě v pořadí na nás ostentativně házela bobek, byli jsme jí ukradení, ona nám ovšem nikoliv, jelikož ji bylo nutné přejít na druhou stranu.

„To jako znova?!“ vztekal se Luboš. To tedy brzo.

„No, aspoň dáme zadost hygieně,“ prohlásil našťestí smířlivě.

Po úspěšném překonání vodního toku, osušení nohou a následnému obutí se zpět do ponožek a pohor jsme využili batohů, tak jako tak shozených na zem, a nasvačili se. Na papu padl zbytek krutonků ze sáčku, tedy 30 gramů pro mě, plus pistácie, kdežto Lubošovi stačila jedna müsli tyčinka. Asi najel na dietní režim.

Následovala orientačně nenáročná, ale fyzicky namáhavá bažina v délce dvou kilometrů. Hladina mi sahala maximálně po kotníky a propadala jsem se pouze každý desátý krok. Však jsem to povídala, pohoda. Při každém došlápnutí mi zajela noha asi 20 cm do bahna jako nůž do másla a zvednout ji a odlepit mi zabralo mnoho sil. Vždy se následně ozvalo specifické mlasknutí.

Takto jsme se protloukali krajinou, až najednou bylo 15,45, a my měli v nohách sedm kilometrů. Dorazili jsme k něčemu, co se neumělo rozhodnout, zda je řekou či bažinou, a z obou biotopů si ponechalo ty horší vlastnosti. K překonání tohoto podmáčeného terénu jsem se odvážila až po důkladné sondáži hůlkou, kdy jsem usoudila, že je to bezpečné, vykročila a propadla se. No jo, jsem debil, došlápla jsem kousek vedle, než kde jsem se trekovou hůlkou hrabala v nevábné hmotě.

Jestli byl předchozí brod studený, tak tento je ledový

V 16,15 nás čekal další brod. Když jsem se vnořila do jeho vod, ztuhla jsem. Jestli byl předchozí brod studený, tak tento je ledový. Brrrrrr. Navíc neustále zouvání se, sundávání ponožek, pochod v t'apkách vodou, utírání se ručníkem a oblékání si ponožek a pohorek, se vůbec nelíbilo mému puchýři, znovu protestoval, bylo mu to ale houby platné. Horší bylo, že při neustálém rolování nohavic kalhot nahoru /byla jsem líná si je svlékat, zdržovalo by to/ se mi mokrý úsek z oblasti lýtek dostal na stehna, takže mi je zmáčel, a jelikož se většinou jednalo o smrdutou tekutinu z bažin, postaral se přenos vlhkosti i o znečištění kalhot.

Překonáním brodu mi vyhládlo, takže jsem vyhlásila přestávku. Zpráskala jsem obsah pytlíku s pistáciemi, které jsem dojedla /60 g/, a při dopisování deníku si jejich droby zanesla mezi stránky.

Stezka dál vedla podél sobího plotu, kde jsme zjistili – čtvrtý den pochodu – že značení máme hledat i na něm, doteď nás to tam fakt nenapadlo. Nyní jsme tedy již věděli, čeho si máme všimnout, a vyhlíželi jsme nejasné a vybledlé tůpky červené barvy. Tuhle informaci znát dříve, nemusela jsem mít třetí den pochodu krizi! Poctivě se přiznám, že jsme tehdy čuměli všude, ale na plot nás to fakt nenapadlo, tím spíše, že stezka se od plotu oddělovala a ne vždy jej kopírovala, navíc, ani nyní, kdy už jsme se přesně zaměřovali na červené cákance, značky nebyly nějak extra patrné, to jen naše cvičené oko už umělo rozeznat drobné detaily. Takže vidíte, já za to fakt nemohla :-)

Fakt je to poslední dnešní brod?

Stezka nás vyplivla u čtvrtého brodu dnešního dne, tedy přesně řečeno, u čtvrtého, na němž bylo nutné se zouvat do brodící konfigurace. Ty, které bylo možné přeskákat po kamenech či nějak obejít, jsem dávno nepočítala. Luboš se zatvářil sverpě.

Měla jsem takový pocit, že nesnáší brody, a dnešní terén mu jich nabízel do sytosti. Opakovaně se začal ujišťovat, že se fakt, ale fakt jedná o poslední brod, a já mu pokaždé odvětila, že samozřejmě, že to je poslední brod. Smysl řečeného mu došel po několika minutách a oprávněně začal panikařit.

Jestli nechápete, jak jsem to myslela, tak vezte, že poslední je každý brod. Prostě vždy, když se dojde k dalšímu brodu, je to ten poslední, něco jako když si pivař dává své poslední pivo, byť se již jedná o dvanácté v pořadí, vždy je tím posledním, a každé další ho z jeho pozice vykopne a převezme ji.

Abych jej přivedla na jiné myšlenky, a hlavně vytrhla z jeho umanutí, při kterém by si mohl uvědomit, že do této dovolené jsem jej navezla já, hodila jsem do placu návrh, kam dnes dojdeme a postavíme stan. Normálně takové rozhodnutí činím já, jsem navigační důstojník, kdežto Luboš je styčný důstojník s veřejností, ovšem zde jsem potřebovala další poradní hlas. Šlo totiž o to, zda to zapíchnout už tady, u bezpečného zdroje vody, tedy u řeky, tekoucí do/z jezera Bajit Gádjáriegádanjávri, nebo pokračovat ještě 2,4 km k plánovanému místečku pod vrcholem Spoahkkoaiigelas, kde ovšem vodu nemusíme nalézt, přičemž další vhodné by se nacházelo až zase po 3,4 km. Nakonec zvítězil původní plán, však něco nalezneme.

Jak jsem Lubošovi dopřála návrat horšími mokřady

Jak se ukázalo, měli jsme pravdu, z plácku, který jsem ještě ráno určila jako jedno z vhodných míst, splňujících mé náročné požadavky, kde založit tábor, jsme viděli zrcadlící se jezírko Bajit Gagjariegadanjavri pod námi. Shodili jsme batohy ze zad a mě napadlo zkusit takovou vychytávku. Lubošovi v jeho PETce, kam si nabral vodu z potoka po cestě a přímo takto pil, štěrchal ještě dobrý litr. Honem jsem vysypala obsah batohu na celtu, vybalila vařič a dala vodu z flašky vařit, aby, než se vrátíme od jezera, naše večere „došla“, tedy obsah pytlíku s dehydratovanou stravou zalitý touto vodou do sebe nasákl horkou tekutinou.

Pak jsme, obtěžkáni všemi našimi volnými nádobami, sestupovali k jezeru přes bažiny. Kdybychom neměli dnes už za sebou jejich přechod, tak by to byla hrůza, takto to ale nestálo za řeč, velká výhoda navíc byla, že jsem Lubošovi dopřála návrat horšími mokřady než při cestě tam. Jak jsem si totiž nepamatovala přesnou trasu, kudy jsme scházeli, navedla jsem nás do hlubokých mokřadů. Luboš prskal. Mám takový dojem, že kromě brodů nesnáší i bažiny. No, hlavně že snáší svou manželku :-). Teda, jak něco může snášet, copak je slepice?!

Inženýre, na to jsi studoval?

Návrat na tábořiště mě šokoval. Vše bylo mokré. On měl totiž Luboš před odchodem pro vodu dobrý nápad, inspirovaný mým vyházeným batohem, a naši kompletní výbavu kolem rozprostřel, aby s posledními paprsky uschla, nezapočítal ovšem jednu důležitou proměnnou, a to rosu. Ta padla před naším příchodem od jezera a všechno smáčela. Zatímco ještě před hodinou jsem měla věci vlhké ještě z rána, teď byly mokré a pérovka i spacák by se daly ždímat. Vybavila se mi jedna příhoda z roku 1991, kdy jsme s Lubošem vyrazili na týdenní sjíždění řeky, organizované mou alma mater, a Luboš tehdy se mnou navrhl brodit, už nevím z jakého důvodu, vybral si ovšem místo, kde nám hladina sahala skoro až po krk. Když jsme se zjevíli u našeho průvodce, ten, věda, jako školu má Luboš absolvovanou, na něj zařval: „Inženýre, na to jsi studoval?“ Měla jsem nyní sto chutí mu

střelit stejný typizovaný jazykový útvar, ale svou repliku jsem skousla. Byla jsem si totiž moc dobře vědomá, že podobnou blbost mohu vymyslet někdy později, a tak budu mít aspoň želízko v ohni na svou obranu, až mi bude Luboš chtít vynadat. Prostě je dobré mít tajnou zbraň v záloze a nevystřílet si munici příliš brzo a nadarmo.

Jak jsem se odškodnila nejtěžší večeří

Aby mi nepovolily nervy, pustila jsem se do večeře. Odměnila jsem se za dnešní náročný den svým nejtěžším jídlem, a to 156 gramy. Parádně jsem se tedy rozšoupla, přitom, když jsem si sáček zalávala, netušila jsem ještě, že budu potřebovat chilli v jídle na zahřátí. Ono totiž, pokud to nevíte, tak spacák nehřeje, nýbrž izoluje, a mě bude čekat noc v mokrém peří, proto se koření generující teplo bude hodit.

Lubošovi jsem připravila vepřové s bramborami v koprové omáčce a moc si pochutnal. Ta má strava byla sice veganská, zato ale výživná a hlavně se dala pozřít, jelikož v principu řadím všechna veganská jídla za nepoživatelná. Byl toho plný hrnec, pánilo mě to na patře a v uších a měla jsem pocit, že mě bude pálit za několik hodin i jiný otvor. Hlavní účel byl ale ten, že mi to důkladně zaplácalo žaludek. Horší bylo, že se jednalo o jedno ze tří jídel, které jsem měla k dispozici, i když se tím rozmanitost o jednu příchuť rozšířila proti minulému roku, kdy jsem vlastnila pouhé dva druhy a ty den za dnem točila.

Jak jsem si dnes debužírovala

Dnes jsem si fakt debužírovala, posuďte sami:

snídaně – ovesná kaše s jablky, brusinkami, skořicí a chia semínky 70 gramů

oběd – krutonky 30 gramů

svačina – krutonky 30 gramů a pistácie 60 gramů

večeře – expediční strava pikantní těstoviny s rajčatovo-česnekovou omáčkou 156 gramů

Bilance

10,75 km příchod 18,48

Den 7, sobota 26.8., den pochodu pátý

Jak se mi namočila dosud jediná suchá věc

V noci mi byla dle očekávání zima, což mě nepřekvapilo – všechno bylo mokré tak, že by se dalo ždímat, tedy především spacák, péřovka a spací věci. Vlhkost ve stanu ještě zvýšily moje trekové kalhoty, ve kterých jsem šlapala celý den, a které byly durch mokré, nemohla jsem si je tedy strčit do polštářku, jak je mým zvykem, proto jsem je položila na karimatku k hlavě. Tímto nepříliš chytrým činem se mi namočila má jediná do té doby suchá věc, a to čepka.

V noci jsem musela za potřebou a na stanu byla námraza. Luboš, kterého ovanul studený vzduch z venku, teplotu odhadoval na +4°C. Uklidnila jsem jej, že v zásadě měl naprostou pravdu, pouze jsem mírně údaj korigovala o změnu znaménka, z +4°C na -4°C. Zakutala jsem se zpět do spacáku a pokusila se znovu usnout, což se mi posléze k mému údivu podařilo. Z Lubošova kokonu čouhal pouze studený nos, tak jsem ho předtím, než jsem upadla do říše Morfeovy, na špičku láskyplně políbila a on sebou vyděšeně trhnul. Patrně nečekal svou manželku, nýbrž nějakého vetřelce, anebo naopak, šokovala ho manželčina tvář z bezprostřední blízkosti :-)

Stejně jako se nepůjčuje manželka či auto, tak ani kakací jáma

„Já to říkala!“ nadávala jsem sama sobě, „kakací jáma se kope večer, ty debile!“

Ano, včera jsem byla líná si díru vytvořit, a dnes jsem toho trpce litovala, vyletěla jsem totiž ze stanu na poslední chvíli, a tak tak jsem stíhala. Ufff, rozhodovaly vteřiny, ale k žádné příhodě nedošlo. Lubošovu jámu jsem použít nemohla, protože stejně jako se nepůjčuje manželka či auto, tak ani kakací jáma, kterou máme každý svou. Teprve poté jsem se začala soukat do kalhot. Ty během noci ve stanu natáhly ještě více vlhkosti, kapala z nich voda, obléct si je mi způsobilo takový menší srdeční infarkt, a byla jsem velmi vděčná, že jsem ráno postupovala v uvedeném pořadí, protože jinak by už byla kaťata kontaminovaná.

Nastalo sychravé, slunečné ráno, cáry mlhy nad jezerem dosahovaly až k nám a do toho sporadicky probleskovaly paprsky slunce. Zima mi byla taková, že jsem na sebe narvala ještě zateplené kraťasy, což mi pomohlo lépe snášet tepelný nekomfort, a snažila jsem se nemyslet na to, že se taky namočí.

Strasti treku s chlapem

- „Dones izolepu, chci zalepit koš, tedy děravý sáček s odpadky, aby se nám snáze nesl upevněný na batohu.“ Začal ihned obtáčet pytlík izolepou, ačkoliv část smetí ještě byla venku.
- „Vysyp odpadky z tašky na jídlo do koše“ /v průběhu dne tam skladujeme obaly od oříšků či müsli/, „ale nech mi tady malý průhledný sáček, slouží mi na krutonky, aby se nerozkutálely.“ Objevila jsem jej zahozený v koši se zbytkem odpadků.
- Jeho mánie tahat výbavu na „proschnutí“ do terénu s 100% vlhkostí.
- Je zbytečně rychlý, má sbaleny věci své i společné, zatímco já mám ještě svůj bordelismus roztahaný všude.
- Nedá se s ním pohádat a vyventilovat tak svůj vnitřní přetlak, místo, aby mi oponoval nějakou invektivou, tak řekne: „Zlato, to zvládneme, neboj, a bude dobře.“

Nezabili byste ho?

Jak jsem Lubošovi takticky zdůvodnila pozdější odchod z tábořiště

Jak jste postřehli z mého příspěvku, tak v okamžiku, kdy já se nacházela v nejvyšší míře neuspořádanosti systému, tedy nejvyšší entropie, Luboš již byl sbalen a prakticky připraven k pochodu. Než jsem se nachystala já, tak bylo 9,30, tedy o půl hodiny později než včera, a tedy než bylo původně plánováno. Takticky jsem Lubošovi vysvětlila, že to byl z mé strany úmysl a že jsem tak činila schválně z důvodu, aby mi vyschly věci na sluníčku. Sežral mi to i s navijákem vzdor tomu, že se všude kolem nás plazil opar z mlhy, vlhkost činila téměř 100% a sluneční paprsky 0%. Když už jsme se konečně vykopali opustit tábořiště, pohybovali jsme se náhorní plošinou s absencí stezky, zato s překvapivou existencí „T“. „Paráda, uňo ňuňo,“ rozplývali jsme se nadšeně oba. Horší to bylo s podložím, tu tvořila buď suchá tundra, což byl terén snadný, ovšem střídán byl dříve popisovanými boulemi, kdy jsme museli skákat z jedné na druhou. Čiňte tak ovšem s 30 kg nákladem.

Jak jsem si hrála na soba

Na obzoru se zjevilo stádo sobů, které se pomalu přibližovalo. Jednotliví jedinci zvědavě čenichali a nevěřícně sledovali ty divné, dvounohé soby s hrbem na zádech. Rozhodla jsem se udělat ze sebe soba, takže jsem zvedla hole nad hlavu a imitovala tím paroží. Zatímco přežvýkavci na mě civěli vyděšeně, Luboš vypadal, jakoby přemýšlel o mém duševním zdraví.

Následování několika jedinci ze stáda jsme dorazili k brodu, kde bylo nutné shodit batohy ze zad. Sobíci na nás nechápavě zírali, proč se převlékáme a přezouváme. Jejich udivené pohledy se na nás upíraly ještě dlouho, patrně se jim honilo hlavou, co to potkali za divné soby.

Jako obvykle, využili jsme toho, že batohy leží na zemi, a nasvačili se, tedy alespoň polovina výpravy ano. Já zdlábla trochu pistácií, Luboš nejedl nic. Tehdy mi to divné nepřišlo, občas se stalo, že prostě hlad neměl, takže jsem se tím nějak více nezabývala.

Když jsme si osušovali nohy pomocí ručníku, uvědomila jsem si, jak důležitou část výpravy právě svírám v ruce.

Multifunkční ručník

- Ráno se jeho pomocí utírá stan.
- Přes den jej používáme při brodech k utírání nožiček
- Večer a ráno si jeho pomocí otírám ksicht při hygieně, tedy čištění zubů

Luboš při posledním použití vyjádřil obavy, aby se stanu nic nestalo po předchozím kontaktu s mým obličejem.

Nástrahy na turisty

Že furt padám je běžná součást mých výletů a patří to k mé osobnosti. Prostě jsem tak šikovná, že umím zakopnout i na rovině o svou vlastní nohu. Není tedy divu, že když jsem sebou skoro flákla, nepřišlo to Lubošovi vůbec zvláštní, přitom nyní jsem za to vůbec, ale vůbec nemohla. Zavadila

jsem totiž o jistící drát od sobího plotu, který fakt nebyl vůbec vidět, a až na poslední chvíli jsem jej spatřila a povedlo se mi alespoň rychlým opřením se do hůlek zabránit tomu, že bych si nabila hubu.

Chůze podél sobího plotu na hřeben byla zpestřená právě nutností pečlivě sledovat co pár desítek metrů toto lanko, které skoro nebylo patrné. Jevilo se nám to jako nebezpečná nástraha na turisty, i když jsme poctivě přiznali, že ty dva kousky, které se tam nyní nacházely, patrně tvořily většinu návštěvnosti. Museli jsme se občas prosmýknout přes nějaká ta skaliska, jelikož stezka přímo vedle plotu byla neschůdná. Byli jsme již naštěstí vytrénovaní v hledání značky, takže jsem byla schopná na relativně velkou vzdálenost spatřit vybledlý cákanec původně červené barvy.

V relativně snadném terénu měl Luboš neskutečné potíže s batohem, neustále se mu rozepínala přezka bederního pásu, a to co pár metrů. Vybral si tak svou psychickou krizi, jelikož byl z toho naprosto frustrovaný.

Vitamin „I“

V 11,45 jsme vyhlásili sváču, a jelikož nám oběma bylo všechno, lupli jsme si vitamin „I“. Nevíte, co to je? Přece kouzelný Ibáč, neboli Ibalgin. Luboš si vyžádal rovnou dvě tablety, což na jeho váhu bylo v podstatě normální dávkování.

Ocitli jsme se u křižovatky sobích plotů nad jezery

Čoalbmejávri a Gorbovuonjávri, jejichž modrá hladina se skvěla přímo pod námi. Lubošovi to vzdor snadnému terénu, který jsme zažívali poprvé od začátku treku, vůbec nešlapalo, každých deset metrů si upravoval bederák, navíc to v něm začalo bublat a co chvíli utíkal kamsi do křoví s WC papírem. Zatímco jsem na něj čekala, v duchu jsem řešila původ jeho potíží. Nepřevařená voda? Sladké snídaně? Druhá teorie se aktuálně jevila jako pravděpodobnější, stěžoval si totiž na své oslazené kaše, že mu nedělají dobře na střeva. Pohnuli jsme se dál, ale o Lubošově stavu mluví to, že si nedokázal vychutnat a užít nádherné mírné stoupání podél plotu, kdy vpravo pod námi ležela soustava jezer, ozářená z boku paprsky slunce. To sice svítilo, ale nepálilo, bylo teplo, ale ne vyloženě vedro.

Dnešní porci kilometrů rozhodně nedáme

Ve 12,40 bylo více než jasné, že dnešní porci kilometrů rozhodně nedáme, naplánovala jsem totiž vzdálenost 12,5 km, ovšem zatím jsme měli v nohách pouhých 3,3 km. Luboš byl naprosto KO, měl problém vůbec chodit, neustále jsem na něj musela čekat a pokud někam kráčet rychle, tak vybaven toaletním papírem. Vytasila jsem tedy mapu, abych honem vymyslela alternativu, cílem bylo dojít k prvnímu zdroji vody. Nenadálou pauzu jsem rovnou pojala jako oběd, já splácala hrst krutonků, Luboš jednu müsli tyčinku, která mu ani trochu neprospěla. Když jsme se zasytili, bylo potřeba vyrazit a pokračovat ve šlapání. Luboš často potřeboval odpočinek a při posledním zastavení mu naprosto nevadilo, že sebou hodil do sobích hovínek, normálně by se k nim nepřiblížil.

Povedlo se mi jej přimět k pochodu, ale postavil se a opět se natáhl do tundry. Byl úplně hotový a ležel tak rovných 40 minut, od 14 do 14.40. Prostě jen ležel, skoro nekomunikoval. Rozhodla jsem se mu odlehčit batoh – suché jídlo nesl on – a sežrala jsem krutonky. On to vůbec nevnímal, a dokonce si ani nevšiml jednoho ze sobů, který se k němu postupně přiblížil a útrpně na něj zíral.

Sob na Luboše, nikoliv Luboš na soba. Kdyby tím zírajícím byl sup, tak bych to pochopila, ale býložravec?! Copak snad Luboš vypadá

jako mrkev v posledním stadiu?

Za sebou jsme tou dobu měli pět kilometrů, takže se mi dosažení nejbližšího potoka poprvé začalo jevit jako reálné, a to i s naším pomalým postupem, kdy Luboš více polehával, než šlapal.

Však už nejsi nejmladší

„Však už nejsi nejmladší,“ uklidňovala jsem Luboše, „šedesátka na krku, co bys chtěl.“

Kdyby byl při síle, aspoň by se na mě blbě podíval, není typ, co by použil brachiální násilí, takto jen vyčerpaně ležel. Není holt nad to, když vás manželka podpoří.

Při pohledu na něj jsem ho konečně překecala, že nejdeme až k ráno domluvenému cíli, a definitivně zkrátila trasu o 7,5 km, jak jsem navrhovala posledních pár hodin, a on to odmítal.

Budeme fakt rádi, když dorazíme ten kilák, co nás dělil od nejbližšího zdroje vody. Nakonec mi dal za pravdu, byť do té doby tvrdohlavě prosazoval původní variantu.

Ta zbylá vzdálenost mu dala zabrat, vlekl se jako vězeň nastupující s radostí do výkonu trestu. První potok byl natolik rozbahněný, že jsme jej museli odpískat a pokračovat ještě dalších několik set metrů k potoku, který jsem si vyhlídla na mapě jako alternativu. Bohužel jsme trochu klesali, ale nyní bylo největší prioritou tábořit co nejdříve, i za cenu, že se Leonka nebude koukat do krajiny. Nakonec jsme se s Lubošem dopotáceli k potoku a naštěstí měl tekoucí vodu, takže jsme šli vybrat plácek. Museli jsme sejít pod stezku a sobí plot, kde jsme objevili celkem pěkné, rovné místo, a dokonce s výhledy na skály a jezera pod námi. To, že jsme pod turistickou stezkou nás netrápilo, zrovna davy výletníků tudy neproudily, takže jsme se nezabývali rizikem, že by nám někdo mohl vidět do „bejváku“.

Dnes si teplou večeri nezasloužíme

Lubošovi bylo mnohem hůř, než v průběhu dne, a to přitom již tehdy vypadal na odpadnutí. Vztyčil s mou pomocí stan, zatloukl kolíky a praštil sebou na karimatku. Já zatím došla pro vodu – stačil mi jeden vak, tábořili jsme pár metrů od potoka, takže nebylo nutné chodit se všemi nádobami

najednou. Místo do přípravy jídla jsem se pustila do vaření čaje, večeri si totiž za dnešní výkon nezasloužíme, já šlapala málo a Luboš bude mít naordinovanou dietu. Ten se svíjel v křečích, bylo mu zle od žaludku, takže nejedl nic, jen jsem do něj narvala nějaké tabletky z pohotovostní lékárničky. Já si vytáhla sáček s praženou kukuřicí a nasypala si jich do hrnku tak do poloviny. To jsem prohlásila za plnohodnotnou stravu a zavelela k přesunu do stanu.

Luboš musel za večer 8x, chudák. Už měl raději toaletní papír příručně, aby se nemusel zdržovat hledáním v předsínce stanu.

Slunce pomalu zapadalo nad Lubošovou stranou a k mé velké nespokojenosti vchod zavřel. To si tedy dovolil moc a vše kvůli takové blbosti, že fouká vítr, přitom já chtěla čumět na jezero. Bylo 18,20 a Luboš konečně usnul. Já se zakutala do svého spacáčku a vzdor brzké hodině pomalu usínala spánkem unaveného turisty.

Bilance

6,87 km příchod 15,45

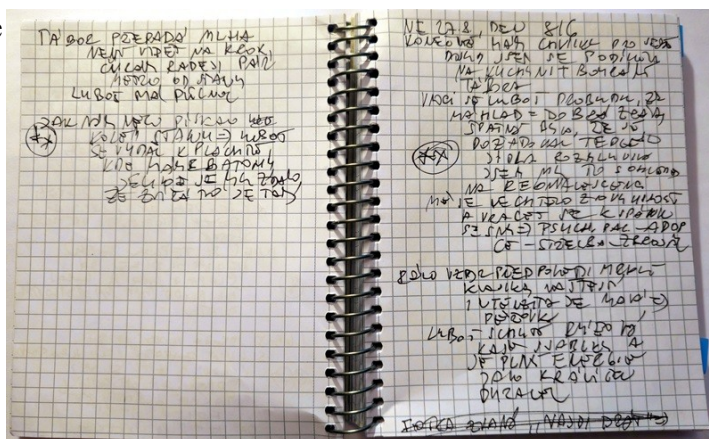
Den 8, neděle 27.8., den pochodu šestý

Jak se Luboš domáhal teplého jídla

Tábor přepadla mlha a nebylo vidět na krok. Když jsem musela navečer čůrat, konala jsem tak raději pár metrů od stanu, jelikož jsem se oprávněně obávala, že bych jej nemusela nalézt. Jakkmile jsem se úspěšně vrátila dovnitř, měl Luboš půlnoc, což ukázal sluchový test – chrápal tak, že se nás příbytek otřásal. Povedlo se mi znovu usnout a když jsem měla půlnoc já, probudil se Luboš a hlásil, že má hlad, a to přímo obří. To byla dobrá zpráva, špatná ovšem byla, že se dožadovatel teplého jídla. Povedlo se mi rozmluvit mu to s poukázáním, že je v rekonvalescenci. Mně se už nechtělo znovu vracet ke spánku, jelikož jsem byla vytržena z nepříjemného snu, týkajícího se jednoho mého pacienta, adopce dětí, střelby a zbrojního pasu. Tady vidíte, že jsem pracovala i na dovolené. Klidný zbytek noci neměl ani Luboš, protože nám něco pískalo kolem stanu, takže se vyřítil zkontrolovat plachtu, pod níž skladujeme batohy, protože se mu zdálo, že hluk se line právě odtud, a chtěl vyhnat zvířátko, než se nám pokusí prokousat zavazadly. Nikoho nenalezl, ovšem zvuky podobné hryznání se ozývaly za chvíli znovu, takže musel být neustále ve střehu.

Ráno jsem vstala dříve já než Luboš, což je zajímavý úkaz, normálně to bývá naopak.

Já si vlastně neuvědomuji, že bych někdy na treku opouštěla spacák jako první. Nyní jsem si uměla chvíle volna užít, konečně jsem měla nějakou dobu sama pro sebe, dosud jsem se buď podílela na bourání tábora, nebo jsem vařila. S chutí jsem se v poloze vleže ve spacáku věnovala dopisování deníku a cítila se skvěle.

Měli bychom vypadnout dřív, než dostaneme zase hlad

Ráno vzdor předpovědi drobně mrholilo. Klasika, našťastí intenzita srážek byla malá, takže jsem pohyb na tábořišti zvládala oděná do péřovky, nemusela jsem se převléct do nepromokavé bundy. Luboš s požitkem slupl sladkou snídani – rýžovou kaši s jablky a byl plný energie jako nadopovaný králíček Duracell. Snad je to důkaz, že je z nejhoršího venku.

Mně se opět nepovedlo nalézt kakací jámu vytvořenou večer, takže jsem narychlo vykopala novou díru. Ta sice byla hluboká několik desítek centimetrů, ovšem její rozměry činily 10 x 10 cm.

Povedlo se mi trefit :-)

Všude se válely cáry mlhy, byla zima a foukalo - v podstatě obvyklé podmínky na našich výpravách na Sever. Jelikož už se pomalu dostavoval trekařský hlad, vnímali jsme, že bychom měli vypadnout z tábořiště dřív, než dostaneme zase hlad. Povedlo se nám to v 9,06. Jsme prostě dobří :-)

Kukačky v mlze

Podél sobího plotu jsme pokračovali dál, což znamenalo být opatrný kvůli situaci zvané „najdi drát“. Ano, opět zde sobaři co pár desítek metrů upevnili lanem plot, takže hrozilo zakopnutí. Luboš měl problém s batohem, každých pět metrů se mu rozepínal bederák, což jej neskutečně frustrovalo. Jeden by si řekl, že když se mu to děje od začátku vandru, mohl si na to zvyknout, a kdepak. Na kraj se snesla mlha hustá tak, že by se dala krájet, a v kombinaci s deštěm činila viditelnost pár metrů. Protože jsem byla rychlejší, vždy jsem se vzdálila od Luboše a řešili jsme to jediným možným způsobem. Kukáním. Prostě se každou chvilku ozývalo „Kuk“ a v odpověď z jiného směru „Kuk“, což bylo nutné kvůli tomu, abychom o sobě věděli, a Luboš znal směr pochodu. Mně to totiž snadno šlapalo, jsem fakt borec, a měla jsem tak dost času hledat značku kolem sebe, především na plotě. Přes bažiny a mokřady vedla turistická stezka podél plotu, občas v souběhu s cestičkou vyjetou čtyřkolkami. Při jedné z pauz mrskl Luboš batohem na zem a ten se skoulel do níže ležící bažiny. „Ještě se vyválí v blátě, blbec jeden,“ glosoval to Luboš.

Najednou puf, zvedla se mlha a z oparu vykouklo jezero

Zatímco jsme měli přestávku, tak najednou se mlha zvedla a z oparu vykouklo jezero Leaktojávri. Byli jsme z toho úplně paf. Pauzu jsme tedy prodloužili a zahájili něco mezi svačinou a obědem – já dojedla krutonky, Luboš dvě tyčinky müsli. Poté, co je spořádal, dostal krizi, že už mu jich zbývá málo. Já se ještě dorazila trochou pistácií a ze zvědavosti jsem pohlédla do tašky s jídlem, určenému na konzumaci přes den. Ležely tam samé müsli tyčinky. Luboš se zjevně hodlal odškodnit za včerejší příkoří, kdy z důvodu nemoci hladověl. Čas byl dobrý, takže jsme nespíchali, bylo 11,07

a v nohách jsme měli krásných 3,3 km. Já se rozhodla vyzkoušet voděodolnost svých kalhot tak, že jsem si je polila čajem, čímž pádem jsem zjistila, že tato tekutina jimi projde.

Následoval sestup do slunného údolí cestičkou rozrytou čtyřkolkami sobařů tak, že se po ní nedalo jít, a museli jsme spodem přes mokřady. Kromě bažin se zde rozkládalo i klasické středoevropské bláto. Rozdíl mezi oběma povrchy byl v tom, že bláto se dá zdolat a člověk se maximálně zašpiní, kdežto bažiny mohou být jednoduše neprůchodné, plus druhé zmíněné mají dost specifickou vůni, přesně řečeno smrad.

Lubošovi nebylo dlouho špatně

Ve 12,20 jsme měli za sebou 4,4 km. To jde. Do cesty se nám postavil další z mnoha sobích plotů, zde dokonce křížení ve tvaru T. Naštěstí v našem směru, který jsme museli zdolat, bylo pletivo šlendriánsky vyrobené, takže jsme lehce asi tři břevna nadzvedli a dráty mezi nimi se tak uvolnily, čímž jsme si usnadnili překonání na druhou stranu. Od křižovatky sobích plotů jsme sestupovali po nepříjemné, kamenité stezce přímo proti slunci, takže se jeho ostré paprsky propalovaly do našich sítnic. Luboš se průběžně osvěžoval sběrem bobulí a cpal se jimi po hrstech. Dlouho mu nebylo špatně :-o

Turisticky příjemné klesání pokračovalo, až jsme se dostali do oblasti houhající se vodnaté tundry, v níž se začaly objevovat první stromky ve formě pokroucených břízek jako připomínka národního parku Stabbursdalen, do něhož záhy vkročíme. Chůze po vlnícím se podloží připomínala chůzi po vodní posteli, ale nejednalo se o bažiny, zde to prostě jen pružilo pod každým naším krokem.

Jak se Luboš rozhodl vykonat pokus na zvířeti

Zurčící prudký potok Leaktojohka s divokými přejemi a krásnými kaskádami jsme slyšeli již z dále. Luboš ho seshora spatřil a byl k neudržení, já se o to ostatně ani nepokusila, bylo mi jasné, co nastane. Nadržený Luboš se vrhnul ze srázu, shodil ze zad batoh, serval ze sebe oblečení a celý nadšený se začal koupat. Plácal se v ledové vodě a chrochtal blahem, přičemž začal fňukat, proč jsme prý nedošli až sem na stanování. Myslela jsem, že to se mnou šlehne. Proč asi?! Kdopak za to může? Vždyť já tohle místo na táboření plánovala už včera! No kdopak se po***1, takže jsme museli nouzově zůstat u předchozího zdroje vody?!

Bylo 13,50, ušli jsme 6,3 km, takže jsme si mohli dovolit delší pauzu. Ta byla nutná, nejenom kvůli Lubošovu rochnění, ale i kvůli mému focení. No a když už jsme měli batohy na zemi, využili jsme toho na svačinu. Já jsem otevřela další balení krutonků a bylo mi hrozně smutno z představy, zda to je poslední nebo předposlední sáček. Luboš se rozhodl vykonat pokus na zvířeti a zjistit, zda

předchozí trávicí problémy byly z vody či nikoliv, takže se napil asi dvou deci vody. Magor.

Až jsme se dostatečně vyřádili, tedy Luboš se vyčvachtal, já pofotila tekoucí vodu a oba jsme se najedli, bylo nutné se přezout do brodicí konfigurace a opatrně se dostat na druhou stranu.

Vstříc nedozírné pustině

Příjemně osvěženi, někdo jídlem, někdo rochněním v tůňce, nahodili jsme batohy a křepce se vydali dál pěkným a snadným výstupem na hřeben. Po jeho dosažení jsme se ocitli na nádherném plató s 360° rozhledy do kraje, jelikož nám nic nebránilo ve výhledu. Před námi se rozprostírala nedozírná pustina, navíc já věděla, že desítky kilometrů v žádném směru neexistuje žádná osada, samota,

chata, či jakákoliv jiná připomínka civilizace a že jsme patrně jediní lidé široko daleko. Tady kdybych Luboše svrhla ze skály, nikdo by mi to nikdy nedokázal jako úmysl :-)

Chodníček pokračoval dobře čitelnou stezkou s mohylami a červenými „T“, přičemž jsem věděla, že to určitě nebude mít dlouhého trvání. A taky že ano, najednou jako když se luskne prsty, absolutní obrat. Z ničeho nic stezka, na které jsme ještě pár metrů zpátky stáli, nikde, neexistovalo ani značení, prostě nula, nula, nic. Asi se dál dostávají turisté teleportem, tak prudký rozdíl to byl. Byla jsem ovšem událostmi posledních dnů natolik zocelená, že jsem nepanikařila. Věděla jsem, že kdybych začala zmatkovat a podléhat vyděšení, ničemu bych nepomohla, a hrozilo by, že bychom se odtud nedokázali dostat.

Jak navigace pomocí mobilu selhala

Nezbylo mi, než vytáhnout z pouzdra mobil a začít navigovat pomocí něj. Tato metoda ovšem selhala, ač jsem se snažila, seč mi síly stačily, vždy místo přiblížení se ke stezce jsem se od ní vzdalovala. Lubošovi to nedalo, přišel ke mně, chvíli civěl na displej a pak mi přístroj o 90° otočil. Rychle vyhodnotil situaci v terénu a záhy pochopil, že jsem si špatně zapamatovala směr, odkud jsme sem přišli. Ono to zafungovalo!!! Najednou se mi nálada výrazně zlepšila.

Nemyslete si ovšem, že zjištěním, kde stojíme a kde se nachází turistický chodníček, se naše situace vyřešila mávnutím kouzelného proutku. Museli jsme se prodírat hustým březovým houštím a čvachtajícími bažinami, kdy chůze po jejich zvlněném povrchu připomínala chůzi po naducané peřině. Neznáte? Vy jste v dětství fakt nikdy neskákali po peřinách? Já tedy jo.

Stezka vzdor naší snaze ovšem stále nikde, což mě nepřekvapovalo. Spíše by mě udivilo, kdybychom rázem na značku narazili. Horší bylo, že mapový podklad v mobilu se lišil se skutečností o 30 až 200 metrů, což je v terénu mokřadů a hustého mlází hodně. Vytasila jsem se s papírovou mapou, sesynchronizovala ji s mobilem, kde jsem dle tečky v mapovém podkladu mobilu

určila naši přesnou polohu, a dál se řídila, po několikeré kontrole s klasickou mapou, tím, že musíme obejít cíp březového lesa a po jeho okraji pokračovat. To je totiž jediné místo, kde máme v terénu možnost značku nalézt, uprostřed hájku či mezi stromy nemáme šanci, ledaže bychom do dotyčného kmene či větve s červenou skvrnou nenarazili nosem.

Jak mi Luboš ujídal moje krutonky

A tak se taky stalo, povedlo se mi objevit jediný strom s červeným pruhem v širokém i dalekém okolí. Uff. Rovnou jsme to oslavili pauzou, kterou jsme posléze překlasifikovali na sváču. Bylo 15,42 a za námi bylo osm kilometrů, což byl celkem slušný výkon, vezmeme-li v potaz, že jsme valnou část šli neznačenou oblastí.

Luboš nachystal igelitku s jídlem a zhostil se své tyčinky müsli, já se chopila pistácií a krutonků, které mi Luboš ujídal. Je vidět, že mu je již dobře, a já počala litovat, že jsem jej fakt nezakopala do bažiny. Ujídat mi moje krutonky, když jsem ještě nedávno měla krizi, že mám patrně poslední balení! Nadšení z existence červeného „T“ na stromech a jídlo v žaludku nás naplnilo radostí. Po značené

stezce jsme šli přesně 200 metrů, pak jsme opět prováděli neoblíbené proplétání se bez značky hustým porostem, tedy pokroucenými kmeny hustě rostoucích nízkých břízek. Naštěstí vcelku brzo si Luboš všiml na kopci v dáli mohyly, takže jsme namáhavě stoupali nahoru, netušíce, zda jde opravdu o červené „T“, či jen náhodné nakupení balvanů. Jednalo se o mužika, naštěstí.

Co znamená zákazový symbol

Největší radost jsem z toho měla já, navigaci s mobilem v ruce fakt nemusím, nehledě na to, že se mi dnes skoro vybil, ona totiž aplikace map žere strašně moc energie z baterie. Objevením, či spíše znovuobjevením turistické stezky jsme dosáhli hranice Národního parku Stabbursdalen, o čemž nás informovala i cedule, na níž se skvěla dost zajímavá zákazová značka. Cívěli jsme na ni oba dost dlouho a přemýšleli, co onen uvedený symbol znamená, až mě napadlo, že by se mohlo jednat o dron, což se mi jevilo jako nejvíce podobné – půdorys dronu, tedy pohled na něj seshora, a Luboš mi po krátkém zadumání dal za pravdu.

Ocitli jsme se na hřebeni s nádhernými výhledy do kraje a zejména na masiv hor před námi. Když jsem mrkla do mapy, tak jsem zjistila, že v údolí před ním se naše trasa stočí skoro v pravém úhlu doprava a budeme pokračovat paralelně s ním.

Když jsme se pohnuli dále, objevilo se křížení dobře vyšlapané stezky a Luboš, vzdor tomu, že já jako navigátor a pán map jdu jako první, neomylně zabočil dolů a doleva. Křikla jsem na něj, že jde špatně, on se bránil, že přece není úplně blbý a vidí všude červené „T“. Měl pravdu, není úplně blbý a všude viděl červené „T“, jen se jednalo o úplně jinou trasu, bohužel lépe osázenou červenými fleky. Počkala jsem na něj u kamene, kde jsme objevili jedinou značku „E1“, symbolizující naši dálkovou trasu, nepočítám-li tu hned na začátku, u silnice, kde jsme začínali.

To si tak pěkně šlapu, když najednou „hvízd“

To si tak pěkně šlapu po dobře viditelné trase, když najednou „hvízd“ a skoro jsem si cvrnkla do kalhotek, jak mi něco prudce prolétlo kolem hlavy. „Hvízd“ a bylo to tady zase. Hm, to jen na mě piruetou zaútočil fůgl a pak odletěl, patrně jsme mu narušili jeho osobní prostor a přiblížili se k jeho mlád'atům. Honem jsme inkriminovanou oblast přešli, naštěstí mi ale dal pokoj, přesto jsem ještě pár set metrů kráčela s hůlkou vztyčenou nad mou hlavou, abych vypadala opticky vyšší.

Další cesta se nesla ve znamení - je značka – není značka – je značka – není značka - co pár set metrů. Vždy jsme se pak museli rozdělit a v rojnici značku hledat. V rojnici o dvou členech prosím, dá-li se vůbec rojnicí nazvat dvojice. Obnášelo to vydat se každý z jedné strany očekávané stezky a takto se prodírat hustým porostem. Někdy byl úspěšný Luboš, někdy já.

Dovlekli jsme se na nádherný plácek v březovém hájku s výhledy na okolní hory, což bylo přesně to místo, které jsem na mapě ráno určila jako naše tábořiště. Jo, já prostě umím vybrat prostor, který má genius loci. Horší to bylo s vodou, byla daleko a hluboko. Luboš se vydal na skalní hranu zkoumat zrakem oblast pod námi, zda uvidí potok. Po spatření sušovic a nakupení balvanů rozumně prohlásil, že přímou cestou to nepůjde, budeme se muset vydat po turistické stezce, což je o 600 metrů v jenom směru delší.

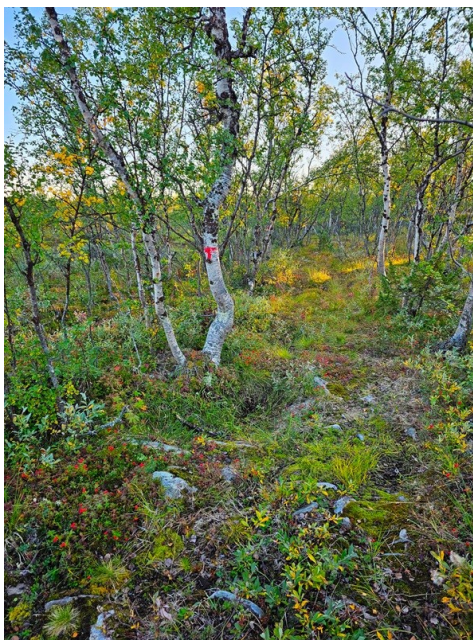
Poučení z krizového vývoje

Ano, i my se někdy chováme jako zvířata, tedy se umíme poučit z krizového vývoje a ze svých chyb. Uplatnili jsme tedy předchozí zkušenost a zohlednili zažitě, kdy nám namokla výbava, takže po příchodu na vytipovaný plácek Luboš nastrkal všechny své věci pod plachtu, aby na ně nepadla rosa, přičemž normálně by je ponechal na louce, aby „proschly“.

Vydali jsme se k vodě, dle mapy by to mělo být dolů k potoku přímou cestou asi 600 metrů, ovšem tu jsme jako nebezpečnou zamítli kvůli strmé strži. Sestupovali jsme tedy delší, značenou stezkou příkrým srázem, kudy budeme zítra směřovat dál, a serpentin tam bylo jako cikánů, pardon Romů ve frontě na sociální dávky.

Do cesty se nám postavil sobí plot, což znamenalo, že jej budeme muset překonat ještě dvakrát – dnes při návratu, a zítra při pokračování. Pokusili jsme se uvolnit dráty, ale ty byly napevno přidělané k břevnům, takže jsme museli po nich vyšplhat a takto se dostat na druhou stranu.

Vůbec mě netěšilo, že to stejné mě čeká zítra znovu, a pro jistotu i s těžkým batohem. Jiná možnost ale nebyla, navíc jsme měli oba pocit, že určitě měli důvod, proč ten kaňon turistická stezka obchází, místo aby šplhala přímo dolů, ostatně i při vedení okolo se jednalo o prudký sešup.

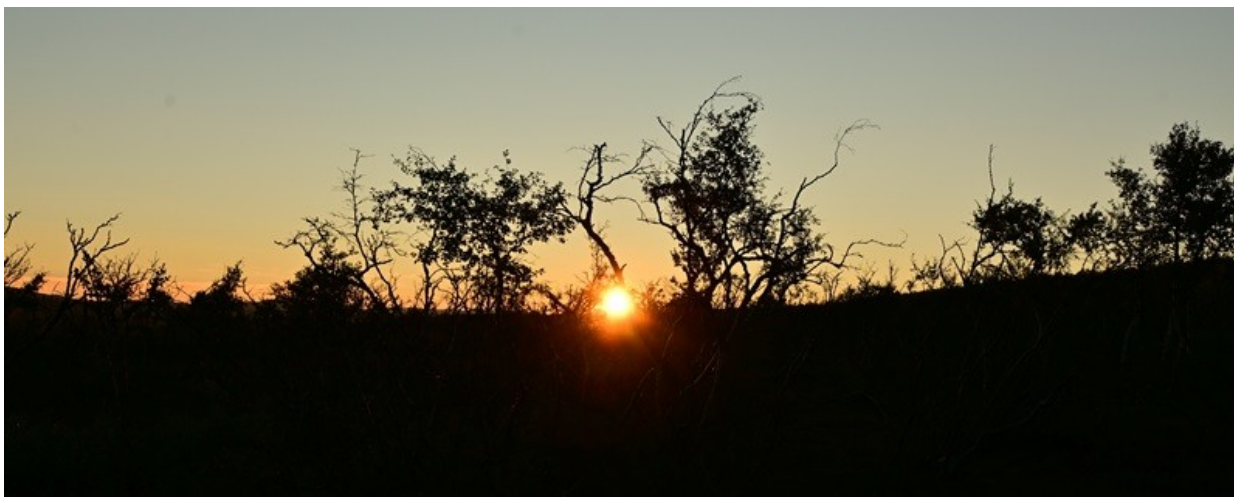
Voda už není, voda došla

Potok, kde jsme chtěli nabírat vodu, tvořila jen vyschlá strouha, ovšem místo frustrace jsem se zaposlouchala do zvuků okolního lesa. Slyšela jsem řeku. Naštěstí jsem sem přišla s dokladovkou, ani nevím proč, normálně jsem ji při cestě k vodě nebrala. Nyní jsem tedy měla k dispozici mobil, byť s prakticky vybitou baterkou, a mohla jsem proto navigovat s jeho pomocí. Když se vydáme dalších asi 400 metrů po našťestí sobaři vyjetých kolejších, měli bychom se k vodnímu toku dostat. A taky že ano, sice jsme šlapali skoro po kotníky v blátě, ale ocitli jsme se u krásné, dravé řeky Leaktojohka, kterou bych rozhodně brodit nechtěla. Jak to tady v tom proudu sobaři překonávají na čtyřkolkách fakt netuším. Shodou okolností se jednalo o stejný vodní tok, kde se před několika hodinami Luboš ráchal v tůňce, pouze nabyl na síle. Vodní tok, nikoliv Luboš.

Nabrali jsme do našich nádob 10,5 litrů vody, které si Luboš strčil do svého batohu, jenž takto ztěžkl na pouhou dětskou váhu, tedy na asi třetinu proti běžnému stavu.

Museli jsme se vydat zpět ke stanu, bylo nutné jej ještě postavit, a mnoho světla nám již nezbývalo, slunce již zapadalo nad okolní tundrou. Zšeření, které nastalo, se podepsalo i na viditelnosti červených značek na stromech, takže to, že jsme tuto část již jednou prošli, nám rozhodně nepomáhalo.

Jak by mi Luboš prdel nejraději nakopal

Návrat znamenal napřed po neznačené, sobařské stezce zpátky k sobímu plotu, tam přehodit batoh s vodou, poté přelézt a následně stoupat prudkým výstupem po sice již značeném, ovšem špatně patrném chodníčku plném šutrů a kořenů. Když jsme tak klopýtali a hledali skoro neviditelné pruhy červené barvy na okolních stromech, Luboš se tvářil, že kdyby měl sílu mě dohnat, tak mi prdel nakope.

Uznávala jsem, že v zásadě měl pravdu, k vodě jsme to nakonec měli, když započtu i ten čtyřkolkami projetý úsek, 2,4 kilometru, což znamenalo, že můj nápad s výběrem místa nás stál ztrátu 1,5 hodinu, a to neberu v úvahu zbytečně promrhané síly. No, co bych neudělala pro krásné místečko na spaní, ne? To přece musí všichni pochopit.

Na tábořišti jsme se ocitli v 19,11 a oba jsme se honem ujali svých povinností, Luboš stavěl stan, já vařila večeri. Už jsme za ty roky docela sesynchronizovaní, takže nemáme zbytečné prostoje, a večeri jsme dlabali usazení na karimatkách, pozorující poslední paprsky slunce, které zmizelo za hradbou protějších hor. Já si pochutnala na kuřecím supreme s ratatouille, Luboš na hovězím s

bramborem, hráškem a mrkví. Při čištění zubů, což byla má jediná hygiena, jsem předvedla taneční kreaci zvanou „jak tři rychlé kroky zabraňují pádu“.

Napíchl jsem mobil na powerbanku, strčila si ho k hlavě - kdyby soustava vybuchla, tak aby mi to raději urvalo kebuli než nohy, a zakutala se do spacáku.

Bilance

10,88 km příchod 17,41

Den 9., pondělí 28.8., den pochodu sedmý

Jak je výhodné jít nad ránem za potřebou

Večer jsem dlouho nemohla usnout, bránila mi v tom intenzivní bolest pravého kotníku, respektive obou pravých kotníků, na každé noze máme totiž dva, mediální a laterální, tedy vnitřní a vnější.

Patrně jsem si haxnu podvrkla, případně jsem si natáhla vazy. Tento problém mě nechával naprosto klidnou, jelikož mě osud naučil, že nad situací, kterou nevyřeším okamžitě, nemá smysl se nějak více trápit, protože to nějak dopadne, a nejinak tomu bylo nyní. Jak se ukázalo, měla jsem pravdu, naštěstí při pohybu po tábořišti ve volné pohoře končetina bolela jen trochu a při pochodu v pevně utažené botě jsem necítila vůbec žádné utrpení. Kdybych se ovšem na trek vydala v teniskách, což se nestalo, nejsem pako, tak bych do civilizace nedošla.

Když už se mi konečně povedlo zadřímát, za pomoci kouzelné fialové tabletky zvané Ibalgin, probudilo mě jakési štrachání kolem mě. Luboš musel čůrat, čímž dovnitř pustil venkovní lezavou zimu, a s ní se nahrnula i vlhkost, takže jsem vzápětí měla na spacáku vysráženou vodu. Hlásil

nádherný výhled na protilehlou horu s oparem a růžovým východem slunce. To poslední jsem mu věřila, na rozdíl ode mě pozná více barev. Dožadoval se foťáku, který jsem mu podala, aniž bych jen očko otevřít musela, ovšem ve špatných světelných podmínkách neudržel potřebný dlouhý čas, stativ se mu nechtělo rozkládat a zvýšit ISO ho nenapadlo, byť jsem to na něj volala, a tak scénérii zvětšil mým mobilem.

Zvedá se vítr

Mně se do nepříjemné zimy nechtělo vylézat a opouštět teplý spacák, čehož jsem později, jako obvykle, litovala z důvodu, že za potřebou jsem pak stejně musela, a bohužel tou dobu již pršelo. Tím, že Luboš otevřel vchody stanu, vyhnal ven naprděné plyny, výměnou za ně se dovnitř dostalo něco kyslíku a my mohli pokračovat v přerušném spánku.

Nastalo slunné, teplé ráno, ovšem začal se zvedat nepříjemný vítr, který později zesiloval, což korespondovalo s předpovědí - na dnes varovali před 18 metry za sekundu, tedy 64 km/hod. Luboš, který včera provedl pokus na zvířeti a opět pil nepřevařenou vodu, dnes dohnaly následky. Bylo mu špatně od žaludku, na zvracení a měl zimnici. Vyřešila se tím varianta, zda dnes večer postavit stan u zdroje vody již před horami, či až za nimi, a taky se jednoznačně jevílo zkrácení celkové trasy o cca 16 km, kdy místo do Alty dojdeme na parkoviště Stilla, ležící na opuštěné, soukromé silnici. Jak se z něj poté dostaneme do civilizace jsme zatím nebrali v úvahu, člověk se totiž musí zabývat jen těmi aktuálními průsery a ne se týrat těmi potenciálními. Odchod v 10,06 ukázal, že holt se v teple roztahuje nejenom plyn, ale i člověk. Když je totiž pěkně, tak nám balení trvá delší dobu. Stejnou cestou, jakou jsme včera dupali pro vodu, jsme sešli dolů k vyschlému potoku, kde se trasa po opětovém překonání sobího plotu otočila doprava v cca 60° úhlu, čímž pádem obešla strmou strž, nad níž jsme spali.

Slunce zašlo za mraky

Dále stezka pokračovala březovým hájkem, naštěstí slunce zašlo za mraky, takže se dalo sledovat značení na stromech, zde reprezentované sem tam cákancem téměř vybledlé červené barvy. Turistický chodníček chvílemi vedl souběhem se sobaři vyjetými kolejemí, takže jsme museli dávat velký pozor, abychom je nenásledovali, až trail nepozorovaně někam zahne. Jak jsme kráčeli slunci vstříc, tak když sem tam ta hnusná žlutá koule vylezla zpoza oblaků a vykukla ven, nebyla značka viditelná, splývala s nachovým odstínem kůry. Teda nachovým, jak jsem se zmínila, spektrum barev, které rozeznám, čítá asi pět odstínů – tam, kde ženy rozlišují lososovou a nachovou, my muži klasifikujeme oranžovou a fialovou.

Dorazili jsme k nově postavenému sobímu plotu a zůstali nevěřičně zírat na místo, kde ho bylo nutné překonat na druhou stranu. Až mi do otevřené huby vlítl komár, zavřela jsem ji a odhodlala se k přelézání. K našemu nesmírnému údivu zde sobaři vytvořili přechod, sestávající z šesti dřevěných schodů, plošiny a zábradlí. Pustila jsem se do toho, ovšem na předposledním schodu jsem šokobrtla špičkou boty, a abych neslétla dolů po hlavě, hmátla jsem rychle po zábradlí. To pod vahou soustavy

Leonka plus batoh zapraštělo, povolilo a stočilo mě doprava. Povedlo se mi zapíchnout pod sebe hůlku, ta se ohnula jako luk... A vydržela.

„To jim bouráš plot?“ chtěl vědět Luboš.

„Ne, vole, беру si fošnu na táborák,“ odsekla jsem mu.

Mám fyzickou krizi aneb bufet u kamenné mohyly

Moje krize na treku pravidelně přicházejí jindy, než v běžně proklamovaný třetí den. Když nebudu brát v úvahu vandr ve Finsku 2017, kdy jsem se odpálila nevhodně zvoleným začátkem hned první den, a pak už to nestálo ani za zlámanou turistickou hůl, tak nástup mých krizí je většinou 4. -5. den. No a dnes mě dohnala karma. Mé současné zhroucení bylo fyzického rázu, takže neplést s potížemi na začátku výletu, tehdy to nebyla krize, nýbrž frustrace z absence značky. Na nepřítomnost „T“ jsem si později zvykla, takže v tomto problém nebyl, prostě mě nyní bolelo všechno – svaly, klouby, puchýř a nebavilo mě šlapat. Věděla jsem ale, že to přejde, respektive, musím to překonat, jako roky předtím.

Po 1,3 km se stezka dostala do otevřené krajiny, čímž pádem se mi zvedla nálada. Turistický chodníček kopíroval sobaři vyjeté koleje v blátě a bažinách. Po dalších 600 metrech se objevil suchý plácek s kamennou mohylou, lákající nás ke shoení batohů, jelikož podmáčený terén

to dosud neumožňoval. Otevřeli jsme si tedy bufet a vytáhli tašku s jídlem, zde reprezentovanou igelitkou s emblémem firmy, kde Luboš pracuje. Prostě at' děláme, co děláme, vždy minimálně na jedné fotce je taška jeho zaměstnavatele. Luboš snědl dvě tyčinky müsli, já hrst krutonků a pistácií. Krutonků se mi totiž povedlo ráno objevit ještě jedno nesnědené balení a hned skončilo v této tašce, určené jako příruční na svačinu při pochodu. Před povinným ukončením pauzy jsem ji rovnou prohlásila za obědovou a dojedla zbytek krutonků.

Jak se mnou vítr laškovně mával

Abychom si dlouho nemohli užívat snadného terénu při souběhu turistické a sobařské cesty, tak se posléze obě od sebe oddělily, což se v podstatě dělo permanentně, a museli jsme si na to dávat pozor, jelikož jsme si nebyli jistí, zda se ještě někdy znovu spojí a zda ta vyjetá čtyřkolkami nevede vlastně úplně někam jinam. Nyní ta sobařská zabočila doprava traverzem kopce a naše doleva přes vrchol. Vyhnali nás nahoru na místní terénní nerovnost, jak kdysi kamarád zdejší kopce nazval, abychom spatřili, kudy budeme pokračovat. Samozřejmě centrem rozsáhlých bažin. Foukalo tam tak, že vítr se mnou laškovně zmítal a mával se mnou tu doleva, tu doprava, kdy jsem musela vychytávat míjení se s břízkami, abych do nich nevrázila, občas mě poryv pootočil a já pak došlápla o 20 centimetrů vedle, než jsem mířila nohou, takže jsem zapadla do hluboké bažiny. Poprvé jsem tak měla zasrané kalhoty až po kolena, dosud to bylo jen do poloviny lýtek.

Po úspěšném překonání mokřadů nás čekal přechod řeky Bastinjohka, kterou jsme zdolali po kamenných plotnách. Luboš měl těžkou krizi, děsně rád by se napil přímo z hrníčku. Nemusela jsem mu to ani zakazovat a vlastním tělem bránit, naštěstí byl jako zvíře a poučil se ze svých zkušeností, kdy se jen na tomto treku dvakrát vytrestal za pití nepřevařené vody. Jsem zvědavá, jak dlouho mu tohle předsevzetí vydrží, nejpozději za rok při výpravě za polárním kruhem mu opět otrne.

Tady začínají bažiny!

Jestli jsme si mysleli, že dnešní nejtěžší část máme za sebou, opak byl pravdou.

„Tady začínají bažiny!“ s hrůzou v hlase pípl Luboš.

„Ano, já vím,“ sebejistě jsem kontrovala. Však se mi má samolibost krutě vymstila.

Přechod bažin a mokřadů, prokládaný postupem březovým hájkem, nás výrazně zpomalil. Nevím, co je na orientaci horší, ale les, byť hustý, není tak nebezpečný, jako podmáčený terén. Rašeliniště jsme překonali poskakováním z boule na bouli, s občasným nedoskočením jednoho člena výpravy.

Nechci jmenovat kterého, ale byl to ten s kratšími nožičkami. Okraj bažin byl lemován březovým lesem a stezka ani značka nikde. Směr byl jasný jen přibližně – přes mokřady obejít jezírko po pravé straně. Rozdělili jsme se a značku, prakticky neviditelnou na kůře jednoho ze stromů, jsem objevila já. Mám totiž lepší metodu a své know-how vám prozradím. Jde o to, že zatímco Luboš si vybral část lesa a tu prozkoumával více do hloubky, tedy postupoval v úzkém paprsku, já naopak svůj přidělený cíp rozdělila na pomyslnou šachovnici a pečlivě prošla každý kousek v širokém pruhu. Logicky jsem tak měla větší šanci „T“ objevit, protože Luboš se prostě netrefil, kdežto můj způsob prakticky eliminoval přehlédnutí značky. Vyvedla jsem nás do bezpečí, abychom po pár stech metrech přišli do dalších bažin, které zvládl orientačně mnohem lépe Luboš, zahlédl totiž v dálce nevelkou kamennou mohylu.

Zombie apokalypsa

Stejně bychom ale věděli, kudy pokračovat, jelikož v protisměru se najednou zjevili tři plně naložení turisté a kráčeli k nám, v očích nepřítomný výraz, svaly v obličejí stažené a nereagovali na oslovení, byť jsme se s nimi míjeli na délku ruky. Vypadali jako oživlé mrtvoly. Dvěma z batohu čouhala pádla a třetí vesla používal jako trekové hole. Myslela jsem si, že už mě nic nepřekvapí, ale zombie apokalypsu jsem viděla fakt poprvé.

„Taky tak šíleně unaveně a strhaně vypadáme?“ vyděšeně jsem se zeptala Luboše.

„Ne,“ uklidňoval mě a významně se na mě díval, „vypadáme ještě hůř.“

„Fakt?“ nechápavě jsem oponovala.

„Jo, minimálně jeden z nás rozhodně.“

Než jsem se stihla nakrknout, a já když se nakrknou, tak je Luboš v ohrožení, pokud se nachází v mém dosahu, tak honem dodal: „To dělá ten terén, je náročný psychicky i fyzicky.“

Asi měl pravdu a byl to patrně nějaký druh selektivního vnímání, kdy turista je schopen vidět jen značku, zbytek eliminuje, a jelikož jsme na sobě neměli červenou barvu ani „T“, ignorovali nás.

Touto trojicí vodáků, i když nechápu, co tady tak chtěli splavovat, ledaže by člun používali na bažiny, jsme potkali přesnou polovinu všech turistů, které jsme na této trase střetli.

Já koupím v Altě kýbl červené barvy!

Při jedné z pauz, určených nikoliv k občerstvení, ale k nutnému odpočinku, kdy jsme klasicky, jak je naším libým zvykem, pátrali po značce, jsem ve směru, odkud jsme přišli, spatřila nádherný naducaný mrak s neostrou konturou, jak se k nám pomalu přibližoval. Přemýšlela jsem, zda by se mohlo jednat o bouřkový, ale starat se o to nebylo v popředí, já totiž, jak jsem avizovala, řeším pouze katastrofy aktuální, nezabývám se těmi potenciálními.

Následně opět zmizela značka a nebyla nikde k nalezení.

„Doprdele kurva práce! Já koupím v Altě kýbl červené barvy!“ řvala jsem vzteky do okolní tundry. Vytáhla jsem z pouzdra zuřivě mobil a ťukla na displej.

„To jako teď a tady budeš objednávat přes internet barvu, když tu není signál?“ vyděsil se Luboš, že se jeho manželka patrně zbláznila.

„Ne, hledám nejkratší cestu k asfaltu,“ opáčila jsem, a Lubošovi se ulevilo, že jsem nejspíše normální.

Přesto se rozhodl, že mě musí uklidnit, takže použil jedinou jemu známou metodu, a vytáhl z batohu igelitku s jídlem. Bylo 14,15, my zatím zvládli pouhých 3,9 km, tak jsem nechtěla moc

otálet, proto jsem to prohlásila rovnou za oběd. Vděčně jsem do sebe nasypala hrst pistácií a načala nový, patrně poslední pytlík krutonků, z nichž mi Luboš užíral. Bylo mu zle, nebyl schopen požit své oblíbené müsli, a chtěl vynechat večeři. On ať si pro mě za mě zruší třeba celé stravování, já se hodlám večer nadlábnout teplého jídla, i kdyby se můj zákonitý manžel stavěl na hlavu. A vůbec, odkud se vzal sáček s krutonky, o němž jsem nevěděla? To si jej sušil pro sebe, ha?!

Jak jsem při dosedání upadla

Náš postup činil 50 metrů po značené trase, zastavení, jelikož značka zmizela, 10 metrů doprava jeden z nás a 10 metrů doleva druhý a takto v rojnici propátrávání lesa, nalezení flíčíčku zbytků červené barvy na stromě 30 metrů daleko, vrácení se na trasu, aby po 50 metrech vše začalo nanovo.

Opět jsme potřebovali pauzu poté, co jsme v několikáté rojnici za sebou prozkoumávali les a hledali značku. Už jsme byli secvičená dvojka. Nechci se chlubit, ale byla jsem to opět já, kdo zahlédl

„T“. Prostě se moje metoda osvědčila. Při nezbytné přestávce, určené hlavně na napití se čaje a ulevení zádkám od těžkého nákladu, při kladení karimatky na kámen, abych si neotlačila své pozadí, se této podložky zmocnil vítr, odnesl ji několik metrů daleko a já dosedla do prázdna. Jak jsem to nečekala, narazila jsem si prdel o kámen, skulila se dozadu a chvíli tam ležela na zádech s končetinami trčícími vzhůru. Vypadala jsem jako brouk, převrácený krovkami dolů. Kdyby nebylo Lubošovi tak zle od žaludku, asi by se mi smál, takto si toho ani nevšiml. Ačkoliv, když o tom tak přemýšlím, on není já, takže by se mně patrně nesmál, ovšem já jemu v podobné situaci rozhodně jo.

Břízy, břízy, břízy

Po úspěšném objevení značky jsme se opět dostali do lesa. Břízy, břízy, břízy kam se jen podíváš. Tam jsme pokračovali k naší neskonalé radosti po lehkém chodníčku s luxusním značením, takže jsem zapnula autopilota, který co 5 – 10 minut automaticky hledal červenou skvrnu na kmeni stromu.

Náš pomalý postup může prezentovat fakt, že v 16,15 jsme měli v nohách pouhých šest kilometrů, a to jsme se rozhodně neflákali. Dorazili jsme k řece Stuurra Návggastatjohka, což byla v podstatě dvojřeka, a šla přeskákat z kamene na kámen, přičemž to hodně klouzalo, občas jsem raději volila došlap na dno s rizikem nabrání si vody do bot, ale přišlo mi to bezpečnější, než riskovat pád po smeknutí se na šutru.

Opuštěním lesa jsme se dostali do otevřeného terénu, kde logicky začalo silně foukat, když se vítr neměl o co zastavit. S objevením se výhledů se mi skokově zlepšila nálada, takže jsem si potvrdila důvod své dnešní krize. Já totiž, jak jsem se již několikrát zmínila, miluji výhledy. Bohužel se mi díky tomu až tak nezvýšila rychlost, jelikož akcelerace byla dána nyní snadno sledovatelnou stezkou vyjetou čtyřkolkami sobařů a častými mohylami s červeným „T“. Netušili jsme, zda se jedná o identickou trasu, jako byla ta, od které jsme se před několika hodinami odchýlili. Pokud by to byla stejná, mohli jsme si ušetřit náročný terén, ale neměli jsme to jak zjistit, ani v jednom z mapových podkladů, tedy v papírovém ani elektronickém, jsem ji neměla zakreslenou.

Další potok ani nestál za řeč, stačilo jen přeskákat jej po šutrech.

Tři horizonty

Následující potok Lávkajohka, ten, u nějž jsme dle ranního plánu chtěli přespat, tvořila jen rozbahněná rozlivka, takže se tím vyřešilo, že musíme dojít k dalšímu. Příšerně mě bolela záda, patrně z toho upadnutí na ně při nedávné pauze, proto jsem si zapila Ibalgin, který zabral do 20 minut, a já mohla kopnout do své arktické vrtule. Před námi se objevily tři horizonty a my dumali, který je ten správný s naším očekávaným potokem. Samozřejmě, byl to až ten poslední, tedy třetí. Již z dále jsme viděli bažiny, takže jsme se oprávněně obávali, že tohle je náš vytoužený zdroj vody. Kdepak, později jsem spatřila břízky a strouhu, jejímž středem tekl potok. Jsme zachráněni! Úlevně jsme shodili batohy ze zad a já ještě nevěřicně rozdýchávala skutečnost, že jsme to zvládli, ještě před pár hodinami jsem v to ani nedoufala. Luboš vybral pěkný plácek vlevo od stezky za obzorem, s výhledem na jezero pod námi a hlavně na hory před námi!

Luboš měl dilema – dostal hlad na bigos, přitom mu bylo tak zle od žaludku, že když se napil vody, jeho stav se výrazně zhoršil. A ne, nenapil se nepřevařené, až tak blbý fakt není. Jelikož nic netoleroval a zvracel i po čaji, měla jsem pro něj nachystanou čistou vodu, jen tepelně upravenou. No a i ta mu neprospěla, neudržel ji v sobě.

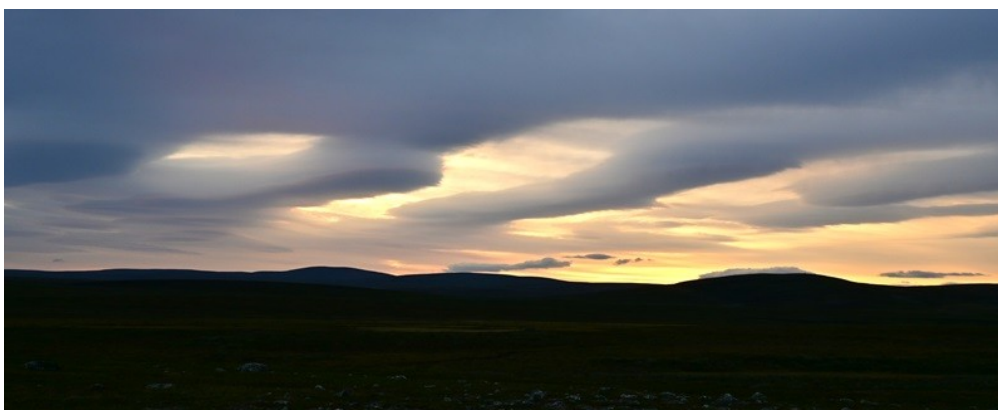

Cesta k vodě

I když se Luboš cítil úplně KO, bylo třeba, aby fungoval, část jeho povinností jsem převzít nemohla. Nejprve bylo nutné se vydat k potoku. Cesta k vodě se sice nesla ve znamení pochodu bez těžkých batohů v orientačně jasném terénu, ovšem to by nebyl Luboš, aby to nezkomplikoval. Zvolil totiž směr, který se mi vůbec nezdál – jedna z hor vypadala jinak, než když jsme sem přicházeli. Po prodírání se neprostupným houštím jsem zavelela otočit se o 90 stupňů, abych vrchol měla ve správném azimutu, a potok jsme úspěšně našli. Měla jsem pravdu. Bylo to tak nevídané, že jsem to Lubošovi ani nestřelila, a jeho chybné vyhodnocení bylo patrně dáno jeho zdravotní indispozicí.

K odloženým zavazadlům jsme se vrátili v 18,38 a započali jsme stavět stan a připravovat večeři. Luboš se nakonec pro bigos přece jen rozhodl, čímž jsme vydělali oba. Díky svým alergiím mám

totiž velmi omezený výběr a část expedičních strav je vyčleněna jen pro mou potřebu, ovšem u některých ingrediencí mám pouhou nesnášenlivost, a tou je cibule. Takto jsem provedla pro oba výhodnou výměnu, kdy jsem Lubošovi poskytla svůj bezmléčný bigos a získala od něj taktéž bezmléčné, ovšem s příměsí cibule chilli con carne, kdy jsem si napřed pokrm otestovala, nabrala na lžičku a ověřila, zda jej budu tolerovat. Vše se jevilo v pořádku.

Jak jsme oba měli vhodnou stravu na nucený den volna

Co jsem si ovšem neuvědomila, když jsme si na můj popud cíleně prohodili jídla, byla skutečnost, že velikost Lubošovy porce, tedy sáček se žrádlem obsahovala pouhých 105 gramů. Měla jsem totiž děsný, fakt děsný hlad, takže jsem do toho přidala více vody, v podstatě tolik, kolik bylo možné do sáčku nalít, aby toho opticky bylo více a pokud možno mi to zaplácalo žaludek. Navíc mi bylo jasné, že se může jednat o poslední teplé jídlo na dlouhou dobu, na zítra předpovídali 80% deště a 50% na středu, takže minimálně zítřek jsme viděli jako nucený den volna. Nevadí, aspoň se vzpamatuje Lubošův trávicí systém.

Horší bylo, že mi došlo, že Lubošův bigos se zelím a moje fazole nejsou příliš vhodná strava na propršený den s nezbytným pobytem ve stanu. Nejde ani tak o plyny, při jejich vysoké koncentraci budeme bucat jako mimina, horší byl vliv tohoto typu jídla na exkrementy a hlavně jejich odchod, kdy urgentní potřeba může nastat v době nejsilnějšího deště.

Konfigurace stanu „okluzní fronta“

Po pozření teplé večere, což obvykle býval jediný světlý okamžik celého dne, k němuž jsem upínala své touhy, nastala další povinná část, tedy večerní společné focení. Luboš rozložil stativ a najednou tento začal kulhat. Stativ, nikoliv Luboš. Prostě to vypadalo, že jedna jeho nožička je kaput. Furt je

řeč o stativu. Zřejmě se ulomila nějaká plastová opěrka. Usoudila jsem, že to nejspíše nějak provizorně opravíme elektrikařskou páskou a pak rituálně stativ ponecháme někde v kontejneru v Altě.

Luboš s ohledem na to, že nejspíše zítra nikam nevyrazíme, a zůstaneme v našem příbytku více než 36 hodin, stan zpevnil pomocí gumicuků, přičemž konfiguraci nazval „okluzní fronta“. Nebylo totiž vyloučeno, že zde zkysneme na dva dny, takže každý kolíček byl přesně upevněn, a do předsíněk jsme uložili čtyři litry čaje v termoskách, naši veškerou zbývající suchou stravu, tedy müsli, ořechy, pistácie a krutonky a závěrem Luboš velmi důkladně stan obložil kameny. Budík jsem natahovala s pocitem, že je to možná zbytečná činnost, ale jeden nikdy neví.

Krátká vsuvka: můžete jen hádat, jak to dopadlo s naším polámaným stativem. Nyní je únor dalšího roku a stativ nadále používáme, jelikož provizorní oprava elektrikařskou páskou je dosud funkční. Bohužel.

Bilance

9,44 km příchod 18,04

Den 10., úterý 29.8., den pochodu osmý

Spací a válečí den

Na dnešek jsme si odhlasovali volný den, tedy spací a válečí. Oba jsme treku měli plné zuby, Luboš byl navíc po gastroenteritidě nedolčen a potřeboval delší rekonvalescenci, než jen pár hodin spánku v noci. Počasí bylo naštěstí v korelaci, tak nás to ani nemrzelo. Dle předpovědi zasláné na satelitní komunikátor by mělo pršet od 11 hodin dopoledne až do 1 hodiny po půlnoci. Přes nepříznivou prognózu stran deště jsem vyhlásila jako obvykle budíček v 6,30, kdy jsem si znovu nechala doručit aktualizovanou predikci srážek, zda se něco nezměnilo, a nevypukne přece jen parno. Kdepak, bude pršet, pršet, pršet, a to až do zítřka. Horší bylo, že paradoxně dnes poprvé jsem na cinkot budíku byla schopná vyskočit jako laňka a fungovat, zatímco dny předchozí mi krabička musela řinčet každých deset minut ještě po dobu alespoň 30 – 40 minut, než jsem se probrala natolik, abych se vykutala z teplého spacáku, a byla ochotná vylézt ven ze stanu do okolní ledárny.

Už to spustili

„Už to spustili,“ hlásil Luboš, když vzdor tomu, co hlásili z Garminu, začalo jemně mrholit již v 8,30, tedy o více než dvě hodiny dříve. Naštěstí jsme se oba ještě předtím, než to vypuklo, stihli odmocnit, protože srážky vzápětí nabyly na síle, a my poslouchali staccato kapek, dopadajících na náš přece jen chatrný příbytek. Od intenzivního deště nás dělil jen cár látky, tvořící střechu našeho stanu, a vůbec se nám nelíbilo, jak se tam, přímo nad našimi hlavami, začíná zdržovat voda.

V takovém nečase se dalo dělat jediné. Ne, sex to nebyl, konali jsme tu druhou velmi příjemnou činnost. Chrněli jsme do 11,45, kdy jsme se rozhodli poobědvat, však už nám vyhládlo, jelikož jsme vynechali snídani. Já spráskala tři hrsti oříšků a kandované ovoce, Luboš dvě hrsti obojího a tyčinku müsli. Do 12,45 jsme papali, abychom poté zjistili, že se nám chce čůrat, ovšem ven do deště jsme se nemínili vydat, takže jsme zatnuli zuby i svěrače.

Mimochodem, s těmi oříšky jsem si pěkně naběhla. Já je totiž, kromě pistácií, moc nejím, nemám je ráda, ovšem na trek si je беру jen kvůli tomu, že jak mi nechutnají, nemám tendence je sežrat, takže mi zbývají na poslední dny, což je na vandru důležité.

Ovšem nyní, kdy Luboš, který je naopak

zbožňuje, je nemohl konzumovat z důvodu nesnášenlivosti, a bylo mu po nich zle od žaludku, bylo nutné, abych je jedla jen já.

Všechno lítá, co má peří

V 13,54 se srážky zmírnily natolik, že jsme mohli honem vyskočit ze stanu provést potřebu, která tlačila naše močové měchýře. Každý z nás natrásl dovnitř asi litr vody, jenž spadl z vchodu. Luboš mi nestihl ani vynadat, co jsem to provedla, jelikož jemu se povedlo dostat na naše spací pytle ještě větší množství vody než mně.

Každý náš pohyb vevnitř způsobil masivní vylétávání drobných pírek, proniknuvších ven skrz vnější látku spacáku, takže to vzápětí vevnitř vypadalo, jako když selka dere peří.

Dali jsme další sváču, opět oříšky a müsli. Nějak nám dochází inspirace.

Asi na čtvrt hodiny déšť ustal, což nás pěkně naštválo – to nemohlo přestat pršet ve chvíli, kdy jsme v dešti utíkali čůrat? Samozřejmě nemohlo, že. Celých těch 15 minut jsme debatovali, zda se vydat na pokračování či nikoliv. Naštěstí se znovu rozpršelo, takže naše rozhodování, zda se pohnout nebo zůstat, se stalo bezpředmětným. Další bezdeště nastalo v 15,07, kdy už nám oběma bylo jasné, že pochod v tak pozdní hodinu by byl nesmysl, a rozhodli se definitivně zůstat až do zítřka.

Chrnět už se nám nechtělo, měli jsme naspáno do zásoby, takže Luboš si četl a já poslouchala uchoknihu. Speciálně pro tyto účely jsem si vyhradila astrofyziku, jelikož detektivka s vrahem útočícím v pustině na nebohé turisty se mi nezdála jako dobrý nápad.

Cáry mraků na obzoru

V 16,38 ještě stále nepršelo a na obzoru, tedy tam, kam jsme v panující vysoké vlhkosti

dohlédli, se válely cáry mraků. Znovu jsme posvačili, tentokrát jsem dala do placu ulitý sáček s praženou kukuřicí. Ulitý nikoliv proto, aby mi je Luboš nesežral, nýbrž aby je nenesl. Vzdor tomu, že mu bylo děsně zle a byl úplně hotový, trval na tom, že šerpou je on, a tudíž jídlo patří do jeho batohu. Tajně jsem mu půlkilový balík sebrala při první atace gastroenteritidy a on si toho nevšiml. Mezi vnitřní stan a tropiko vlítla moucha a hlasitě bzučela. Abych ji vyhnala ven, bouchla jsem do mokrého vršku a dovnitř spadl kýbl vody. Jo, to já umím.

Bylo nutné vykonat pravidelné povinnosti, tedy vaření vody a čaje na zítřka, ujala jsem se tedy této činnosti, naplnila tři termosky čajem a jednu horkou vodou, určenou na prvotní zalití ovesných kaší ke snídani. Rovnou jsem využila pobytu mimo stan a dojedla balení krutonků, které jsem si ani já vevnitř spořádat netroufla z důvodu padání velkého množství drobků. Fikaně jsem totiž nahlédla do tašky s jídlem se suchou stravou a jedno balení tam ještě zahlédla. Tady se vysvětlilo, odkud se stále berou, když já osobně se domnívala, že už nemáme k dispozici žádné.

V 18,12 začala další várka deště, na vteřinu přesně poté, co jsme zalezli dovnitř po sklizení vaření a provedení hygieny. Další den treku byl za námi, aniž bychom se byť o píď pohnuli dál.

Bilance

0 km

Den 11., středa 30.8., den pochodu devátý

Jak mě bolely i ty části zad, o nichž jsem netušila, že je mám

Budíček v 7,30 jsem přivítala s nadšením, jelikož po 36 hodinách nepřetržitého ležení ve stanu, přerušenu pouze třikrát na močení a jednou na vaření čaje, mě bolely i ty části zad, o nichž jsem netušila, že je mám.

Lubošovi bylo stále stejně, tedy úplně blbě. Ještě včera večer jsem na základě klinických příznaků, jako byla ostrá bodavá bolest, neustupující, lokalizovaná za hrudní kostí a v nadbříšku, tedy v oblasti jícnu a žaludku, určila diagnózu žaludeční vřed s pravděpodobnou infekcí *Helicobacter pylori*. Zánět způsobený tímto původcem už v minulosti měl, a ne jednou, takže byla

pravděpodobná exacerbace. Naordinovala jsem mu inhibitory protonové pumpy, tedy léky tlumící sekreci žaludeční kyseliny, a antibiotika. Stejně jim tento měsíc končila expirace, takže jestli je doma po návratu vyhodím anebo tady vrazím Lubošovi, vyjde asi tak nastejno, a aspoň z nich bude užitek. V rámci diferenciální diagnózy mě bliklo hlavou, že v případě bolesti na hrudi by se ještě mohlo jednat o infarkt, ale rychle jsem tuto myšlenku zapudila – to by mu ta antibiotika nebyla moc platná.

Jak jsem se cvičně proběhla za karimatkou

Venku panovala taková zima, že jsem na sebe narvala kuklu, na ni čepici, na tělo péřovku, na nohy zateplené kraťasy a na pacinky rukavice. Vítr svištěl tábořištěm a zmocňoval se všech mých věcí, včetně karimatky. Cvičně jsem se za ní proběhla, a jelikož jsem nepoučitelná, tak rovnou dvakrát. Potřetí se už na to Luboš nemohl dívat a mrsknul mi na ni kámen, aby zůstala fixovaná k zemi. Do péřovky šel i Luboš, ale u něj pocit chladu mohl být dán i tím, že v době nemoci nemá dobrou termoregulaci.

Odpich byl v 9,30 a zakufrovali jsme hned po prvních 500 metrech, to je asi zatím rekord. Směr, kudy pokračovat, byl 50% na 50%, a klidně jsme si tam mohli hodit korunou, vyšlo by to asi tak

nastejno. Ocitli jsme se na rozcestí sobařských tras ve tvaru X, kdy kolmo na náš původní směr vedl nově postavený sobí plot, zatímco starý byl umístěn rovnoběžně se spojnicí s naším tábořištěm. Kámen s „T“ stál tak blbě otočen, že se nedalo poznat, kam ukazuje, zda rovně, či doprava, byl totiž mírně pootočen doprava, ale natolik, že oba azimuty, rovný i pravý, se jevily stejně reálné. Tak kam?

Hlavně že v dosavadním směru bylo „T“ co 50 metrů

Gorsavárri rovně, Bohkošoaiivi doprava. Zvolili jsme si linii odbočující vpravo, která byla čtyřkolkami více vyjetá, a jelikož se nám jevila nejvíce reálná, šlapali jsme po ní natěžko. Po půl kilometru se výskyt značení rovnal nule. Vrátili jsme se tedy ke kameni a křížení plotů, kde jsme uspořádali bojovou poradu. Doleva nemělo smysl ani uvažovat, tam stezka nebude, v tomto se mapa jevila jednoznačně, slibně ale vypadalo pokračování v původním směru. Rozhodli jsme se to napřed prozkoumat bez batohů, takže jsme přešli plot a nalahko šlapali na vrchol. Výskyt značení se opět rovnal nule, stejně jako před hodinou, či se tomuto číslu limitně blížil, přičemž tento rovný směr nejvíce korespondoval s naší papírovou mapou. Zjevně tudy cesta nevede, a to doslova, jsme na špatném místě. No a co, aspoň si Luboš udělal zátěžový test chůzí do kopce. Opět jsme nevěděli, kudy dál. Hlavně že v dosavadním směru, tedy těch 500 metrů z místa, kde jsme spali, bylo „T“ co 50 metrů, někdy i častěji, a zde, kde je rozcestí, chyběly značky v délce jednoho kilometru.

Vrátili jsme se k batohům a definitivně se rozhodli pro směr rovně.

Jak mi Luboš nalil čaj do rukávu bundy

Evidentně to nebyl dobrý nápad. Nejenom že se neobjevilo značení, pro jistotu dokonce zmizela čtyřkolkami projetá stezka, která nás sem přivedla. Nemělo ale smysl se opět vracet, nic by se tím nevyřešilo, a jediná možnost byla na vrchol vylézt, rozhlédnout se po kraji a vytyčit nový azimut, což se nakonec jevilo jako jediné rozumné východisko. Na předvrcholu jsem sesynchronizovala mapu s realitou a přišla na to, které jezero v terénu odpovídá svému výskytu na papíře, a že za druhým v pořadí bychom měli odbočit doprava. Pohled seshora nám ozřejmil, že když sejdem k plotu přesně za tímto druhým jezerem, měli bychom se potkat se sobařskou stezkou, která by čistě

teoreticky mohla být identická s turistickou, alespoň v tomto úseku. Když už jsme se tam zastavili, rovnou jsme se nasvačili, alespoň já tedy ano, Luboš byl mimo provoz, co se jídla týče, byl ale natolik aktivní, že když mi nalíval čaj z termosky do víčka, chrstnul mi ho do pravého rukávu bundy. Nakonec se mi podařilo jej přemluvit, že něco do sebe dostat musí, jevil příznaky hypoglykémie, takže do sebe proti své vůli natlačil müsli, já si s chutí načala nové balení pistácií, když už krutonky nebyly k dispozici, jelikož se sežraly.

Nová metoda překonávání plotu

Obtížně jsme neznačeným terénem, kam patrně naše nohy dopadaly jako prvním turistům, sestupovali k prvnímu z jezer dle mapy. Jednalo se o příkrý, naštěstí ne nebezpečný sráz, a jako nejlepší se nám osvědčilo scházet bokem s jednou nohou napjatou jako přední a druhou pokrčenou jako opěrnou. Proti této poloze protestovaly všechny naše klouby, ale ignorovali jsme jejich bolestivé nářky, od určitého věku už snad není den, kdy by nás něco nepíchalo. Jezero jsme obcházeli zprava přes mokřady a tundru s boulemi, až jsme se ocitli u plotu. Ten jsme překonávali nově objevenou metodou, na kterou přišel Luboš – vysunout jedno dvě břevna, tím pádem uvolnit napjaté dráty, ty co nejvíce přitlačit dolů, opatrně překročit a tyče zase zastrčit zpátky. Tohle šlo provádět ovšem jen u plotů, kde místo ocelových šňůr použili špagáty.

Vydali jsme se podél plotu ve směru, který nejvíce korespondoval s turistickou stezkou, a když jsme po asi 100 metrech spatřili šutr s „T“, naše radost neznala mezí, nadšením jsme skoro skákali. Tímto „T“ ovšem značení skončilo a čtyřkolkami vyjetá trasa vedla přes jezírko. Jak tohle sobaři jezdí, jsme netušili, patrně mají na čtyřkolkách letecký motor a vynesou se do vzduchu.

Jak jsem přeskakovala přítok z jezírka

Obejít vodní plochu zprava, v původním značeném směru nepřicházelo v úvahu, zacházka by činila několik kilometrů, takže jsme zvolili variantu přelézt přes plot, pokračovat po jeho druhé straně, kam jezero nezasahovalo, a přes plot zpět na stezku. Slunce patrně přestalo přeměňovat vodík na helium za současného uvolňování energie, zůstávalo skryto v mracích, bylo zima a foukalo.

Jeden z bahnitých přítoků jezírka bylo potřeba překonat na opačnou stranu. Šla jsem na to systematicky a bezpečně, změřila jsem si hloubku pomocí trekové hole při jednom i druhém břehu, a skočila přes asi metr širokou strouhu. Luboš zapáchnul svou hůlku doprostřed bažiny, a ani rukojeť mu nestačila. Kdybych tady nedosáhla skokem na druhý břeh, skončila bych v mokřadu až po prsa.

No dobře, metr ta strouha asi fakt široká nebyla, ale $\frac{3}{4}$ rozhodně a půl metru určitě.

Ocitli jsme se na původní straně sobího plotu, který byl nově zbudován, a táhl se daleko, kam až

oko dohlédlo. Cesta podél něj byla taky nově vytyčená, ale nikoliv značená - mohly „T“ s frekvencí několik kilometrů se fakt nedají za značení považovat.

Jak jsme byli mimo turistickou stezku

V 13,18 jsme měli za sebou 3,9 km. Zakotvili jsme na svačině, kterou tvořily oříšky pro oba, krutonky totiž došly. Došly, jako že se už sežraly, nikoliv jako šlapaly. Bylo sychravo a nevlídno, to asi abychom nemohli do sebe absorbovat teplo slunečních paprsků. Pauzy jsem využila k nastudování mapy, která ukázala to, co jsem tušila už několik hodin – jsme mimo turistickou stezku, vyznačenou na papírovém podkladě, jelikož patrně v terénu trasu přizpůsobili právě tomu nově

postavenému sobímu plotu. Každopádně jediná výhoda tohoto nového směru bylo minutí obrovské plochy bažin, které ležely z opačné strany jezer.

Těsně před vrcholem jsme za plotem objevili mohylu s „T“, což znamenalo jediné – musíme přes plot a stočit se doleva přes suchou tundru. Po asi kilometru se zprava přidala sobařská stezka, o níž jsme netušili, zda je identická s tou, od které jsme se odpojili. Tohle jsme nikdy nevěděli a urputně se drželi značených turistických tras, i když se někdy jevilo výhodně následovat čtyřkolkovou. Než začnete být děsně chytří, znovu podotýkám, sobí ploty ani sobařské stezky se na mapě nenacházejí.

Jak se k nám stahovali sobíci jako supi k mrtvole, aneb jak se má karimatka vydala k jezeru

Souběh sobařské a turistické trasy mě velmi potěšil, skákat z drnu na drn, či se prodírat houštím už mě fakt nebavilo. Potřebovali jsme pauzu, tak jsme si lehli přímo na trávu a civěli na nebe nad námi, přičemž se k nám počali stahovat sobíci jako supi k mrtvole.

Do 15 hodin jsme ušli 6,0 km. Museli jsme sklesat do sedla, kdy vpravo od nás leželo jezero Bohkošjávri, vlevo kamenná strž, kterou jsme obešli, a počali vystupovat na předvrchol, kde jsme kvůli výhledům vyhlásili pauzu a sváču – Luboš müsli, já pistácie. Nad námi se začaly srocovat a houstnout mraky, vítr se do nás opíral a srážel již tak nízkou teplotu ještě více dolů,

ovšem uznejte, papat se musí tam, kde je vidět široko daleko do kraje. Luboš byl navlečen do dvou mikin a bundy, takže vypadal jako Michelin. On tak tedy působí i nenarvaný do hadrů, jen to nyní bylo více zjevné. Já kvůli izolaci svého pozadí od studeného podkladu seděla na karimatce, čehož ona hanebně využila, a jak jsem se postavila, vydala se k jezeru – koulela se z kopce dolů. Civěla jsem na ni a přemýšlela, nakolik její materiál saje vodu, naštěstí jsem byla ušetřena tohoto experimentu, karimatka narazila na velký kámen a zastavila se o něj.

Přes tři hory a tři doly

Z vrcholu se dalo jen a jen klesat, takže jsme sestoupili do bažinatého sedla, kde jsem bez respektu vkročila do bažiny, která mě za mou laxnost vytrestala. Nejednalo se o snadno průchozí mokřad, proto se mi nabrala hnusná, páchnoucí břečka do pravé boty. Ve druhém sedle jsem již kráčela

opatrně, ale bylo mi to houby platné, jelikož mi podklouzla haxna a já vlítla pod hladinu nohou levou, takže jsem teď měla symetricky natečeno v obou pohorách, což je dobře, protože nesnáším nevyváženost.

Za třetím sedlem následovalo údolí, v jehož úžlabině leželo jezero Bohkošjávri s řekou Bohkošjohka. Ta měla tři ramena a museli jsme se postupně přes ně dostat. První dvě šla s velkou opatrností přeskákat po kamenech, kdežto třetí tvořil pěkný přejezný tok s rychle tekoucí vodou. Zároveň s naším příchodem k řece se z oblohy spustil déšť, takže jsem honem schovávala kalhotky, které jsem jako každé ráno přeprala a následně sušila na batohu. Jelikož srážky byly poměrně intenzivní, neměla jsem čas nějak řešit, do kterého nepromokavého pytle dámské trenýrky patří, takže jsem rychle popadla první, který mi přišel pod ruku, a strčila je ke kukle. Však se spodní prádlo, patřící na obličej, nepopere s tím, které si navlékám na prdel.

Jak jsem si za zvládnutý brod dala jedničku s hvězdičkou

Bylo více než jasné, že tohle třetí rameno je nutné překonat klasicky, tedy broděním. Naštěstí než jsme se převlékli do brodicí konfigurace, déšť ustal, a dokonce se objevila duha, což mě potěšilo, šlapat bosýma nohama v ledové řece v dešti, kdy voda stříká seshora i zdola, není žádná slast. Jako obvykle jsem šla první a za zvládnutý brod jsem si dala jedničku s hvězdičkou, jsem prostě dobrá :-). Jediné mínus, které jsem si mohla vytknout, byla skutečnost, že hladina mi v nejhlubším úseku sahala po kolena, a jak byl silný proud, rychle tekoucí řeka mi šplíchala vodu až na prdel, takže bylo naprosto zbytečné, že jsem si důsledně vyhrnula nohavice až nad kolena, takto jsem měla softshellové kalhoty durch mokré. Nepříjemné to bylo hlavně z důvodu, že se blížil večer, a jediná možnost, jak je vysušit, bylo vlastním teplem. Kdo máte nějaké oblečení ze softshellu, tak víte, jak dlouho schne.

Když jsme si nohy utřeli ručníkem a znovu se obuli do pohor, zhmotnil se v protisměru člověk. Turista, poslední z těch šesti, co jsme za celý trek potkali, a tento byl nejhovornější. Jednalo se o „ultralight“ trekaře, tedy někoho, kdo odštíhává štítky z oblečení a zkracuje kartáček na zuby, aby co nejvíce ocesal váhu. Jeho batůžek měl velikost zavazadla, které já nosím na jednodenní výlet.

Přešli jste suchou nohou?

My se naopak řadíme do kategorie „ultraheavy“, kdy místo lehkých flašek máme termosky a kvůli pohodlnému táboření vláčíme igelit do předsíněk a celtu na batohy, abychom se s nimi nemuseli tlačit ve stanu.

„Přešli jste suchou nohou?“ zoufale se nás anglicky dotázal poté, co pochopil, že nejsme Norové. „Ano, tedy jak se to vezme, šli jsme to v brodicích botách, ale pohory zůstaly suché, takže ano, přešli jsme suchou nohou.“

Zíral na nás a my pochopili, že takhle to nemyslel. On něco jako brodicí boty nevlastnil, takže chtěl vědět, jak se dostat na druhou stranu v keckách, aniž by si je musel zouvat, jiné obutí neměl. Šel z Kautokeino na Nordkapp a my se jej snažili varovat před zrádnými bažinami, špatným či spíše nulovým značením a odchylnou v terénu proti papírové mapě, on nad tím ale jen mávl rukou, navigoval se pomocí hodinek a stažené trasy, takže naše dobře míněné rady neocenil.

Již nyní mohu napsat, jak se mi stezka jevila – ze severu na jih, což byl směr, v němž jsme postupovali my, se značení zlepšovalo a ubývalo bažin, takže v jeho směru to bylo

čím dál tím těžší a náročnější, chápu tedy, že nám nevěřil, začínal v lehčím úseku, a do nejhoršího terénu se zatím nedostal, to jej mělo následujících několik desítek kilometrů teprve čekat.

Jak Lubošovi dlouho nevydrželo jeho předsevzetí

Byli jsme děsně zvědaví, a ano, i když bychom si to nepřiznali, čekali jsme, že do řeky zahučí, takže jsme zůstali stát a pozorovali, jak tok překoná na druhou stranu. Zatímco nám brod zabral obvyklou půl hodinu, on stejnou dobu šlapal několik set metrů podél řeky, aby našel místo, kde se dalo přeskákat po kamenech na opačný břeh. Nedalo se tedy říct, která metoda je lepší, naše byla rozhodně více univerzální, kromě opravdu hlubokých, prudkých řek jsme byli schopní zvládnout cokoli, kdežto on byl závislý na nalezení místa s nakupením šutrů, což se mu nemuselo vždy podařit.

Za cíl tábořiště jsme si zvolili kopeček, tyčící se asi o kilometr dál, takže jsme tam složili batohy a vydali se zpět k brodu nabrat vodu. Lubošovi dlouho nevydrželo jeho předsevzetí nedávat ven své věci, když jdeme pro vodu, takže než jsme se vrátili, padla mu na ně rosa a měl všechno mokré. Jeho schopnost poučit se ze svých chyb je na úrovni rostliny. Já naopak jsem byla holka chytrá a nic jsem ze svého zavazadla nevytahovala.

Ani slovo o Lubošovi

Cesta k vodě nám zabrala 48 minut, což není až tak překvapivé, jelikož vzdálenost činila rovný kilometr, takže s návratem celkem dva. Hlavně že v březovém hájku šestý den Luboš prskal, že už nikdy nechce spát tak daleko od zdroje vody, že vždy už musíme blíž, a ejhle, teď místo vybíral on. Jeho myšlenkové pochody a motivaci chápu, ten vrchol se líbil i mně, takže jsem neprotestovala, výhledy totiž můžu. Co můžu, já je vyžaduji.

Když jsme i s nákladem vody dorazili na plácek určený na přespaní, cítila jsem již tak děsný hlad, že jsem opět vytáhla nejtěžší večeři, tedy 156 gramů veganských těstovin, měla jsem ovšem velké oči, nedokázala jsem porci sníst, a zbytek dorazil Luboš, kterému jsem uvařila makaróny se sýrem.

Dosud nepadlo ani slovo o Lubošovi, požádal mě totiž, ať jeho stav do deníku nezaznamenávám. Pro další děj je ovšem nutné zmínit, že jsem naprosto nechápala, kde dnes našel sílu vůbec šlapat, a to i s 30 kg nákladem. Měl brutální projevy zánětu jícnu a žaludku se všemi příznaky, co vypil a snědl, okamžitě vyzvrátil, a neudržel v sobě nic, ani tekutinu, byl tedy dehydratovaný a v hypoglykémii. Moje prosby, že zavolám pomocí satelitního komunikátoru pomoc, tedy v těchto podmínkách vrtulník, aby jej transportovali do nemocnice, odmítal.

Bilance

9,74 km příchod 18,07

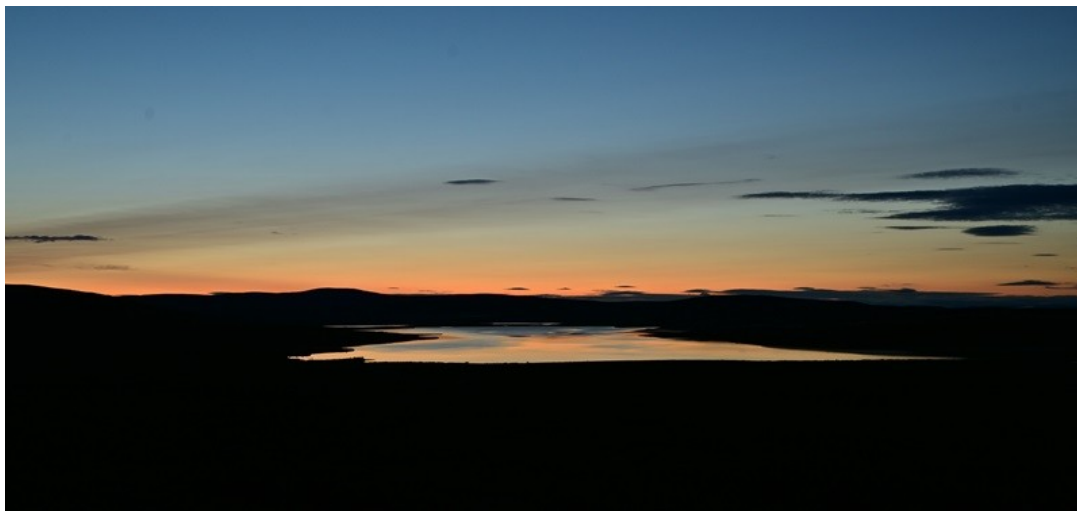

Den 12., čtvrtek 31.8., den pochodu desátý

Jak jsem nesplnila závazek, že se obleču na noční focení

V noci mě probudil plný močový měchýř, takže jsem opatrně vylezla ven a nevěřičně koukala na nádherný západ Slunce, což mohlo znamenat jediné – ještě je večer, a nespali jsme nijak dlouho. Každopádně se mě okamžitě zmocnila touha to zachytit na pixely paměťové karty, takže jsem se vytasila s bezzrcadlovkou, již uloženou bezpečně v nepromokavém pytlí. Díky přítmi, které panovalo, se nedalo fotit jinak než na dlouhý čas, proto jsem si musela vytáhnout a rozložit stativ, což je činnost, která trvá delší dobu. Loni jsem děsně vymrzla při focení hvězdné oblohy, proto jsem si dala závazek, že příště se již řádně obleču. Takže vážený čtenáři, co myslíte, provedla jsem to? Houby s octem, pobíhala jsem kolem aparátu naboso, v kraťasech a péřovce, takže jsem opět prochladla, stejně jako loni. Lepší už to prostě nebude.

Zalezla jsem zpátky do ještě vyhrátého spacáku a povedlo se mi usnout bez toho, že bych až do rána drkotala zuby, to asi pozitivně zapůsobilo chilli koření ve večeri, a s jeho pomocí jsem generovala teplo.

Jak jsem předvedla parakotoul

Nad ránem se spustil déšť, který ustal v 5,45. Demokraticky jsme odhlasovali, tedy já jsem rozhodla, že nemá smysl se znovu pokoušet o spánek, využijeme včasného probuzení a zvertikalizujeme se, když už jsme stejně vzhůru. Světe div se, vstala jsem jako první, Luboš byl

patrně stále kaput ze zánětu žaludku. Na snídani si vyžádal klasické jídlo, jako jediné ho totiž byl schopen v sobě udržet, takže jsem mu připravila smaženou rýži a kuřecí teriyaki. Neděste se, prostě jsem normálně pytlík s touto příchutí jednoduše zalila horkou vodou. Mně se povedlo předvést parádní parakotoul, když se mi sáček se stravou převrátil, a já potřebovala zminimalizovat vyhlazení cenných živin, jídlo na treku je totiž vzácné. Skočila jsem metr daleko a pustila jsem z rukou vaříč, který jsem zrovna obsluhovala – vážně se to stalo v tomto pořadí, patrně jsem tak předvedla, že v čtyřrozměrném časoprostoru existuje souslednost jednotlivých dějů v závislosti na pozorovateli v inerciální soustavě, a vlivem gravitačního pole či rychlosti blížící se rychlosti světla se pořadí různých událostí bude jevit dvěma pozorovatelům odlišně :-). Dokázala jsem tak hlavně ale to, že všechno jídlo jsem zachránila, nepřišli jsme ani i drobek či jedinou kapku, jelikož sáček s jídlem, jemuž hrozilo převržení, patřil mně :-)

Jak mě po 1,5 kilometru přepadl hlad

Vzdor brzkému vstávání jsme odpich měli až v 8,40. Z našeho tábořiště jsme museli stoupat na vrchol, nespali jsme totiž na předvrcholu, jak jsme se domnívali, nýbrž na terénní nerovnosti v sedle. Na kopci nás přivítaly výhledy na jezero před i za námi – obkružovalo totiž horu jako podkova. Foukalo tam ještě silněji, než dosud, což bylo logické, když se vítr neměl o co opřít. Následně jsme sklesali na náhorní plošinu, kterou jsme přešli, a poté opět sestupovali. Chtěla jsem dojít až k jezeru Ruhkkojavri pod námi a tam se najíst, ale přepadl mě takový hlad, že jsem po 1,5 kilometru zavelela k zalehnutí do tundry, díky intenzivnímu vichru se nedalo svačit ve stoje. Jezero se skvělo po naší pravici a na jeho hladině se třpytily paprsky slunce, které nabíraly na síle, ovšem jejich výhřevnost na naše tělesné schránky byla zatím malá.

Luboš snědl müsli a já otevřela poslední balení krutonků, o jehož existenci jsem neměla ani tušení, a které mi Luboš ujídal. Zjevně už mu bylo lépe. Společně jsme dorazili načatý pytlík s pistáciemi, což mi nevadilo, těch jsme ještě několik v tašce s jídlem měli. Patrně taška s jídlem byla zázračná, když se tam vždy zjevil ještě jeden sáček s krutonky :-)

Příjemně napapání jsme pokračovali v sestupu k jezeru, terén se jevil příjemně, ovšem na posledních 500 metrech se změnil povrch v bažiny a abychom nevyšli ze cviku, tak jsme ztratili značku. Tu jsme ovšem možná neměli už delší dobu, ukolébali jsme se sobařskými kolejemí a ty jsme slepě následovali, tady ale mizely v mokřadech a nikam nepokračovaly.

Jak se brod jevil jako dětský

Další postup byl dle azimutu, až jsme v 11,19 po 4,7 km dorazili k řece. Přechod přes ni se jevil jako dětský, někdo s větší odvahou a delšíma nohama by ho přeskákal po šutrech. Luboš se potřeboval odškodnit, takže zpráskal müsli, a pustili jsme se do toho. Brod ovšem jako dětský, tedy snadný, jen vypadal, klamal zevnějškem a jednoduchý byl jenom hloubkou a proudem, jenže jako překvapení si na nás nachystal tak kluzké dno, jaké jsme ještě nezažili, skoro jsme sebou oba dvakrát fláklí. Za řekou jsme po pár stech metrech přišli k potoku, snadno zvládnutelnému po šutrech, a za ním jsme objevili východiště rovnou několika sobařských stezek. Červené „T“ samozřejmě žádné. Vybrali jsme si tedy ty vyjeté koleje, které nejvíce odpovídaly směru, kterým jsme měli pokračovat. Stoupali jsme podél nich na vrchol a na předvrcholu jsme v 12,49 po 5,9 km vyhlásili obědovou pauzu. Já dorazila krutonky, Luboš se držel jen čaje, bylo mu zase zle. Jak se ukázalo, zdejší předvrchol neležel těsně pod vrcholem, ale bylo nutné ještě dlouho stoupat do poměrně prudkého kopce, když začalo pražit slunce. Není lepší kombinace při chůzi nahoru, než když se do vás opírá naše blízká hvězda, a zároveň silně fouká vítr. Opakovaně jsme řešili, jak se adekvátně odít, u mě nakonec vyhrála mikina s vyhrnutými rukávy, kukla a čepice na hlavě.

Jak jsme spatřili zajímavý úkaz, aneb to jako sobaři létají?

Dvě řady mraků jsou pro Sever dost typické, ale nyní jsme spatřili zajímavý úkaz – mrak, zakrývající Slunce, způsobil stín na dolním mraku, vznášejícím se nad slunným údolím.

Mimochodem, dvě hradby mraků je patrně důvod, proč se zde tak obtížně predikuje ráz počasí a předpověď selhává – radar detekuje jen horní mraky, prší ovšem jen z těch dolních, které jsou pro radiolokátor neviditelné.

Následovalo prudké finální stoupání na vrchol, tentokrát snad již poslední, a mně to díky strmosti stezky trochu podkluzovalo. Tedy podkluzovalo mi to dost. Pro jistotu zmizela stezka sobařů a my řešili, kudy dál. Uprostřed malé náhorní plošiny a na obou protilehlých hranách ležely mohyly z naskládaných kamení, tedy zjevně vzniklé činností člověka, nikoliv nahrnutím ledovcem či erozní činností, ovšem bez „T“. To jim jako došla barva?! Další postup jsme zvolili tak, že jsme si myšlenou čarou mohyly spojili, a pokračovali jsem v jejich směru, stezka ovšem žádná. To jako sobaři létají?

Pochod v dešti

Každopádně jsme se těmi mužiky ze šutrů řídili, a na okraji plošiny se najednou zhmotnily dvě stezky sobařů vedoucí do údolí, ta pravá vedla dle mapy v našem směru, takže nebylo co řešit. Na sestupu začalo pršet, já šla rovnou do bundy, Luboš odolával a zůstal oděn v mikině. V sedle jsme v 13,53 po 7,7 km spáchali rychlou svačinu, Luboš zblajzl oříšky, jelikož müsli si patrně již všechny

sežral, já nejedla nic. Vyšlo nám to tak tak, rozpršelo se a následoval pochod v dešti, kdy nepromok nasadil i Luboš. Valili jsme to náhorní plošinou a mě přepadl děsný hlad. Dobře mi tak, zásada totiž velí, že když papá jeden, měl by i druhý, jinak se to rozfázuje, a to se stalo i nyní, protože zakotvit na pauzu, když silně prší, nepřicházelo v úvahu, nezbylo mi tedy než statečně pokračovat s kručícím žaludkem.

Prší, neprší, prší, neprší – tak by se dal nazvat ráz počasí, který po atace deště následoval. Chvilí přšelo, chvíli nikoliv, což Luboš řešil gymnastikou s bundou, zatímco já pouze sundávala a nandávala kapuci. Nakonec vítr odehnal nacucané dešťové mraky dolů do údolí a nad námi konečně zasvitlo slunce.

Raději špatná stezka sobařská, než žádná trekařská

Opět zmizela sobařská stezka, což nikoho z nás nepřekvapilo, spíše by nás udivilo, kdyby zůstala nadále patrná. Ocitli jsme se na bezejmenném vrcholu, bezejmenném proto, že na mé mapě nebyl pojmenován, nikoliv proto, že bych nevěděla, kde se nacházíme, to jsem věděla úplně přesně – jsme v prdeli, a po náhorní plošině jsme se prodírali bažinami. Na hraně hřebene Luboš spatřil vlevo dole stopy čtyřkolek, tak jsme se rozhodli k nim dostat.

Složitě jsme obcházeli mokřady, přímo skrz ně to nešlo, leda bychom měli vznášedlo. Povedlo se nám dostat se k místu, odkud jsme seshora viděli stopy sobařských vozítek, ale pokračování nikde. Ani nás to nemrzelo, jejich původní směr vedl traverzem vlevo, ovšem dle papírové mapy bychom měli pokračovat vpravo. Vytasila jsem se s poslední záchranou, tedy mobilem, jenže na displeji na mě koukala jen polovina jezera. Nekecám, prostě se jim z mapového podkladu ztratila, takže tato navigace selhala ještě dříve, než jsem si ji zorientovala s terénem. Musíme se odsud dostat pěkně po staru, tedy s pomocí pomůcek vhodných pro nás dinosaury. Přišli jsme k okraji sedla a civěli seshora do krajiny, zejména na soustavu jezer pod námi. Nakonec jsme sobařskou stezku opravdu našli, bohužel ve špatném směru, ale řekli jsme si, že raději špatná stezka sobařská, než žádná trekařská, a drželi jsme se jí.

A jsme opět ve hře :-)

Sklesali jsme do údolí, kde jsme se již nemohli řídit vizuálně pomocí rozhledů. A aby toho nebylo málo, nejenomže jsme nestáli na turistické trase, ta mohla ležet kdekoliv v okruhu 10 km od nás, ještě jsme museli přejít řeku Rávttošjohka, jejíž brod patřil k těm náročnějším nejenom díky prudkému, rychlému proudu, ale i neskutečně kluzkému dnu.

Jelikož nás sobařská stezka přivedla k vodnímu toku, ke kterému bychom nikdy, následující turistickou trasu, jdoucí bažinami vpravo od hřebene, nedorazili, nesměle jsem navrhla zůstat tábořit zde. „Povinnou“ desítku kilometrů jsme právě zdolali, takže jsme měli splněno, a hlavně,

byli jsme opět ve hře :-) Luboš po chvíli přemlouvání souhlasil, jen nechtěl spát kilometr od vody jako včera, čímž mě děsně namíchnul. Kdo včera vybral místo na kopci kilák od potoka?!

Když už jsem si prosadila spát tady, tak Luboš alespoň demokraticky rozhodl, tedy po mém zvyku sám určil, že se napřed postaví stan, a až pak se půjde pro vodu.

Tento způsob vedení naší smečky převzal ode mě, takže mě naštvál podruhé. Já jsem přece šéf, já přikazuji, rozdělují úkoly, případně stanovuji, jaké jsou Lubošovy kompetence, a ne aby mi kecal do řízení.

Náš příbytek byl vztyčen, takže jsme se vydali pro vodu. A hádejte, jak daleko jsme byli od potoka? No samozřejmě přece kilometr :-o

Co když pojede sobař?

Návrat na náš plácek s 9,5 l vody nastal v 18,50. Při chůzi jsme trpěli strašnou invazí komárů, takto intenzivní tady zatím poprvé, a kromě toho jsme prakticky umírali hladu. Počítám, že dle toho, jak ta havěť na nás útočila a sosala krev, tak hladoví byli oni ještě více, než my. Dnes na mě vyšlo kuřecí supreme s ratatouille, což obnášelo 75 gramů, takže jsem to dolila až po okraj vodou, aby toho bylo opticky více, Luboš baštil lososa v brokolicové omáčce. Při večeři jsme zapředli rozhovor na téma, že táboříme přímo na sobařské stezce.

„Co když pojede sobař?“

„Tak nic, však jsme zatím nikoho nepotkali, tak proč by měl jet tudy zrovna dnes?“

Ležení jsme zbudovali s ohledem na zítřejší déšť, který měl dle předpovědi nastat, což znamenalo stan obložit pomocí kamenů, zpevnit gumicuky a do předsíňky si dát termosky s čajem a suché jídlo. Deník jsem sepisovala na karimatce vedle vaříče, abych měla snadnou obsluhu, a při dosednutí jsem na sebe skoro převrhla hrnec. Té škody, která by vznikla – měla jsem v nádobě zrovna dva litry vody. Něco podobného, jen v horší sestavě, se mi už kdysi na treku stalo, to takto klidně míchám večeri a najednou sedím v kolínkách.

Bilance

10,85 km příchod 17,19

Den 13., pátek 1.9., den pochodu jedenáctý

Jak jsem se opět nepoučila, aneb my tu lékárníčku musíme vyžrat do mrtě

Večer se na obzoru zjevily nádherné červánky, takže jsem neodolala, vydolovala z Lubošovy předsíňky stativ /sám nebyl schopen ho podat, jak silně ho bolelo břicho/, a scénérii fotila. Opět jsem se ale nepoučila, takže jsem vyběhla sice v péřovce, ale s holýma nohama, v ťapkách a kraťasech. Následky na sebe nenechaly dlouho čekat, po několika hodinách mě probudilo nucení na močení. To by samo o sobě nebylo až tak neobvyklé, v noci beztak běžně musím jednou až třikrát, nyní ze mě ovšem spadly jen čtyři kapky. Hmm, to nevěstí nic dobrého. Zalezla jsem zpátky do stanu, zavřela se do spacáku, zapnula zip u stanu... a už abych šla znovu. Tři kapky. Po pěti minutách repete. To už jsem věděla, která bije, že mám zánět močového měchýře, tím spíše, že se vzápětí přidružily příznaky jako pálení, řezání při močení. My holt tu lékárníčku musíme vyžrat do mrtě.

Nasadila jsem si tedy medikaci – koplá jsem do

sebe rovnou dvě tablety Uroval Manosa Acut, a naštěstí se mi povedlo zase usnout.

90-100% pravděpodobnost silného deště

Ráno, kdy jsem již byla za potřebou nepočítaně, probíhala vysílací relace s Garminem, tedy jsme se pomocí satelitního komunikátoru domlouvali s přítelem na telefonu – švagrem, který nám poslal předpověď počasí pro naši aktuální polohu, a zároveň jsme si ji nechali zjistit z centrály. Obě byly víceméně v korelaci, kdy predikci 100% pravděpodobnosti silného deště od 12 hodin oba zdroje změnilly 90% pravděpodobnost silného deště od 15 hodin. Nastalo tedy dilema a začali jsme se domlouvat, co s námi dál. Zůstat či nezůstat? Jít či nejít? Každá varianta by měla své pro i proti, nakonec jsme se v 7,21 rozhodli vyrazit a dostat se k dalšímu zdroji vody. Lákal by nás sice den volna, ale docházelo nám skoro všechno, hlavně jídlo, plyn na vaření a toaletní papír, takže prioritou byla ocitnout se co nejdříve v civilizaci, nehledě na to, že Lubošův stav nebyl rozhodně dobrý,

trápily ho stále bolesti břicha a mě děsilo, co by se za tím mohlo skrývat, počínaje žaludečním vředem a konče vykrvácením z žaludečního vředu, naštěstí už aspoň nezvracel a dokázal v sobě udržet jak čaj, tak nějaké jídlo, což byl výrazný úspěch.

Jak se karimatka vydala na výlet a zastavila se až o Lubošovu nohu

Snídani jsem, jako obvykle, vykonávala v sedě na karimatce. Drobně mrholilo, ale nic dramatického, takže moje péřovka s hydrofobním peřím to zvládala v pohodě. Když jsem se po dojezení zvedla, karimatky se chopil vítr a hnal ji po stráni směrem do údolí. Jak se kutálela, nabírala stále větší rychlost. Já na ni civěla neschopná pohybu, zato Luboš pohotově vyskočil a začal ji pronásledovat, ovšem jakmile se k ní přiblížil, už byla zase o něco dál. Chytil ji po pár stech metrech tak, že po několika marných pokusech ji dohnat před ní jednoduše skočil, a zastavila se o jeho nohu. Když mi za to vynadal, opáčila jsem, že přesně tohle jsem očekávala, tedy že karimatka se zastaví o jeho nohu. Jsou prostě lidi, kteří si na své věci dávají pozor, pak jsou lidi, kteří právě takové maléry přitahují, jako třeba já, a v tom případě je potřeba být vybaven partnerem z první skupiny.

Mimochodem, překvapilo mě, jaký měl odpich a jak hbitě utíkal.

Vida ho, maroda.

Odchod z tábořiště se nám povedl v devět hodin.

To jsme spali na nejménějším místě z okolí?!

Hned vzápětí po opuštění naší plošinky, kde jsme tábořili, ustal velmi silný vítr, který nás ráno velmi sužoval. To jsme spali na nejménějším místě z okolí?! Jako obvykle, hned v úvodu jsme hledali sobařskou stezku, už to byl takový rituál. Kde a jak daleko leží turistická jsme netušili, ale nějak více jsme se tím nezaobírali, doufali jsme, že se sobařská a turistická někde později protnou. Napřed jsme přišli přes vrchol k hraně plošiny, odkud jsme měli přes mlhu výhled na soustavu jezer Holm-Suolovannet, které zabíraly celé naše zorné pole. Tohle bez trasy nepřekonáme. Musíme, prostě musíme najít značku! Naštěstí za prvním kamenem jsem spatřila kus přepravky. Ta sem rozhodně nepřiletěla, ani ji nepřivál vítr, takže závěr byl jediný. Určitě zde někde leží stezka! A taky

ano, z oparu se vyloupil kamenný mužik a za ním stopy čtyřkolek. Jsme zachráněni! Nebo alespoň se můžeme dostat někam, kam jezdí i sobaři, jelikož nadále nikde nebylo patrné „T“ ani jiné turistické značení.

Jak nám při svačině mrholilo

„Řekni mi, až bude 13 hodin, musíme postavit stan, než začne pršet,“ upozornil mě Luboš, jelikož já jsem měla jakž takž povědomí o tom, kolik je hodin.

„Ale musíme spát u vody,“ oponovala jsem mu.

„Neboj, tuhle soustavu jezer budeme obcházet tři hodiny, tady je vody spousta,“ uklidňoval mě Luboš.

V 9,50 jsme měli za sebou 1,5 km a přepadl nás hlad, takže jsme zastavili na rychlou svačinu.

Rychlou proto, že mrholilo. Následovala houpavá hřebenovka, kdy se neustále pár set metrů klesalo a zase stoupalo, až nás čekal výstup na kopec.

Tam se jako deus ex machina zjevilo červené „T“,

takže jsme se ocitli na souběhu sobařské a turistické trasy, ovšem jen nakrátko. Zatímco sobařská směřovala přímo přes vrchol, turistická naopak vedla napřed traverzem kopce dolů přes údolí, kde vymetla všechny bažiny. Stále jsme si nebyli jistí, kam se na čtyřkolkách jezdí, tyto sobařské cesty jsem neměla na mapě, ani

digitální, ani papírové, takže jsme se rozhodli jít přes mokré peklo mokřadů.

Lidí je na světě jako sraček

„Hm, turistickou táhnou přes bažiny, ale sobaři to jezdí přímo přes vrchol,“ divila jsem se.

„To víš, lidí je na světě jako sraček, ale traktůrků je málo,“ glosoval to Luboš.

Turistickou stezkou jsme kráčeli přesně několik set metrů. Jelikož někdo na čtyřkolce se přehnal přes mokřady plus mínus ve směru turistické cestičky, následovali jsme tyto vyjeté koleje, které se postupně stávaly méně a méně znatelnými, až nakonec zmizely zcela. Červené „T“ tu nebylo docela dlouho. No co, zachovali jsme klid - postavíme se na hranu kopce a uvidíme stopy, koleje, značku či prostě „T“. Houby s octem, pod námi se zrcadlily hladiny několika jezer a stezka nikde. Opět

jsme byli špatně. Vrátit se na poslední známé a bezpečné značené místo by znamenalo zacházku několika kilometrů, jelikož jsme až doteď v původním, zjevně chybném azimutu s absencí stop či kolejí pokračovali dál, aniž bychom si všimli, že jsme mimo trasu. Jediná možnost se jevilo použít mobil a stažené mapy v něm, takže jsem nás s jejich pomocí navigovala mezi jezery, přes bažiny a dva potoky, které bylo nutné přebrodit. Drahocenný mobil jsem svírala v ruce a každou chvíli do něj civěla. Po velkém úsilí byla nalezena značená stezka s červeným „T“ a naše nadšení neznalo mezí. Ze samé radosti jsme shodili batohy ze zad a rovnou se najedli, Luboš müsli, já pistácie. Dosavadní přehled se nejevil až tak špatně, bylo 11,35 a měli jsme za sebou úctyhodných 4,2 km.

Jak vedly sobařské stezky doleva a doprava, zatímco my se vydali rovně

Po nalezení sobařské stezky jsme se jí drželi jako klíště, ta ovšem po pár stech metrech... ne, neskončila, jak byste se, milí čtenáři, mohli z dosavadního vývoje domnívat. Kdepak, právě naopak, rozdvojila se, jedna větev vedla doleva, druhá doprava, přičemž dle mapy měl náš směr pokračovat rovně. Ani jsme nemuseli dlouho řešit, kudy šlapat dále, logicky jsme se rozhodli v chůzi v azimutu, kudy se měla táhnout turistická stezka, takže jsme se vydali rovně mimo značku, přímo za nosem, přes suchou tundru, doufajíce, že na hraně náhorní plošiny natrefíme na červené „T“. Mapa tvrdila, že z okraje hřebene by se turistická trasa měla stočit doprava v traverzu, takže bylo nutné se k této odbočce dostat a pokud možno ji

neminout, což se v mlze, která se snesla na kraj, začalo jevit jako těžký oříšek. A ano, štěstí při nás stálo, nebo se nad námi slitovali všichni severští trollové, opravdu jsme neznačeným terénem došli až k mohyle. Tam se taky znovu objevily stopy po čtyřkolkách a souběh obou stezek, turistické i sobařské. Ta první pak začala klesat do bažinatého údolí a následně stoupat na kopec, vše v panující mlze, kdy viditelnost činila pár desítek metrů, takže nepřicházela v úvahu vizuální orientace.

Kóta 444

Ačkoliv mapa hovořila o trase přes sedlo, značený, dobře vyšlapaný a vyjetý trail nás zavedl na nejvyšší vrchol v okolí – bezejmenný, s výškou 444 metrů, námi pracovně nazvaný „Kóta 444“. Naprosto zbytečná se nám jevila představa výhledů, které odtud musely být úžasné, když všude kolem nás se válely cáry mlhy s nízkou položenou oblačností, takže jsme se domnívali, že jsme se ocitli v mracích, klesnuvších na zem. Na chvíli se bílé mléko zvedlo, a my tak mohli na několik okamžiků spatřit v údolí pod námi typický zářez v krajině, který obvykle označoval vodní tok. To byl náš dnešní cíl.

Pobyt na pahorku jsme museli zkrátit s ohledem na to, že při výstupu sem jsme se oba zpotili, jelikož jsme tak museli konat v bundách díky chladu, větru a občasnému mrholení. Klesali jsme se zpocenými zády, což nebyl

příjemný pocit, a už vůbec se nejednalo o vhodnou konstelaci na můj zánět močových cest, příliš možností na výběr jsem ovšem neměla. Ocitli jsme se na křižovatce tras, jako obvykle naprosto neznačené, přitom někde zde se měla odpojovat stezka do Alty. Zda už je to ono, nebo se jenom jedná o zkratky sobařů jsme netušili, věděli jsme ale, že se budeme muset v brzké době rozhodnout, jak dál.

Nejkrásnější zvuk pro trekaře, aneb jak měl Luboš hlad na teplé jídlo

Po dosavadních zkušenostech jsme se oprávněně domnívali, že námi vybraný zdroj vody může být vyschlý, už jsme se s tím setkali, jak tady, tak při našich minulých výpravách, proto když jsme uslyšeli zurčící potok, byl to nejkrásnější zvuk pro trekaře, měli jsme zabezpečeno místo, kde nabereme drahocennou tekutinu. Nebyl tak nějak prostor hledat plácek s výhledem, priorita byla postavit stan, než se spustí Armageddon, takže jsme rychle našli aspoň trochu rovný kus tundry, což aktuálně byl jediný požadavek. Věděli jsme, že spánek blízko vody bude znamenat vysokou vlhkost, ale celkem nám to bylo fuk, když bylo více než jasné, že bude pršet natolik, že vůbec nezáleží na tom, kde si vztyčíme náš příbytek. Bylo nutné, abychom si pospíšili, takže zatímco

Luboš se věnoval stanu, já šla k potoku nabrat vodu. Tekl jen pár metrů od nás, takže jsme k němu nemuseli oba se všemi nádobami, vydala jsem se tam jen já s jedním vakem a honem se pustila do vaření. Luboš měl hlad na teplé papu, takže jsem mu věnovala ze svých zásob bigos. Co bych pro pusinku moji nemocnou neudělala, pokud mu teplá věča pomůže, nebylo co řešit. Sama jsem se odbyla ořechy, na teplé jídlo jsem jednak neměla chuť, jednak jsem chtěla sáčky s expediční stravou ponechat pro Luboše, když to bylo to jediné, co dokázal pozřít. Dojídali jsme s prvními kapkami deště, honem jsme vklouzli do stanu po povinném vyčurání se a vevnitř jsme zbudovali nabíjecí stanici.

Nuda se ve stanu

Nyní malá vsuvka. Když jsem pak po návratu referovala o Lubošovi a jeho zdravotních potížích, že nemohl jíst, jedna příbuzná mi tehdy sdělila, že to je dobře, že mi o to více jídla zůstalo. Kdepak, opak byl pravdou, Luboš v sobě neudržel nic jiného než právě teplou stravu, takže jsem to byla já, kdo se musel uskrovnit, a své sáčky mu věnovat. Konec vsuvky.

Bylo 14,10 a regulérně pršelo. To už se nabíjela první várka naší elektroniky – můj mobil, MP3 a satelitní komunikátor, což zabezpečily naše tři powerbanky, v druhé várce se pak ocitnul Lubošův mobil, jeho tablet a moje čelovka. Jestli si kladete otázku, na co si s sebou bral tablet, tak odpověď zní, že právě pro tyto účely, když prší, a my jsem uvázaní na jednom místě delší dobu.

Nastala nuda ve stanu. Napřed jsme zobali praženou kukuřici, tedy převážně já, Luboš jen sem tam uťobnul, nechtěl pokoušet své trávení, a pak jsme poslouchali bubnování dešťových kapek na tropiko a jeho pleskání ve větru. Luboše to uspalo a chrněl, já si do uší strčila sluchátka a věnovala se uchoknize, což po nějaké době ukolébalo i mě, takže jsem vytuhla taky, byť popis šíření gravitačních vln po srážce dvou neutronových hvězd přirovnaný k šíření prdu na větvení chodeb bylo zajímavé. Svorně jsme oba spali až do 17,30.

Jak moc fajn je mít zánět močáku ve vytrvalých srážkách

Jak déšť sílil, docházelo mi, jak moc fajn je mít zánět močáku ve vytrvalých srážkách, nepřicházelo tak v úvahu zatnout zuby i svěrač a vydržet, až se to zmírní.

Poloodpočinkového dne jsem využila na studium mapy a domlouvání se na dalším pokračování našeho putování. Nacházeli jsme se blízko důležité křižovatky turistických stezek, kdy po severní větvi to činilo do předměstí Alty, odkud už jezdí doprava, asi 38 km, kdežto jižní větvi na parkoviště Øver-Stilla, kam vedla jen nezpevněná, soukromá cesta, a kam nejezdí nic, asi 25 km. Rozdíl 13 km znamenal 1 až 1,5 dne pochodu dle podmínek s tím, že druhá, kratší varianta obnášela odpoutat se od značené pěšiny a vydat se asi 10 km dlouhou zkratkou po neznačené trase vyjeté sobaři. Tento detail jsem před Lubošem zamlčela, zbytečně by panikařil při představě orientace v divokém terénu, já si ovšem při pohledu do mapy byla sama sebou jistá. Podklad hovořil jednoznačně v náš prospěch díky absenci mokřadů, bažin a hustých březových lesů, takže jsem předpokládala, že to půjde. 40 km do Alty bychom klidně zvládli levou zadní, včetně Luboše, který se postupně dostával z těžkého zánětu žaludku, ale jak jsem se již zmínila, docházely nám zásoby a nyní jsem do výčtu ubývajících položek přidala další: fernet. Padlo tedy definitivní rozhodnutí, že jdeme do Stilly.

V zajetí astrofyziky

Ve 19,41 jsem se vrhla na poslech uchoknihy „O čem víme prd,“ pojednávající o mém srdcovém zájmu – astrofyzice, a znovu si pustila úžasnou kapitolu, vysvětlující rozředění gravitační síly v zakřivených prostorech analogií s šířením smradu po uprnutí si v chodbě, přičemž jsem se rozřehtala natolik nahlas, že to probudilo Luboše, který vzápětí znovu usnul. Já pak střídavě vnímala skvěle namluvený přednes a průběžně poklimbávala, takže bylo více než jasné, že si to budu muset poslechnout někdy ještě jednou.

V 20,45 si Luboš zahrál na Rain mana, tedy Dešťového mužička, když musel vzdor vytrvalému dešti v okamžiku nejintenzivnějších srážek čurat. Jakmile úkon provedl, zatímco při vylézání a následném vlézání do stanu dovlekl dovnitř asi kýbl vody, počal fňukat, jaká škoda, že není teplo, to by se prý vysvlékl do naha, namydličl a jen se nechal opršet. Během jeho výkladu svého myšlenkového pochodu jsem si naštěstí všimla, jelikož mi právě tam dopadl paprsek čelovky, že nechal před stanem pohory. Kdyby tak zůstaly do rána, měl by v botách rybníček a natolik by nasákly vodou, že by pochod v nich byl nemyslitelný jinak, než v nohách obalených igelitovými sáčky. Upozornila jsem jej proto na tuto skutečnost, a byl mi velmi, velmi vděčný. Však já si tuto jeho nepozornost a opomenutí uložím do paměti, abych ji včas vytáhla na světlo, až sama provedu podobnou blbost.

Bilance

7,47 km příchod 13,10

Den 14., sobota 2.9., den pochodu dvanáctý

Pojďme se projít do deště

V 3,38 byl Luboš probuzen potřebou. Žabař, já tou dobou už byla venku asi šestkrát. On každopádně navrhoval společnou romantickou procházku a návštěvu WC, tedy tundry v okolí stanu. Nečinil tak z žádných pudových tužeb, nýbrž konal pragmaticky – jediné jednotnou součinností při vylézání do deště se dají zminimalizovat následky vniknutí vody dovnitř. Souhlasila jsem, beztak bych v brzké době musela čůrat. Držela jsem vchod předsínky stanu Lubošovi tak šikovně, že z mokré látky vtekl dovnitř asi litr vody. Na spacák. Na Lubošův spacák. Dobře mu tak, má ho mít odstrčený dál od vchodu, jako to dělám já. Spáchali jsme, kvůli čemu jsme opustili stan, přičemž jsme u toho trčeli v dešti a větru, vydání napospas srážkám, a zalezli jsme zpátky, každý do svého spacáčku, jeden z nás do suchého, druhý do mokrého.

Kdo do kterého je snad jasné z předchozího textu.

Pokusili jsme se znovu usnout, což se nám dařilo hůře díky tomu, že celou noc hučel rozvodněný potok.

Zvuk byl čím dál tím hlasitější, což mohlo znamenat jediné. Přibývá vody.

V 6,30 nám poprvé zařinčel budík, který jsem, jak je mým libým zvykem, zaklapávala, aby se za osm minut znovu rozezněl. V 7,30 Luboš opatrně rozevřel stan a civěl. Venku mrholilo. Nesměle navrhnul ležet ještě do osmi, že to už určitě vyleze sluníčko. Jediné sluníčko široko daleko jsem byla já, takže jsem souhlasila, vylezu až v osm.

Jak jsem do výčtu docházejících věcí zařadila i mast na prdel

V osm hodin sluníčko opravdu vyšlo, ale jen to ze stanu, venku stále mrholilo se stejnou intenzitou jako před půl hodinou, naštěstí frekvence vodních kapek padajících z mraků měla takovou hustotu, že jsem usoudila, že to má péřovka s hydrofobním peřím zvládne, případně ji dosuším na sobě.

Luboš snídal boloňské penne s parmazánem, jeho trávicí trakt totiž stále nebyl schopen zpracovávat oříšky a nic jiného, než oříšky a dehydratovanou stravu, jsme již neměli. Snad se jeho žaludek brzo vzpamatuje, do civilizace jsme to měli maximálně tři dny cesty, takže by bylo škoda, kdyby příchod do ní nemohl oslavit povýstupovým obžerstvím.

Při konání hygieny jsem zjistila, že do výčtu docházejících věcí musím zařadit i mast na prdel. Odchod proběhl v 10 hodin. My prostě ty dvě hodiny pobytu na tábořišti potřebujeme. Hned v úvodu jsme začali zostra, bylo nutné překonat rozvodněný potok, u něhož jsme spali. Zatímco včera, když jsme kolem 13 hodiny k němu dorazili, jej tvořila taková nevýrazná strouha, kdežto dnes se jednalo o zurčící řeku s prudce tekoucí vodou. Proměna přišla v noci díky déletrvajícimu, silnému dešti, a jednalo se o takovou simulaci manželství – mírná, klidná bystřina před svatbou a po ní vzteklá semetrika.

Někdo jim v tomto úseku asi rozdal pikslu s barvou

Dostat se na druhou stranu se dalo suchou nohou, tedy s opatrností přehopsat po kamenech. Jelikož jsme spali v údolí, logicky jsme museli stoupat. Čím výše jsme se ocitali, tím více přibývalo mokřadů, přes než jsme museli skrz, obejít je nebylo kudy a místy mi hladina sahala až těsně k

okraji boty. Tak jako disponuji kratšími nožičkami proti Lubošovi, čímž jsem omezená při skákání po šutrech, tak mám i nižší pohory. On se naopak díky vyšší váze /své i batohu/ více boří do bažin, takže se nevýhody vlastně srovnají.

Následující úsek jsem si musela vyfotit, protože jsem si nebyla jistá, zda nemám halucinace. Někdo jim v tomto úseku asi rozdal pikslu s barvou, jinak se to vysvětlit nedalo, jelikož červený cákanec se nacházel co 5 – 10 metrů, díky čemuž byla stezka dobře a snadno sledovatelná. Turistická samozřejmě, sobařská vedla jinudy. Těch červených označení na kamenech jsem jenom na fotce napočítala SEDM na cca 20 metrů. Luboš byl toho názoru, že tam šel někdo s kýblem červené barvy a ožral se, takže mu to špláchalo všude kolem něj.

Svačina po 0,8 km je rekord i na nás, aneb jak se turistická stezka změnila v potok

Přepadl nás hlad, takže jsme vyhlásili pauzu. Svačina po 0,8 km byl rekord i na nás, nedalo se ale svítit. Luboš odkudsi vyhrabal zapomenutou müsli tyčinku a já, ačkoliv bych ještě s jídlem vydržela, jsem se poučila z minula, že jíst musí oba zároveň, jinak se výprava rozfázuje, případně mohou nastat podmínky, kdy už nebude snadné zastavit a něco zbaštit. Kopla jsem tedy do sebe nějaké kukuřice a dobře jsem udělala.

Na náhorní plošině jsme spatřili vlevo pod námi jezero Vuolit Rávtošjávri Nordre Stabbursdalsvannet a přímo před námi hradbu mraků. Vypadalo to jako několik vrstev oblak seřazených nad sebou. Pokračovali jsme po turistické stezce, která se rázem změnila v potok, asi díky vytrvalému dešti včera. Voda nám sahala těsně nad kotníky, takže pohoda. Udivily nás stopy po šíleném cyklistovi, které se otiskly do bláta. Tento terén byl s bídou schůdný pěšky, natožpak sjízdný na kole. Kdy tudy projel, jsme naprosto netušili, ale muselo se to stát až po dešti, jinak by vyjeté koleje spláchly srážky.

To jsem si nemusela vyhrnovat kalhoty, když je stejně mám mokré

Jak jsem se již zmínila, asi 18 hodin vytrvalého deště výrazně přetvořilo krajinu, zejména vodní toky. Brod, ke kterému jsme dorazili, tvořila peřejnatá úzká řeka, do níž jsem vstoupila v brodicí konfiguraci, tedy s pohorami na batohu a brodicích botách na nohou, abych velmi rychle přišla na

to, že jsem si nemusela vyhrnovat kalhoty, když je stejně mám mokré. Jak byl totiž proud silný, sahala mi hladina do třetiny stehen a voda stříkala ještě výš, někdy až k tříslům, vkročila jsem do toho rovnýma nohama, a to doslova. Hned při prvním došlápnutí do vodní kaskády jsem byla pravou nohou nad koleno ve vodě. V ledové vodě. Mohutný proud mě okamžitě začal strhávat, ale nejednalo se o nic, co bych se svými zkušenostmi nezvládla, takže jsem nepanikařila a s největší opatrností došla na druhý břeh. Zatímco já to dala poctivě po dně kvůli bezpečnosti, Luboš šidil a i v brodících botách skákal po šutrech. Mohl si to dovolit díky větší odvaze, či spíše absenci pudu sebezáchovy.

Na planinách foukalo, takže mi byla děsná zima na nohy. No nedivte se, vždyť jsem měla softshellové kalhoty durch mokré, takže jsem je musela sušit vlastním tělesným jádrem, přičemž mi vítr odnímal moje drahocenné teplo.

Brody pod naši rozlišovací schopnost

Ocitli jsme se v oblasti, kde nám Paní příroda nastražila jeden brod za druhým, naštěstí byly pod naši rozlišovací schopnost, tedy snadno zvládnutelné přeskákáním po kamenech, byť někdy i za cenu kratší či delší zacházky při hledání vhodného místa k překonání vodního toku. Jak ale nebylo potřeba se zouvat, tak jsme tyto vodní přechody zařadili do kategorie „vhodné pro důchodce“.

Po sérii několika snadných brodů jsme rázem stáli na břehu řeky, kterou voda přetvořila v mokřady, to asi abychom si mohli zabahnit pohory, a někdo, nechci žalovat kdo, taky kalhoty, jelikož dotyčná

osoba je děsně šikovná. Nepřestávalo nás udivovat trapně časté značení, podobné frekvenci v našich končinách. Asi za tuhle část stezky odpovídá jiný okres, než za severní, naprosto neznačenou část, a odpovídalo to našim zkušenostem, tedy že směrem jižním se kvalita značení zlepšuje.

Pochodovali jsme a slunce se střídalo s větrem, takže nám bylo buď horko a

přehřívali jsme se, nebo jsme naopak prochládali, jak nám foukalo na zpocená záda. Už mě fakt nebavilo shazovat batoh a převlékat se dle okolní teploty, aby to za pár minut bylo zase jinak, takže jsem to vyřešila jako chytrá horákyň, tedy ani oblečená, ani nahá, a zůstala jsem v mikině, na které

jsem si dle potřeby vyhrnovala rukávy, případně to vytunila rukavicemi, nákrčníkem, kuklou a čepicí. Z hlavy totiž, milí cestovatelé, uniká nejvíce tepla, aneb jak hovoří stará trekařská poučka – je-li ti zima na nohy, dej si na kebuli kulicha.

Jak Luboš téměř zahučel rovnou do vody

Další z brodů by opět nestál ani za zmínku, nebýt toho, že Luboš, který se z břehu rozkročil, aby došlápl na kámen v korytě, buď špatně odhadl vzdálenost, nebo zakolísal při ztrátě rovnováhy, takže v poslední okamžik, tedy vteřinu před nevyhnutelným pádem do řeky, se prudčeji odrazil zadní nohou /tedy tou, kterou dosud stál na břehu/, aby získal dostatečnou kinetickou energii a stihl doskočit. Asi by mu to i vyšlo, bohužel ale pruh pevné půdy, kde začínal, byl tvořen srázem, takže mu noha podjela, a téměř zahučel rovnou do vody, jeho pohora se zastavila až v řečišti, jen na milimetry od hladiny.

Bylo 13 hodin a měli jsme v nohách 3,6 km, když se z oblohy spustil déšť, a to vzápětí poté, co jsem vlastním tělesným teplem vysušila nohavice, mokré z jednoho z brodů. To nemohlo začít pršet, když ještě byly namočené, abych zbytečně nemrhala drahocennou energií vlastního jádra?! Vlastně, co to kecám, proč vůbec chčije, když dle předpovědi neměla dnes spadnout ani kapka? Jak k tomu přijdou ubozí turisté? Honem jsem z batohu sklídila již suché kalhotky a ručník, obojí zbavené vody díky expozici větru a slunci, a smutně jsme odpískali obědovou pauzu.

To pak nemám mít zánět močáku, když furt lezu do ledové vody

Z ničeho nic se objevila sobařská stezka a už jsme se jí drželi, respektive spíše ona nás, jelikož jsme se ocitli v hustém březovém hájku, kde zůstaly patrné pouze koleje vyjeté čtyřkolkami, zatímco naprosto zmizelo turistické značení. Asi jim v lese došla červená barva.

Bylo 14,08 a za sebou jsme měli 5,0 km, tedy žádná sláva, ale na tomto treku byl každý kilometr krutě vykoupený.

Další brod již bylo nutné překonat klasicky, tedy v brodících botách, a vzápětí po vstupu do řeky má vypracovaná lýtka sevřel silný chlad. To pak nemám mít zánět močáku, když furt lezu do ledové

vody, a pro jistotu za vytrvalého deště. Vytasila jsem se z útrobu batohu s ručníkem, abych si utřela nohy, a tím pádem jej musela nechat zvenku, kde na něj padaly kapky z oblohy.

Není lepší konstelace, než když je další brod do 300 metrů od předchozího, a opět bez možnosti přeskákat po kamenech, tedy šup šup pohory dolů a nazout ťapky, na opačném břehu zase otřít nohy a nasadit pohory, což neskutečně zdržovalo. No co, stejně jsem si boty chtěla znovu utáhnout, měla jsem je zašněrované příliš volně.

Jak mě skoro trefil šlak

Když už jsme konečně zvládli oba brody, což činilo časovou ztrátu hodinu, přes březový les s absencí značky jsme pokračovali sobařskou stezkou. Najednou zpoza jednoho houští na mě někdo zaútočil, bylo ho všude plno, a udeřil mě do hlavy, přičemž jsem si skoro cvrnkla do kalhotek, než jsem poznala, že je to bělokuří samice, snažící se mě odlákat od svých mladých, jelikož jsem se patrně dostala do jejího teritoria a blízko potomkům.

Opět jsme objevili ztracené a postrádané značení, ovšem v tomto úseku barbaři Norové zatloukli červeně obarvené dřevěné destičky ve tvaru šipky brutálně přímo do kmenů stromů.

Najednou jsme došli ke srubu s nezapamatovatelným jménem Bojobeaskihytta, mnou přejmenovaným na Bujabéza, jediného přístřešku na naší trase.

Pršelo a bylo 15,11, tedy na nás sice OK stran ukončení, ale oba jsem se shodli, že se chceme dostat co nejbližší k Altě, cíli naší cesty. Lákalo by nás ve srubu zůstat, přespat a vydat se dál zase zítra, harmonogram by nám to umožnil, ale v tomhle jsme byli jednotní. Už chceme odtud pryč. Od parkoviště Øver-Stilla jsme mohli být vzdáleni 20 km, byla sobota a letadlo jsme měli na pátek, takže rezervu jsme měli dostatečnou, přesto jsme usoudili, že čím dříve budeme v civilizaci, tím lépe. Přitom chata měla, jak je tady obvyklé, jednu půlku zamykatelnou a druhou, méně vybavenou, otevřenou všem příchozím. V dostupné místnosti se nacházely pouze dvě palandy, stůl a židle, což pro nás byl nepopsatelný komfort, navíc nehrozilo, že by dorazil nějaký turista, davy jsme nepotkávali.

Jak jsme minuli důležitou odbočku

Porušili jsme tak naši tradici, kdy pokud to jde, tak vždy jednu noc na treku přespíme pod střechou v podobném přístřeší, nejlépe za situace, kdy tam zůstaneme sami. Ještě jednou jsme se smutně ohlédli na srub a statečně vkročili do deště, v březovém lese jsme našťastí byli alespoň trochu chráněni. To se mělo ale brzo změnit, dle mapy jsem věděla, že nás čeká již jen otevřený, živlům exponovaný terén. Stromy byly čím dál tím hustší, my se s obtížemi prodírali vpřed, až se mi asi po dvou kilometrech nezdál směr. Někde tady bylo nutné z dálkové E1 odbočit v pravém úhlu doprava a postupovat na západ, podle mapy už jsme měli na rozcestí narazit minimálně před kilometrem, ale ačkoliv jsme si dávali pozor a pečlivěji než jindy sledovali značky, všude jen klasické červené skvrny. Pohled na buzolu ukázal, že západním směrem šlapeme už nějakou dobu, a když jsem si naši polohu vyhledala v mobilu, vyšlo najevo, že dávno jsme na cestičce vedoucí k Altě. Kde bylo ono křížení tras jsme netušili, a vzhledem k tomu, že se jednalo o náš cíl, ani jsme po tom nepátrali, proč taky. Horší by to měl turista, který by chtěl pokračovat po E1 na jih, ten by se musel vracet a dle elektronické navigace hledat ztracenou E1. Každopádně tohle byl další důvod, proč jsme byli rádi, že jsme se rozhodli nezůstat ve srubu, čím dříve budeme pryč z divočiny, tím lépe.

Výhody stoupání v dešti

Les najednou skončil, čehož využil déšť, a zesílil. Bez stromů jsme nebyli chráněni před větrem ani vodní sprškou, dopadající na nás seshora i z boku, takže jsme za pár minut byli mokří do poslední nitky. Bičování vodními kapkami jsme překonávali dvojpotok, který šel naštěstí zvládnout bez nutnosti přezout se do brodicí konfigurace. Luboš oba toky přeskákal po šutrech, já, obdařená kratšími nožičkami, je opatrně přešla v pohorách po dně, potoky totiž nebyly hluboké, hladina mi sahala pod okraj pohor. V intenzivních srážkách jsme došli ke konci údolí, odkud šplhal masiv hor, a nás čekal prudký a dlouhý výstup na hřeben, samozřejmě v dešti, jak jinak.

No a jaké jsou výhody stoupání v dešti, kdy není možné sundat nepromokavou bundu?

- potím se
- potím se jako dveře od chlěva
- potím se jako dveře od chlěva, nejvíce na zádech

Byla jsem splavená tak, že mi stoupala pára z vlasů, ačkoliv bylo chladno, a z rukávů odkapávala vysrážená voda. To jsou strasti a slasti dálkových trekařů za polárním kruhem, ačkoliv v aktuálních podmínkách spíše ty strasti. Jedna slast mě ovšem čekala, a těšila jsem se na ni jako prase na drbání.

To nás museli vláčet na nejvyšší vrchol v okolí?!

Jediné, co mě drželo a na co jsem upínala své touhy, byla vábivá a lákavá představa, jak s plným žaludkem ležím v suché péřovce v naducaném spacáčku a právě si dopřávám velký lok fernetu. Paradox byl, že nejkrásnější hory jsme zdolávali v nejsilnějších srážkách, takže výhledy jsme měli tak akorát na špičky našich bot, abychom nezakopli. Úzká turistická stezka se vinula stále výše a

výše, zatímco Luboš prskal, zda nás museli vláčet na nejvyšší vrchol v okolí?! Na to jsem jen pokrčila rameny. Následovala hřebenovka jako zuby pily, tedy neustále nahoru dolů, a to pořád dokola. Na jednom z vrcholků se Luboš divil, jak je možné, že tak vysoko leží bažiny, přičemž níže položené sedlo bylo mokřadů prosté. Jako by to dosud nezažil. Byla kosa jak v ruském filmu, intenzivně na nás odevšad cákala voda, seshora a z boků z mraků, zespoda z bažin či podmáčeného terénu. Když zrovna nepršelo, tak foukal ostrý severák, který nám pronikal až ke kůži, a měli jsme na sobě veškeré oblečení kromě plavek a péřových bund.

Jak Luboš odmítl dva potoky

Pomalu už jsem se viděla v realizaci představy, která mě hnala vpřed, takže jsem nesměle navrhla začít hledat místo na spaní. V mapě jsem viděla tři potoky a poté jezero, snad by tedy neměl být problém se zdrojem vody. První dva potoky Luboš zamítl, že je ještě brzo, a že můžeme ještě hodinu šlapat. Zjevně už byl z nejhoršího venku, co se týče jeho zdravotních potíží, takže měl sílu kecat mně do mého rozhodování. No nebylo mi lépe, když byl KO, a já určovala veškerý řád našeho

treku? Jeho argumenty jsem ale nyní uznala, čím více toho ukrojíme dnes, tím méně nám toho zbude na finiš k civilizaci, přičemž použil ten nejpodlejší způsob přemlouvání – snažil se mě nalákat na steak a kafe ve městě, věděl totiž, že na tohle uslyším. Lump jeden. Jen mu až tak nevyšlo jeho plánování, třetí potok, u nějž odkýval založení tábora, byl totiž vyschlý. Přesto jsme se tam rozhodli zůstat, stezka klesala do údolí a já na spaní potřebuji výhledy, přestože ráz počasí nyní nabízel pouze rozhled pár desítek metrů. Shodili jsme batohy přímo u rozcestí a na zdroj vody jsme vzali zavděk jezerem Urvannet Juovvajavri, ležícím dole pod námi.

Jak jsem si špláchla vodu do rukávu a zamokřila kalhoty

K jezeru jsme se vydali se všemi našimi nádobami, abychom nabrali potřebných asi 10 litrů vody. Mně se povedlo špláchnout si ledovou vodu do levého rukávu, takže jsem měla durch mokrou mikinu až k lokti, a zamokřila jsem si kalhoty skoro po kolena, jelikož přístup k jezeru vedl přes rozvodněné mokřady. A to jsem si je právě svým teplem vysušila, protože už asi hodinu nepršelo. Ani jedna z událostí mě nepřekvapila, děje se mi to furt. Vrátili jsme se na naši náhorní plošinu nad rozcestím, kde si rande dávaly všechny vichry Arktidy, a pustili se do práce. Každý z nás se ujal svých povinností, Luboš s mou pomocí stavěl stan, pak již sám zatloukal kolíky a upevňoval jej gumicuky a kameny proti větru, já vařila večeři, oděná do péřovky a byla jsem vděčná za rukavice s odklapávacími prsty, protože jinak bych nebyla schopná manipulovat s vařičem – v silných a teplých rukavicích by mi scházel cit a s holými prsty by to nešlo. V sobě už jsem měla zdravotní lok fernetu, takže se mi svět kolem mě jevil jako teplý, slunný a značený. Jak málo stačí ke štěstí.

Bufet u sobí lebky

Svou kuchyni jsem si zbudovala na kamenné mohyle s červeným „T“, kde probíhala příprava večeře, jelikož se jednalo o jediné rovné místo v celém širokém okolí, navíc jsem se nemusela předklánět, což bylo po celodenním putování s těžkým batohem výhodou. Nazvala jsem to bufet u sobí lebky, protože opodál ležela ohlodaná kostra soba s neporušenou, sluncem vybělenou lebkou. Takhle blízko u stezky jsme zůstali bez obav, nějak jsme tady nepotkávali množství turistů. Samozřejmě nejsme prasata, WC jsme vytvořili aspoň 100 metrů daleko.

Papu jsme si opět prohodili, já poskytla Lubošovi bigos, který miluje, a sama si vyzkoušela jeho jídlo - mexickou pánev s kuřecími kostkami, fazolemi, zlatou kukuřicí a zeleninou. Bylo toho rovných 96 gramů, takže jsem ani nemusela přilévat více vody, aby se toho jevílo opticky více. Aktivovala jsem si posílání předpovědi na satelitní komunikátor a výsledek nás zaskočil. Ještě včera večer i dnes ráno to vypadalo dobře, nyní jsme obdrželi varování kvůli 100% pravděpodobnosti deště. Luboš chtěl zůstat další den ve stanu, kdežto já trvala na variantě dojít na parkoviště Øver-Stilla stůj co stůj, klidně i v dešti, a tam si sehnat odvoz. Pro můj návrh, či spíše rozkaz, mluvil i právě zjištěný fakt, že do výčtu docházejících zásob jsem přidala papírové kapesníky, jejichž počet činil nula, a zubní pastu, té jsme v tubě měli již malinkatý kousek. Smrkat budu patrně muset do toaletního papíru, a zuby si čistit fernetem, jako činí Luboš.

Bilance

10,59 km příchod 18,01

Den 15., neděle 3.9., den pochodu třináctý

Co obnáší noční výprava za potřebou

V noci jsem musela 7x čůrat, hrůza. Každý úkon totiž obnášel vylézt ze spacáku, už z toho mě drkotaly zuby, sundat si z nohou péřové papučky, nazout v předsínce ťapky, otevřít stan, vzít si čelovku, provést zamýšlenou činnost a v obráceném pořadí spáchat návrat. Nad ránem jsem se zahřála natolik, že jsem si do polštářku pod hlavu strčila péřovku, kterou jsem do té doby měla na sobě, takže poslední výpravy za potřebou znamenaly ještě oblečení se do péřovky, jinak by mi hrozila expozice venkovní ledárně a prochladnutí tělesné schránky. Luboš nezaznamenal ani jedno mé opuštění stanu, chrněl jako mimino, či spíše díky vyluzovanému zvuku jako lední medvěd, takže by patrně ani nezjistil, kdyby mě přímo ze spacáku unesli mimozemšťané.

K ránu se rozpršelo, proto jsem byla vděčná, že při mých cestách na WC jsem toho byla ušetřená. Déšť pokračoval až do sedmi hodin, kdy jsme plánovali vstávat, a místo aby ustal, nabyl nejintenzivnějšího charakteru. Zapnula jsem satelitní komunikátor a přístroj trval na 0% deště, podobně se sekl i předchozí den.

Nemám ráda, když mi prší do snídane

Luboš navrhoval, stejně jako včera, počkat, než dokud se udělá pěkně, klidně i celý den. Je ve svých názorech konzistentní. Já ostatně taky, takže shodně se stanoviskem z předchozího dne jsem trvala na odchodu bez ohledu na to, že na nás někdo lije kýble vody. Blízkost civilizace na mě volala představou šálku kávy a já měla pocit, že tu lákavou vůni cítím. Prostě dneska se dostanu do Alty, i kdybych měla v noci s čelovkou ten závěr dát po silnici, když neseženeme odvoz ze Stilly. Zkusila jsem znovu předpověď počasí na Garminu a zároveň jsem zaúkolovala švagra. Satelitní komunikátor nadále tvrdil 0%, švagr prosazoval 1 mm, přitom silně pršelo. Měla jsem chuť uškrtit oba, jak manžela mé sestry, tak elektronický přístroj.

V silném dešti jsem uvařila snídani, Luboš opět musel zůstat u teplé stravy, nic jiného by jeho žaludek nezpracoval, ořechy stále nedokázal strávit, a müsli už žádné neměl, ani nikde ulité či zapomenuté. Dnes si pochutnal na lososovi s brokolicovým pyrém, já měla klasicky ovesnou kaši. Občas jsem se musela kontrolovat, zda mi nerostou kopyta a hřiva jako koni, furt samý oves. Jídlo jsme měli zpestřené silnými srážkami, takže mi při konzumaci snídaně přšelo jak do papu, tak za krk. Ani jedno nemám ráda. Horší bylo, že jsem zpočátku podcenila intenzitu deště, a namočila se mi péřovka. Musela jsem si ji co nejrychleji svléct a strčit do stanu. Všechny své věci jsem do nepromokavých pytlů cpala mokré – jak péřovku, tak spacák, péřové papučky a zateplené kraťasy.

Smrdím jako mokrá ovce

Honem jsme sbalili náš příbytek a vydali se na cestu, bičováni u toho větrem a deštěm. Bylo zima a foukal silný vítr. Napřed jsme sklesali k potoku, kde jsme uvažovali původně spát, přičemž nakonec jsme zůstali na hřebeni, a poté jsme se museli vyšvihnout na náhorní plošinu. Dostali jsme se k prudce tekoucí řece, o brodu nemohla být ani řeč díky panujícím podmínkám, musíme to zvládnout v pohorách. Jako obvykle jsem šla první, opatrně jsem si pomocí trekové hole naměřila hloubku vody, vzdálenost ke kameni v řece a poté na druhý břeh, abych následně ukročením nedosáhla. Abych to vybalancovala a nespadla do řeky, musela jsem udělat jediné, co se v dané situaci nabízelo, tedy rychle vkročit do koryta a došlápnout nohou na dno bez ohledu na místo. Jen co jsem to provedla, okamžitě jsem cítila, jak se mi vlna přelila přes nohu a mně čvachtá v botách. Už předtím jsem měla v nich mokro díky dlouhodobému dešti, nyní se ovšem stav změnil na „mám v pohoře půl litru vody“. Tuplem jsem tak v obou botách měla rybníček. Luboš na mě vytřeštěně zíral a pak mi, až našel řeč, sdělil, že mě už viděl v řece. On přechod zvládl sice šikovněji, než já, ale i tak si nabral do pohor. Jediné, co mě mrzelo, byl fakt, že jsem to nestihla vyfotit, bezzrcadlovka dlela v batohu v nepromokavém pytli a mobil místo v pouzdře na bederáku ležel ve vrchlíku báglu, taktéž v nepromokavém obalu. Díky neustálé expozici vlhkému prostředí jsem měla pocit, že smrdím jako zmoklá ovce, a tento vjem byl umocněn tím, že jak má čepice, tak má kukla byly vyrobeny z merino vlny, takže jsem je měla přímo před nosem.

Chůze v dešti neprospívá pleti

Po šťastném překonání adrenalinového brodu jsem vyhlásila picí pauzu, bez ohledu na déšť. Čekat, až se vyčáší, by mohlo znamenat zhynout žízni.

„Mám čajík s bylinkami,“ prohlásil Luboš.

„Cože?“ nechápala jsem já.

„Spadl mi tam lísteček z keře,“ něžnil se Luboš.

Patrně se zbláznil, uvažovala jsem, asi mu to už leze na mozek. Co s ním budu dělat, až mu hrábne definitivně, vrhne se na mě, strhá ze mě batoh a vydoluje zbytek mých expedičních jídel?

Díky tomu, že jsem z merino vlny měla

nejenom pokrývku hlavy, ale i prdele, moje kalhotky nasákly velké množství vody a ta nyní vzlínala vzhůru, až mezi lopatky. Mokrá záda mě pod batohem neskutečně studila, takže jsem si ho raději nechávala na sobě, než v přestávkách shazovala, jako činil Luboš. Eliminovala se tak velká výhoda vlny, která delším používáním nesmrdí lidským pachem, a převážila nevýhoda delšího schnutí.

Mlha byla taková, že viditelnost činila jeden a půl násobek vzdálenosti mezi kameny s červeným

„T“. Značení bylo na místní podmínky luxusní, což bylo štěstí, hledat teď ještě značku by už bylo nemožné.

Chůze v dešti neprospívala pleti, vnímala jsem, jak mám mokré nejenom obličej, ale i záda a prdel.

Jak se Luboš obával zákopové nohy, kdežto já prdele

S vydáním napospas větru, dešti a zimě úzce souvisely i naše pochybnosti stran zdraví. Oba jsme se něčeho obávali, Luboš zákopové nohy, kdežto já prdele. Aktuální podmínky se totiž nabízely jako výborná líheň této nebezpečné komplikace. Nevím, kdo měl horší představu, ale život s amputovanými končetinami jsem si tak nějak představit dovedla, ale s odstraněným pozadím nikoliv.

Cestu nám najednou zkřížil plot a než jsme se stihli přes něj dostat naším obvyklým způsobem, tedy šplháním přes něj, všimli jsme si branky. To tedy čumím, takový luxus pro turisty. S častým

značením to na mě dělalo dojem, že jsme již blízko civilizaci, a tedy že se zde častěji chodí na trek. Právě v těch místech jsem si ale vynutila odbočení doleva, na neznačenou, zato dobře patrnou traktorovou cestu, měla jsem ji totiž zakreslenou na papírové mapě, takže jsem se domnívala, že se nejedná o sezónní záležitost. Až tady se Luboš dozvěděl, kudy jsem nás mínila dovést do civilizace, dosud netušil, že se odpojíme od turistické stezky. Ta směřovala doprava a byla by mnohem delší, minimálně o den pochodu.

Jak se smrká v divočině

„Sáhnu na věc, je mokrá, sáhnu na jinou věc, teče z ní voda,“ vztekal se Luboš, přičemž se dotýkal jen svého oblečení, co měl na sobě. Raději jsem si nepředstavovala, co máme v nepromokavých obalech, když jsme tam rvali všechno mokré, alespoň já tedy jo. Luboš se jako obvykle sbalil dávno přede mnou, takže teoreticky mohl svou výbavu uchránit před namočením.

Dorazili jsme k řece, jejíž přechod jsme nazvali „ultralight“, tedy pokusit se najít bezpečné místo, kde se dá dostat na druhou stranu, aniž by se turista musel zouvat. Docela dlouho jsme na našem břehu hledali úsek, odkud bylo možné bez obav přeskákat po šutrech.

Jak furt chcalo, teklo mi permanentně z nosu a já sekret, přiznám se bez mučení, nechala volně kapat. Normálně jsem civilizovaný člověk, který smrká do kapesníku, ale ve vytrvalém dešti se s ním v rukavicích blbě manipuluje, nehledě na to, že je ihned mokrá. Takže vážení přátelé ano, vypadala jsem jako nějaký divoch, když jsem to neřešila. A klidně se hned napráskám, bylo mi to úplně jedno, mokrá jsem byla VŠUDE, takže sopel pod nosem mi opravdu byl šumafuk. Navíc, jak jste se již dočetli, počet papírových kapesníků v naší výbavě činil nula kousků.

Kde jsi bylo doted'ka, sluníčko?!

Byli jsme mokří. Byli jsme mokří všude. Byli jsme mokří i na místech, kde mě v životě nenapadlo, že lze být mokrá, proto když přestalo pršet a na obloze se zjevila oranžová koule, dostala jsem vztek.

„Kde jsi bylo doteďka, sluníčko?!“ křičela jsem vstříc naší nejbližší hvězdě. Jako kdybych nevěděla, že takový projev se nám vždy vymstí.

Nemyslete si ovšem, že když vylezlo slunce, začalo být teplo. To kurva ani omylem.

S Lubošem jsme od rána řešili náš další postup. Jedna varianta byla dojít již dnes do Stilly, tam si sehnat odvoz, ubytovat se v Altě až do pátku, kdy máme letadlo domů, jiná možnost nabízela přespat někde u řeky, na pěkném místě, prostě užít si poslední noc v divočině, ráno nakráčēt na parkoviště, kdy bude všední den, a naplno si vychutnat nástrahy civilizace ve formě jídla a kávy. Jiné eventuality nás nenapadaly. Proti první hovořila nutnost se hecnout a zvládnout asi 15 km, což by zde byl rekord, plus riziko, že dnes je neděle, což na návrat do víru velkoměsta není nejlepší nápad. Proti druhé se rozumně ozývalo varování, že vše máme mokré včetně stanu, spacáku, péřovek a kompletní výbavy. Zatím jsme zbaběle odkládali rozhodnutí, hodin bylo málo a my se dosud cítili plní sil, kilometry nám odsýpaly jako nikdy, takže jsme chtěli využít toho, že nám to letos v Norsku poprvé šlape.

Jak jsem spadla do řeky

K řece jsme došli v okamžiku, kdy nepršelo už dost dlouho na to, abych stihla vyschnout, tedy až na rybníčky v botách.

Díky duch mokrým ponožkám se mi moc nechtělo si je zouvat, takže jsem se vykašlala na brodicí konfiguraci a vydala se na druhý břeh skákajíc z kamene na kámen. Luboš na mě napřed nevěřičně zíral, pak se smutně kouknul na své nohy, strčil prst do pohory, zakroutil nešťastně hlavou a vydal

se v mých stopách, následuje mě přískokem vpřed. Jak byl rychlejší s delšími končetinami, dosáhl opačného břehu mnohem dříve než já. Zavolala jsem na něj, když mi zbývaly asi poslední tři metry, že už jsem skoro u něj, ale dopověděla jsem mu to s hubou plnou vody, ležíc na dně bystřiny. Prostě jsem spadla do řeky, aniž bych tušila jak – ze stabilní polohy vzpřímeně na nohou jsem se mžiknutím oka ocitla ve stabilní poloze ležícího střelce. Jelikož mě bolela obě kolena, muselo mezi ztrátou mé rovnováhy a uvelebením se v korytě dojít ke kontaktu s kameny, když se mě zmocnil proud a hodil mě na ně. Sama jsem nebyla schopná vstát, hlavu jsem měla níže než nohy, mezi ně

jsem měla zamotané ruce s hůlkami a na zádech mě tížil batoh, takže mi na pomoc musel přijít Luboš. Čekala jsem, jak mě, chuděrku potlučenou, podepře a zvedne, ovšem on se s tím nesral, popadl mě za batoh a takto mě odvedl na břeh, táhnoucí mě jako mrtvou váhu. Tam mě složil do bláta, jelikož jsem mu vyklouzla ze sevření. Ze suchého jedince se tak ze mě během pár minut stal dobitý, mokrý a zabahněný tvor.

Již jen pár potoků a jsme tam

Mým pádem do řeky se vyřešil náš další postup, bylo více než jasné, že do Alty musíme dojít již dnes. Neměla jsem na sobě nitku suchou, a protože jsme se ráno balili v dešti, byl více než pravděpodobný předpoklad, že zbytek naší výbavy je též nacucán vodou. Rozhodli jsme se tedy, že pokračujeme. Smutně jsem alespoň Lubošovi ukázala kopeček nad řekou, kde jsem mínila spát, a on mi ho schválil jako skvělý výběr, že se mu líbí, mohla tam být stylová poslední noc v divočině. Fňuk, přitom bylo teprve 15 hodin, nabízelo se tam zůstat, a užít si tam pobyt, Luboš ale moudře poukázal na to, že jeden člen výbavy to vyřešil tím, že se transformoval na vodníka.

Nahodili jsme si batohy na záda a já mohla opět začít se sušením oblečení na sobě. Čekalo nás jen

pár potoků a snadná, traktorová cesta, přičemž foukal teplý vítr a slunce svítilo, takže jsem zapnula vnitřní radiátor a topila, seč mi tělesné jádro dovolovalo. Na parkoviště Øver-Stilla jsem tak dorazila pouze s mokrým pozadím a ponožkami, takže pochod i nucené

čekání bylo snesitelné. Náš údiv, že jsme na konci naší cesty, nás šokoval natolik, že jsme zapomněli spáchat společné foto, což mě dosud mrzí.

Jak se správně stopuje

Nemyslete si ovšem, že Øver-Stilla je výspa civilizace. Nejednalo se o nic jiného, než o rozšíření šotolinové, šterkové cesty, která nevedla nikam, jezdili po ní pouze lovci, majitelé srubů a sem tam i turisté. Vytáhla jsem mobil, ale ukázalo se, že tam nedosáhne signál, nebyla tedy žádná možnost, jak si zavolat a domluvit odvoz. Musíme si tedy pomoci sami, takže se Luboš pustil do stopování,

což prováděl tak, že se každému autu, které kolem nás projelo tím správným směrem, vrhal před čumák a zuřivě mával a gestikuloval. Vždy jsme byli odmítnuti, i když zastavil každý, všechny vozy ale byly plné zabítených sobů a kožešin. Tam bychom se nevešli, ani kdybychom vypadali jako Twiggy. Zatímco já propadala trudnomyslnosti a navrhovala spojit se s někým z domova pomocí satelitního komunikátoru, sdělit mu naši polohu a poprosit ho, aby nám poslal taxi z Alty, Luboš se nevzdával. Takto nám zastavilo šesté auto, které mělo za sebou zapojený vozík a na něm sněžný skútr. Řídil ho asi 60ti letý chlapík, vedle něj seděl patrně jeho vnuk. Zadní sedadla měli volná, takže to pro nás byla jediná šance, jak odsud vypadnout. Přednesli jsme jim naši prosbu a oni odmítli. Nahodila jsem úsměv číslo tři, kryjící mi zbytek mých zubů, a vyloudila prosebný výraz. Pro lepší představu si uvědomte, že jsem měla kuklu i čepici, takže jsem vypadala jako Arabka, nebo terorista. Patrně se jim nás zželelo, jelikož starší z obou mužů se zeptal, jak dlouho to už zkoušíme, pak se poradil s mladším a pokývl nám, že tedy ano, odveze nás. Byli jsme zachráněni. Byli jsme zachráněni v 17,15.

Hodiny v Praze

Nasedli jsme tedy do vozidla, zatímco majitel hodil naše batohy na přívěs ke sněžnému skútru. Když jsem se spatřila v zadním zrcátku, dost jsem se divila, že nás vůbec naložili, já bych sama sebe nechtěla potkat někde v průjezdu v noci a v podstatě ani ve dne. Raději jsem si tedy stáhla kuklu i čepici, abych více připomínala Evropanku, přičemž se autem začala šířit vůně zmoklé ovce. No jo, obě věci mám z merino vlny a byly ještě vlhké. Luboš se pokusil vyzout, ale striktně jsem mu to zakázala, to by odér přežvýkavce byl přebit pachem močůvky. Horší bylo, že dvojice sympatických Norů byla neskutečně zvědavá a oba chtěli s

foto z netu

námi konverzovat, přičemž moje schopnosti mluvit anglicky aktuálně díky únavě a vypětí pozůstávaly z „zwei bier bitte*“, zatímco Luboš bojoval s tím, aby neusnul, takže se vyřadil z dialogu vedeném norsko-anglicko-česky. Prakticky celou cestu se řidič snažil dozvědět něco o hodinách v Praze, zatímco já vysvětlovala, že časový posun mezi námi není, až z polospánku

zakřičel Luboš, že oni myslí Orloj na Staroměstském náměstí. Ani jsem netušila, že je vůbec při vědomí.

Když jsme s nimi takto pokecali, oni se nám omluvili, že až do centra Alty nás hodit nemohou kvůli přívěsnému vozíku. Než jsme to stihli pobrat, zastavili nám u autobusové zastávky, zatímco nám mladší z nich na mobilu zjistil, že nám za sedm minut jede spoj. Ještě jednou nás poprosili o odpuštění, že do města oni nesmí, odmítli převzít finanční kompenzaci, zamávali nám, otočili se na kruháči a odjeli pryč. Ani jsem si je nestihla vyfotit kvůli fotodokumentaci.

* v němčině „dvě piva prosím“

Bilance

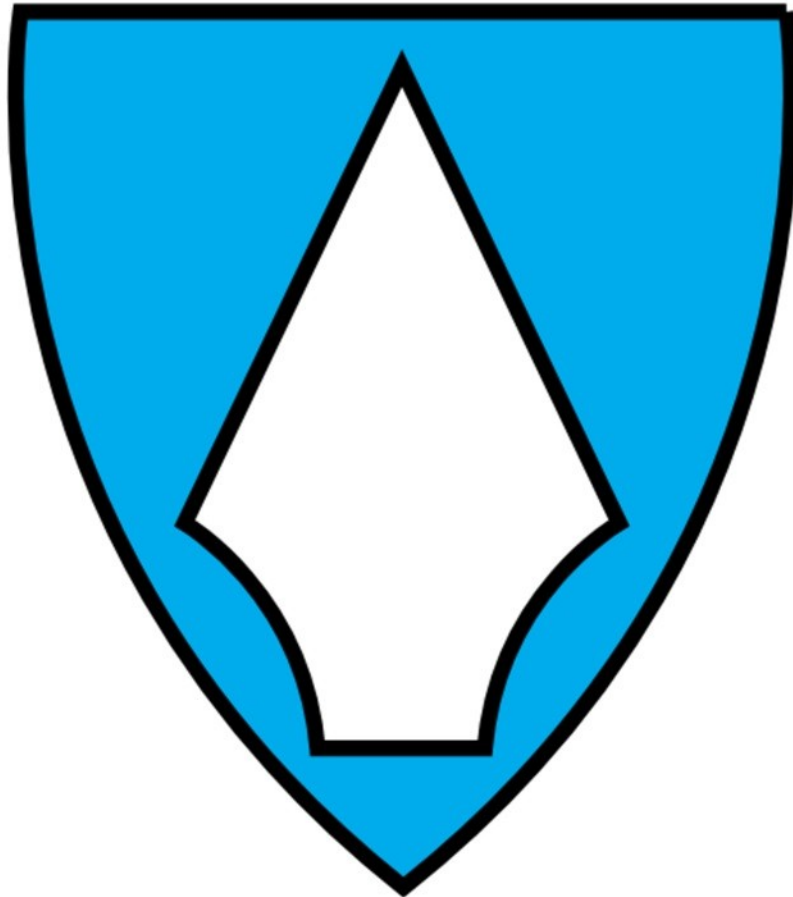
14,61 km příchod 16,50

+ stopem 27 km, autobusem 5,5 km, a taxíkem 5 km

Celkem pěšky natěžko v Norsku 116,47 km

Kapitola čtvrtá

Alta

Alta

Alta /severosámsky Álaheadju či Áltá, finsky Alattio či Alta/ je město za severním polárním kruhem nacházející se v severním Norsku ve správní oblasti Finnmark. Žije tu přibližně 17 440 obyvatel /údaj z 2004/. Rozkládá se na ploše 3 845 km² a táhne se okolo Altafjordu. Město se v současnosti velmi rychle rozrůstá a stává se důležitým centrem v oblasti. Město je třetím nejsevernějším městem v Norsku. Alta pravděpodobně získala svůj název podle Altafjordu, na jehož březích leží. Do roku 1918 zněl oficiální název obce Alten.

Alta leží daleko za polárním kruhem; je to nejsevernější město světa nad 10 000 obyvatel. Navzdory tomu zde vládne výtečné podnebí díky oteplujícímu vlivu Golfského proudu a chráněné poloze Altafjordu, což umožňuje zemědělské využití údolí. Srážky jsou zde mnohem nižší /420 mm/ než v Hammerfestu a obloha je často jasná, což z Alty dělá ideální místo pro pozorování severní polární záře.

Město bylo za druhé světové války zcela vypáleno Němci a jeho obyvatelé deportováni na jih země. Malá část jich neuposlechla rozkaz a zůstala v oblasti. Tito lidé donuceni okolnostmi přežívali ve vlastnoručně vykopaných dírách v zemi. Během války se poblíž Alty vyskytovala německá válečná loď Tirpitz, která využívala Altafjord jako bezpečný přístav. Během speciální operace byla loď poškozena a následně při pokusu o útěk potopena.

Městem protéká řeka Altaelva známá jako jedna z nejlepších lososových řek na světě. V roce 1979 se na řece začala stavět vodní elektrárna. Tato stavba vyvolala obavy místních obyvatel o zachování přítomnosti lososů v řece a stala se předmětem vleklého sporu za občanská práva Saámů. Následovaly dlouhé měsíce nenásilných protestů, na jejichž konci byl založen parlament Saámů, který rozhoduje o jejich záležitostech. Elektrárna byla nakonec postavena, na přítomnost lososů v řece neměla žádný vliv.

V roce 1999 byla Alta povýšena na město.

Největší význam pro ekonomiku Alty má obchod, lehký průmysl a služby. Zhruba 15 kilometrů na jih od města se nachází známý břidlicový lom.

Den 15., neděle 3.9.

Jak nám místní bezdomovci radili

Dokázali jsme to. Tahle myšlenka se mi honila hlavou celou cestu busem, zatímco jsem se zoufale snažila najít pro nás na mobilu, držíc se u toho pouze loktem, střechu nad hlavou do pátku, kdy nám letí letadlo domů. Marně. Luboš mi radil nechat pátrání až na večeri, bude na to čas i prostor, navíc nebude hrozit, že si rozbiju hubu v nějaké zatačce, ovšem já nevěřila, že večere něco změní na tom, že volné ubytování na pět nocí prostě není. No nic, katastrofy se řeší až ty aktuální, trápit se nad těmi potenciálními nemám v povaze, naučil mě to životaběh.

Jako první komplikace se hned v centru ukázala absence otevřených restauračních zařízení. Nami vytipovaná čínská restaurace měla zavřeno, stejně jako všechny další poblíž. Prostě neděle. Zoufale jsme pobíhali náměstím a řešili, kde spácháme oslavu našeho úspěšného návratu, tedy povýstupové obžerství. Naše aktivita neunikla třem bezdomovcům, sedícím v zahrádce jednoho z barů a popíjejících nějaké čúčo, nebo-li Chatoneaux d'Pappe*. Aniž bychom jim museli cokoli vysvětlovat, plynulou a excelentní angličtinou nás jeden z nich, alkoholik jako vyšitý, slušně a nevtíravě navigoval a vysvětloval, která jediná restaurace má v neděli navečer otevřeno, a jelikož naše chápání bylo nadále na úrovni dvoubuněčného organismu, dokonce nás tam doprovodil. Nic za to nechtěl, takže to opravdu konal z dobroty srdce. Vykoukli jsme za ním za roh, abychom zjistili, že se vrátil ke svým podnapilým kumpánům. Prostě jiný kraj, jiný mrav. Někde houmlesáci smrdí na sto honů a mají vypitý mozek, v Norsku hovoří anglicky spisovně tak, že by i Winston Churchill záviděl.

* červené víno nejvyšší kvality, zpívá o něm Michal Tučný – Báječná ženská

Boknafish z Halvorsu

Konečně. Konečně nastalo to, na co jsme se těšili už pár dnů, tedy pořádně se najíst syté večere v teple, aniž by na nás pršelo, a aniž bychom museli konzumovat expediční stravu či ořechy. Luboš chtěl pouze velký talíř rybí polévky, netroufal si na klasické jídlo, zatímco já měla obrovskou touhu. Ryba. Ryba co v největším množství, ovšem musela jsem zahrnout v potaz i mou alergii na mléko.

Díky mé únavě tedy moje objednávka vypadala nějak takto:

„Ryba. Ryba tady. Ryba ne mléko.“

Sympatická číšnice se třikrát nadechla, pomyslela si něco o imbecilech, a pak se mě zeptala, zda jsem tím myslela, že chci místní rybu, připravenou tak, aby neobsahovala mléko. Přikývla jsem.

Musela jsem vypadat jako osoba s nízkým IQ.

Nabídla mi „Boknafish z Halvorsu“, tedy tresku ulovenou poblíž, v kabátku ze slaniny, s karotkou, hráškovým pyrém, ranými bramborami, hnědým sýrem a hořčičnou omáčkou, udělanou samozřejmě na mé přání bez sýra a bez použití mléka. Přikývla jsem, jelikož většinu z toho jsem nepobrala, důležité informace pro mě byly treska, slanina a absence mléka.

Této naší oslavě dlouhého treku ne nadarmo říkáme povýstupové obžerství.

Jak si nás spletli s bezdomovci

Nejenom slastmi je živ turista, je nutné potýkat se i se strastmi, tedy jsem musela vyřešit, kde najdeme pokoj. Nabídka ubytování byla zoufalá, všechny tři hotely byly plné, alespoň Booking se tak tvářil. Luboš pro jistotu oběhl dostupná ubytovací zařízení, ale zjistil jen to, co jsem už viděla i já – pokud bychom chtěli zůstat v Altě, museli bychom se dvakrát stěhovat, což nepřicházelo v úvahu. Jediná alternativa pěti nocí v kuse byla asi 5 km vzdálená vesnice Hjemmeluft, tak jsem nám tam zarezervovala byt s tím, že doprava nějak vyplyne sama od sebe. Zatímco jsem úřadovala přes mobil, sedl si k vedlejšímu stolu bezdomovec. Proč si vybral místo hned vedle nás jsem nechápala, vždyť restaurace byla naplněná tak z poloviny, ale jakmile jsem se vrátila z WC, pochopila jsem. Luboš, rozvalený u našich batohů, vypadal úplně jako houmlesák – špinavé kalhoty i mikina, která byla na několika místech děravá, z nichž jeden z otvorů měl velikost dlaně, neoholený, s vyzutými pohorami. Z bezdomovce vedle něj se přitom vyklubal sympatický dálkový cyklista ze Švédska a stůl hned u nás si zvolil jenom z toho důvodu, že nás díky odpudivému zevnějšku zařadil do své krevní skupiny, tedy že patříme mezi turisty. Ani jsem se nesnažila pátrat po tom, jak nás vidí personál tohoto luxusního zařízení, byli ovšem velmi profesionální a ani mrknutím oka nedali najevo, jak se jim jevíme. Já bych sama sebe klasifikovala jako klasického bezďáka.

Norové jsou dbalí tradic

Chtěla jsem kafe. Zoufale jsem chtěla kafe, ale bez mléka jej nedokážu vypít, jenže klasické mléko nemohu. Restaurace ovšem rostlinné mléko nevedla, takže jsem skočila do jediného v neděli otevřeného obchodu, a to Kiwi na náměstí. Tam mě ovšem čekala zrada, před níž mě číšnice varovala. V neděli jsou k dispozici jen dvě uličky se základními potřebami, kam ovesné mléko rozhodně nespadá, a měla bohužel pravdu. Vzala jsem tedy alespoň zásoby na zítra, tedy minerálku, chléb a párky, nic jiného v ledničkách se nenabízelo, zbytek byl uzavřen páskou. Holt neděle večer. Jako kdybych to neříkala, že končit dálkový trek v neděli není optimální.

Vrátila jsem se k Lubošovi s neúspěchem, takže musel vypít svou i mou kávu. Horší bylo, že ačkoliv jsme měli oba žízeň, tak jsme ji neměli čím uhasit. Poprosili jsme sice o džbán vody, ale koho by napadlo, že nám donesou nápoj s ledem! Venku přitom mohlo být tak +5°C. Holt Norové jsou dbalí tradic, a když je jednou kalendářně léto, tak se džbán vody servíruje s ledem.

V 19,30 jsme stále neměli střechu nad hlavou, jelikož majitel ubytování v Hjemmeluftu mi zavolał, že zapomněl na Bookingu pronájem svého bytu vypnout a že už tam má objednanou skupinu. Pak se mi ozval ještě asi třikrát, aby mi nakonec sdělil, že jsme pro něj lukrativnější díky pěti nocím a zvolil si nás. Já neměla sílu zjišťovat, jak se k němu dostaneme veřejnou dopravou, takže jsme se při placení večere zeptali, jak sehnat taxi. Ti nás odkázali na ulici za rohem, kde jsem raději na komunikaci používala translátor na mobilu, nebyla jsem schopná ze sebe dostat v angličtině větu obsahující podmět i přísudek a citoslovce by patrně na určení adresy nestačila.

Norové jsou posedlí

Taxikář nás bez námitek odvezl na požadovanou adresu, a dokonce se šel přesvědčit, že ubytovatel na nás čeká. Až potom odjel zpátky. Jaký to rozdíl proti odvozu před 14 dny, kdy nás řidička vyplivla několik set metrů od hotelu, přičemž jsme měli batohy v igelitových kokonech, tedy bez možnosti je nést na byt' krátkou vzdálenost.

Majitel bytu se představil jako Jojo a provedl nás celým apartmánem, který nám poskytl k užívání, on sám v tu dobu bude přespávat k karavanu. Ukázalo se, že Norové jsou posedlí.

„Dal jsem vám chladit vodu,“ nadšeně nám Jojo sděloval a ukazoval na tři flašky v lednici.

„Tady máte stroj na led,“ chlubil se přístrojem, který jsme nikdy nepoužili.

V každé místnosti měl ventilátor, asi aby mu v panujícím chladu nebylo horko.

Stran osvětlení to byla klasika, zatímco v obývací a ložnici byla k dispozici slabá bludička, na chodbě byla žárovka tak silná, že by se tady dalo i číst, a v ložnici jsme pro jistotu nenašli ani stolní lampičku, takže jsem musela mít k dispozici svou čelovku, kterou jsem si raději hned dala nabíjet.

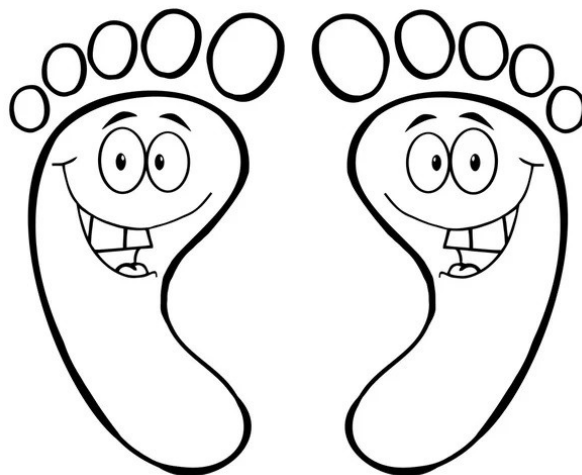
Dnešní kvizová otázka

Co jsem udělala jako první po příchodu do našeho ubytka?

Podotýkám, spadla jsem pár hodin předtím do řeky a furt jsem byla mokrá, v botách jsem měla dva rybníčky.

- A. Šla čůrat
- B. Šla na /tedy šla trůnit na WC/
- C. Převlékla se do suchého
- D. Šla do sprchy
- E. Po 13 dnech se učešala
- F. Ostříhala si nehty na nohou

Kdo odhadoval jiné než F, zmýlil se. Opravdu jsem, stále ještě mokrá skoro všude, jako první vybalila manikúrní nůžky a ostříhala si nehty na nohou, už mě v pohorách tlačily. Pak už jsem to splnila v pořadí A, B, D, C, E, tedy močení – kakání – sprcha - suché oblečení – učešání se.

Den 16., pondělí 4.9.

To má ňuchací senzor?

Budíček jsme nenastavovali, abychom se vyspali, a v pohodě mohli chrnět až do poledne. Kdepak, tak, jako jsme 14 dnů horko těžko vstávali na budík v 6,30, tak jako na potvoru jsme se dnes v tuto dobu probudili spontánně a už neusnuli, přitom jsme nijak brzo spát nešli. Po marném převalování se jsme tedy vstali, posnídali, bohužel bez ranní kávičky, jelikož jsem pořád neměla ovesné mléko do ní, a pustili se do praní. Luboš narval do pračky první várku, přístroj dlouze, dlouze chroustal, než vyplivl čas 1 hodina 36 minut.

„To má ňuchací senzor?“ divil se Luboš.

Pračka patrně vyhodnotila pach, linoucí se z naší výbavy jako nebezpečný, a nastavila delší čas. Po bytě jsme rozložili sušáky a na ně postupně věšeli naše vyprané a nezvykle vonící svršky. Doufali jsme jenom, že majitele nenapadne se sem podívat, mohl by ho totiž trefit šlak.

Jojo nám sice ukázal všechno potřebné na ochlazení se, ale my potřebovali opak, takže jsme zapnuli podlahové topení, a užívali si nezvyklého přívalu tepla.

Ještě týden tady a začnou mi růst blány mezi prsty

Teplo v bytě naznačovalo, že bychom konečně mohli mít možnost vše dosušit, hlavně sebe.

„Ještě týden tady a začnou mi růst blány mezi prsty,“ prskal Luboš. Stěžoval si na neustálé mokro v botách, přitom jsem to byla já, kdo si v průběhu treku jednak nabral několikrát z bažiny, hlavně ale jsem včera spadla do řeky. Je ovšem pravda, že zatímco mé pohory již byly vevnitř pouze vlhké, jeho byly mokré tak, jako kdyby s jejich pomocí nosil vodu.

„Tady člověk pochopí evoluci,“ uklidňovala jsem jej, „a třeba Tvé ponožky dají vznik novému životu.“

Zaškaredil se na mě.

Aspoň jsme díky přítomnosti pračky měli možnost zabránit, aby nám něco vyrostlo na oblečení, a nemuseli se obávat, až doma otevřeme batohy.

Mimochodem, zajímá vás, jak to dopadlo s naší výbavou? Já měla v nepromokavých obalech suchý spacák a relativně suchou péřovku, Luboš měl obojí mokré, ačkoliv vše balil hned po probuzení, takže kdybychom zůstali tábořit v divočině, byla bych to JÁ, kdo by bucal v suchém :-)

Počítání oveček

Když už jsme měli všechno vybaleno – včera na to nedošlo kvůli únavě, to jsme pouze vysypali obsah zavazadel, aby se v nich něco nevylíhlo – rozhodla jsem se jen tak ze zajímavosti spočítat zbytek zásob, s nimiž jsme dorazili do Alty. Měli jsme k dispozici pouhých 17 kousků WC papíru, takže o den či dva pozdější příchod do civilizace by byl dost zajímavý, a patrně bychom byli nucení si prdel otírat mechem. Dále jsme měli pár hltů fernetu, ty padly za vlast ještě večer, když to byl pro nás jediný dostupný alkohol, jednu

expediční stravu, jednu ovesnou snídani pro mě a pět pro Luboše – díky obsaženému mléku jsem je nemohla, a pytlík ořechů. Luboš ty své snídaně nebyl schopen pozřít, dělaly mu velký problém s cukrovkou, takže jsme je nesli jako mrtvou zátěž. K jídlu tedy mohly sloužit pouze ty dva mé sáčky, přičemž bych je musela ponechat Lubošovi, a sama bych

jedla ořechy. Brrr. Doplatila jsem tak na svou ideu, že na vandr si zařizuji jídlo, které nemám ráda, z prostého a praktického důvodu, abych ho díky trekařskému hladu nesežrala. Dobře mi tak. Odted' už budu nosit jen své oblíbené potraviny, slíbila jsem si. Kromě výše uvedeného jsme měli tři téměř prázdné kartuše plynu, ale určitě bychom z nich ještě nějakou šťávu vytáhli, abychom si uvařili jak jídlo, tak čaje do termosek.

Takže jo, zvládli bychom ještě den dva šlapat, situace až na toaletní papír nebyla kritická, ale takhle to bylo lepší, i když dorazit do města v neděli večer je nepříjemné, vše je zavřeno, hlavně ale obchod s alkoholem!

Jak ženská vykydla svou mističku do kukuřiček

Ležíc na gauči, vyhledala jsem si autobusové spojení do Alty. Spoj nám jel co dvě hodiny, takže jsme se heclli, abychom stihli bus po 11. hodině. Dohodli jsme se, že trasu tam pojedeme, a nazpátek těch 5 km půjdeme pěšky. Můžete hádat, kolikrát jsme se vydali pěškochoodem. Ani jednou.

Do města se Luboš vypravil v řapkách, ačkoliv pršelo - jeho pohory jevily stejnou míru vlhkosti, jako večer.

Spáchali jsme nákup základních potravin jako uzenin, pečiva, ovesného mléka a v alkoobchodě akvavit. Obchod Kiwi, nyní již přístupný celým sortimentem, měl uprostřed salátový bar, tedy asi 20 různých pochutin prodávaných za jednotnou cenu na váhu, kdy, jak jsme zjistili už loni, i maso se počítá za salát. Každý z nás si dle svých preferencí nabral, já třeba kukuřici, ananas, krevety, krutony, kuřecí maso a aby se neřeklo, tak jedno snítko čehosi zeleného. Když jsme odcházeli, dorazila k samoobslužnému pultu ženská, v rychlosti si nacpala různé příchutě, aby pak vykydla svou mističku do kukuřiček. Samozřejmě ne úmyslně, prostě omylem, zjevně byla děsně šikovná, asi tak, jako já :-)

Luboš se té události divil. Nechápu proč, vždyť už 32 roků žije s jednou, podobně obdařenou ženou :-)))

Aquavit /akvavit/

Aquavit je druh alkoholického nápoje. Jeho název je odvozen od latinského aqua vitae /živá voda/. Tento nápoj má největší oblibu ve skandinávských zemích, především v Dánsku. Je to nápoj na bázi neutrálního alkoholu z obilí nebo brambor. Při druhé destilaci se do něj přidávají byliny a koření. /koriandr, fenykl, skořice, kopr, badyán či hřebíček/.

Jeho nejdůležitější složkou je ale kmín. Obsah alkoholu bývá v rozmezí 37,5% - 45%. Jedná se o destilát vyráběný převážně ve skandinávských zemích z obilí nebo brambor a ochucený kmínem a dalšími kořeními a bylinkami. Norský akvavit je speciální tím, že i v současné době zraje v sudech na palubách lodí cestujících z Norska do Austrálie, případně jiných míst, podmínkou ale je, že loď musí na cestě přeloučit rovník a zpět. V 19. století bylo totiž náhodou objeveno, že houpání lodí míchající destilátem v sudech a výrazné změny teplot během této cesty, mají pozitivní vliv na vývoj chuti, kterou se nepodařilo nijak jinak napodobit.

To jsem zvědav, jak budeš vysvětlovat řidiči, kam jedeme

Měli jsme splněno, takže jsem zatahla Luboše do kavárny. Jsem totiž kavárenský povaleč, černou tekutinu piju raději v obcerstvení k tomu určenému, než v domově. Jediná dostupná kavárna se jmenovala Uno a byla součástí obchodního komplexu, přičemž bohužel postrádala genius loci, jako měla její sestřenice loni v Geilo. Bylo mi více než jasné, že sem tak často chodit nebudu. Co jí ale musím přiznat ke cti, byla možnost nechat si udělat latte z jejich ovesného mléka, což je rozhodně chutnější, než si tam nalít vlastní, rozdíl tkví v našlehanosti, když to provedou sami baristé.

Jak se anglicky řekne oves už vím, ale neuměla jsem to vyslovit, takže jsem použila norský termín pro oves – havre, aniž bych tím obsluhu jakkoliv zaskočila, i když celá domluva probíhala anglicky.

U našťestí chutného kafička jsme řešili cestu zpátky a já konečně zjistila a zapamatovala si, jak se vlastně jmenuje dědina, kde bydlíme, a hlavně, že Hjemmeluft v překladu znamená domácí vzduch.

„To jsem zvědav, jak budeš vysvětlovat řidiči, kam jedeme,“ křenil se Luboš.

Já domluvu měla naprosto v paži, nějak to dopadne a když bude nejhůř, ukážu to šoferovi na displeji mobilu. Že bych se to pokusila hláskovat nepřicházelo v úvahu, jelikož třeba „H“ se speluje jako „ejdž“, nikoliv „há“.

Jak jsme jeli zadarmo

Na parkovišti za obchodem, jenž sloužilo i jako mezinárodní autobusová zastávka – odjížděli odsud i spoje do Finska, jsme si počkali na číslo busu, který měl jet naším směrem. Řidiči jsem sebevědomě řekla „Hjemmeluft“ a on jen mávl rukou, ať jdeme dozadu. Pídila jsem se po tom, zda jsem to špatně vyslovila, ale bylo nám řečeno, že mu nefunguje prodej lístků, takže dnes lidi vozí zadarmo. Paráda, akorát stále nevím, jak se to správně vyslovuje, asi ale stačí mluvit dostatečně pomalu a nahlas a každý všechno pochopí, jak jsem se již v minulosti přesvědčila.

V bytě jsme pokračovali v praní našich svršků, bylo toho celkem asi na čtyři pračky, a při hledání volné zásuvky kvůli dobití veškeré naší elektroniky jsem za televizi objevila nesourodou změť mnoha kabelů, nazývanou též hadí soulož.

Navečer jsme se rozhodli ještě skočit do 1 km vzdáleného obchodu Extra Gakori, abychom si koupili k salátu i krevety, a taky vrátili jednu PETku, dopitou v průběhu dne. Hned u vchodu stál automat, do něž se flašky cpaly, a před ním kluk s dvěma pytli prázdných plastových lahví. My se spořádaně postavili za něj s tou naší jedinou a dostatečně jsme ho znervózňovali natolik, aby toho zanechal, pustil nás a pak až pokračoval v činnosti.

Na ubytování jsme nastavili budík na 7,30.

Lubošovy pohory byly nadále mokré, ačkoliv již 24 hodin neopustily teplý byt.

Dali jsme si každý po zdravotním hltu akvavitu, velký natolik, abychom jej do odjezdu vypili.

Mimochodem, plastová flaška od tohoto nápoje sehrála velkou roli v našem dalším osudu.

Den 17., úterý 5.9.

Zpívající pračka

Hodila jsem si do pračky spodní prádlo, abych mohla denně nosit čisté, a apartmánem se počalo linout jakési melodické pískání. Nemohli jsme přijít na jeho původ, tak jsme to brali místnost po místnosti, až jsme skončili v koupelně. Naše pračka si zpívala. Patrně se z přemíry smradu zbláznila :-). A ne, neměla jsem tendenci si s ní povídat :-).

Opět jsme busem přijeli do centra, kde mě zaujala vychytávka pro cyklisty. Aby si pumpičkáři nenamočili své pozadí, na stojanech pro kola byly zbudovány ministříšky jako ochrana sedla před deštěm při parkování bicyklů.

Včera večer jsme pořešili plán na dnešek, a jelikož Alta toho moc nenabízela, vzali jsme zavděk dvěma pamětihodnostmi. Zbytek byl pro nás nedostupný díky faktu, že jsme nedisponovali vlastním dopravním prostředkem. Dlouze jsem zvažovala, jak se dostat k 14,5 km vzdálenému Tirpitz muzeu. Jak jsem se dozvěděla o jeho existenci,

věděla jsem, že tam jako fanda WW2* prostě MUSÍM, když jsem ale složitým pátráním zjistila, že se jedná pouze o sbírku fotografií a artefaktů z bitevní lodi Tirpitz, bitevní lodi třídy Bismarck, postavené pro německé válečné námořnictvo během druhé světové války, během níž sloužila jako jedna z hlavních hrozeb pro zásobovací konvoje plující do Murmansku, ochladla jsem ve svém nadšení. Kdyby se jednalo o vrak, neváhala bych, a i kdybych měla vzdálenost zdolat pěšky, udělala bych to.

* Druhá světová válka

Katedrála polární záře

První ze dvou možností, jak se kulturně vyžít, byl místní kostel nazvaný v překladu Katedrála polární záře. Napřed jsme si prošli interiéry této zajímavé a na mě poněkud avantgardní stavby, kdy nejvíce času jsme strávili u varhan, kde nás zaujalo velké zrcátko, a nebyli jsme schopni přijít na to, k čemu slouží. V kostele se nacházela expozice věnovaná polární záři a vstupné tam činilo asi trojnásobek částky, umožňující prohlídku pouze katedrály, takže jsme dlouho řešili, zda ty peníze investovat, či nikoliv. Nakonec jsme usoudili, že přece nebudeme šetřit na památkách, takže jsme tento přírůstek zaplatili, a rozhodně jsme nelitovali, tak pěkně určenou interaktivní výstavu o auroře borealis jsme dosud nenavštívili. Věděli jste například, že Slunce vygeneruje každou sekundu tolik energie, kolik by stačila pro celé Norsko na 600 milionů let? A to nemluvím o tom, jak pěkně měli ztvárněn sluneční vítr a magnetické pole Země. Součástí expozice byl i film o původu polární záře. Jo, to byly fakt dobře investované NOKy.

Polární záře

Polární záře je souhrnný název pro světelné úkazy nastávající ve vysoké atmosféře Země ve výškách od 90 km /v ionosféře – oblast vysoké koncentrace iontů a volných elektronů/, někdy

zasahující i do výšek několika set kilometrů. Jsou výsledkem poruch v magnetosféře Země způsobených slunečním větrem. Výraznější polární záře vznikají v důsledku vyšší rychlosti slunečního větru z koronálních děr a výronů koronální hmoty.

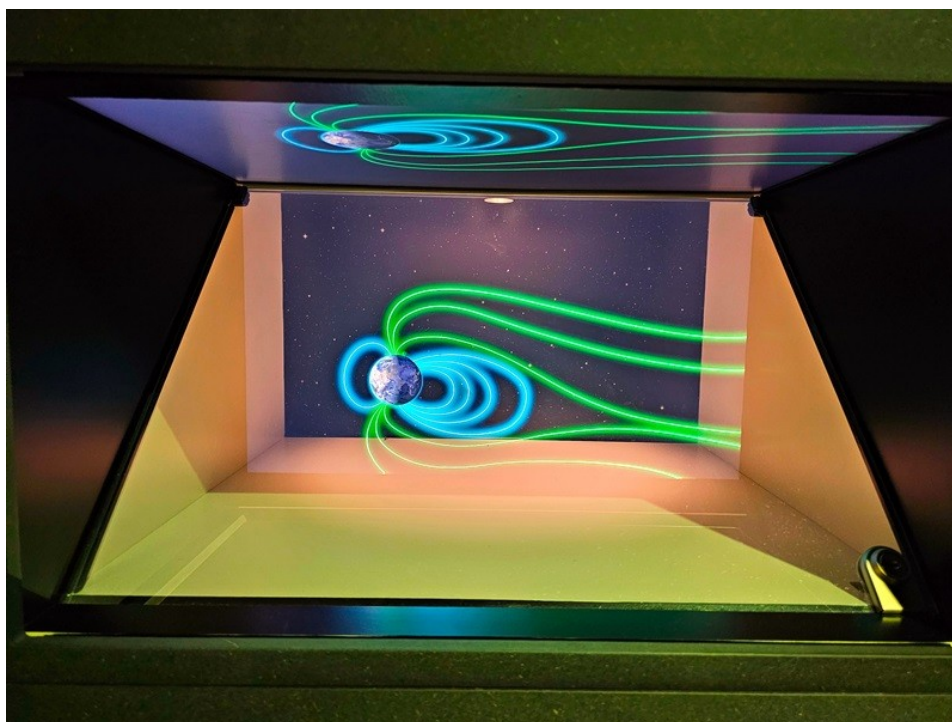
Poruchy magnetického pole mění trajektorie nabitých částic v magnetosférickém plazmatu. Tyto částice, hlavně elektrony a protony, jsou magnetickým polem Země vtahovány do horních vrstev atmosféry termosféry/exosféry/, kde ionizují a excitují atmosférické molekuly a atomy, které následně vyzařují světlo různé barvy a vytvářejí proměnlivé struktury. Forma polární záře, vyskytující se v pásmech kolem obou polárních oblastí, je také závislá na velikosti zrychlení udělovaného částicím slunečního větru.

Je to jeden z hlavních jevů vesmírného počasí. Běžně jsou pozorovatelné v polárních oblastech /jižní polární záře – aurora australis v Antarktidě, severní polární záře – aurora borealis v Arktidě/,

zatímco ve středních zeměpisných šířkách a zejména v tropech se polární záře vyskytují jen výjimečně. Jižní a severní polární záře jsou mírně odlišné.

Latinské označení severní polární záře Aurora Borealis je složeno ze jména římské bohyně úsvitu Aurory a jména řeckého boha studeného severního větru Boreas. Australis v názvu jižní polární záře má původ v římské mytologii, kde Auster je personifikací jižního větru.

Polární záře se vyskytují na většině planet ve Sluneční soustavě, některých měsících a dokonce i na kometách; mimo sluneční soustavu pak například na hnědých trpaslících.

Jak jsem si udělala depilaci

Zatímco jsem v kavárně v přízemí kostela pila kafe, dorazila dvojice německých turistů, kteří si koupili pouze vstupenky do katedrály. Snažila jsem se je přesvědčit, ať jdou i na polární záři, ale nepovedlo se mi to. Obsluze jsem pak řekla, že je to škoda, ale oni jen pokrčili rameny.

Při konzumaci mého oblíbeného nápoje jsem si udělala depilaci. Ne, neděste se, že bych si hodila nohu na stůl a odstraňovala své ochlupení, pouze jsem si z ruky strhla samolepku o zaplacení vstupného do kostela i muzea. Celkem mě tento systém překvapil, když jsme po celou dobu tam byli s Lubošem pouze sami dva, mladí Němci dorazili až po nás, a u kasy přitom seděly tři Norky, takže ohlídat si počet návštěvníků by bylo snadné. Holt ale rozdávají nálepky, což na druhou stranu obohatilo jednu stránku z mého deníku, jelikož jsem si ji tam plácla.

Poté naše kroky vedly k druhé zdejší atrakci, tedy do Lososového domu. Tam bylo vstupné zdarma, podmínka byla pouze registrace u vchodu na místním počítači. Ač jsem se snažila, seč mi síly stačily, nepovedlo se mi nás tam zapsat, jelikož při nejlepší vůli se mi nedařilo vyhledat ze seznamu států Českou republiku, a to jsem použila všechny možnosti, které mě napadly, i ty nereálné. Jak zní název naší země v norštině jsem zjistila až další den – Tsjekkia – takže uznejte, že se mi to prostě nemohlo zdařit.

Co bylo dříve – slepice či vejce?

Laksens hus – Lososový dům – bylo relativně nové muzeum, věnované lososovému hospodářství. Jako milovník ryb, zejména těch na talíři, jsem si to prošla velmi pečlivě. Jednalo se o mladý obor, vzniklý před pouhými 50 lety, na rozdíl třeba od hospodářství sobího, kde historie sahá až do doby před 3 tisíci lety, drůbežimu před 4 tisíci, koňskému 5 tisíci, prasečímu 6 tisíci, kravskému 7 tisíci, ovčímu 8 tisíci, kozímu 9 tisíci, a psímu 15 tisíci. Mě ta sekvence trochu překvapila, sama bych intuitivně odhadla domestikaci jednotlivých druhů v trochu jiném pořadí. Pes by samozřejmě zůstal, jinak jsem si ale nebyla jistá, co bylo dříve, zda slepice, či vejce.

Po přemíře informací bylo načase věnovat se taky jiným povinnostem, a tím byl nákup suvenýrů. Jejich prodej zabezpečovalo informační centrum, kde jsme se mimo jiné pídili po informaci, co se v Altě děje tento týden tak světoborného, že jsou vyprodané ubytovací zařízení. Udivilo nás, že nic, prostě jen začal školní rok, a jelikož zdejší vysoké školy nevlastní koleje, studenti bydlí v hotelích na dlouhodobých pronájmech, proto je zoufalá nabídka pro turisty. Tím se nám mnohé vysvětlilo.

Slepá nejsem, pouze hluchá

V krámku, kde primárně poskytovali informace cestovatelům, a sekundárně prodávali suvenýry, jsme nakoupili dárky pro rodinu i kamarády. Sama sobě jsem si udělala radost tričkem s motivem Alty a polární září, jinak jsme brali hlavně magnetky a pohledy, těch jsme měli u kasy 15 kusů. Suma sumárum toho bylo za 733 NOKů, což byl problém. Ne, že bychom tuhle částku neměli k

dispozici, počítali jsme s tím, jen to ztroskotalo na tom, že jsem oplácanou prodavačku ostříhanou na ježka vůbec nepochopila, a to ani když mi to zopakovala třikrát. Doslova jsem si do deníku zapsala: „Hovno jsem jí rozuměla,“ což je v této formě nereprodukovatelné, tak to tady ani neuvádím :-)

Nakonec mi sympatická třicátnice musela říct „tři tři“, což se mi zase zdálo málo, jelikož nesdělila úplně první číslovku, takže to v závěru dopadlo tak, že mi sumu určenou k placení napsala velkými číslicemi na papír. Nechápu, proč použila tak obrovské číslice, slepá nejsem, pouze hluchá. Tedy přesně řečeno já slyším, pouze nerozumím.

Jak Norka sekala trávník v gumácích a péřovce

Když už jsme se domluvily /y jako já a prodavačka/, vylezli /i jako já a Luboš/ jsme ven, kde mně začalo vrtat hlavou, že mi rukama neprošla dřevěná vařečka s vyrytým nápisem „Norway“, vrátili jsme se tedy dovnitř a oslovili onu prodavačku, která mám s nešťastným výrazem vařečku podala, měla ji položenou u pokladny, kde skončila poté, co jsem nebyla schopná pochopit, kolik mám platit.

Autobusem jsme dojeli do bytu, aniž by se po cestě vyskytly komplikace ve smyslu špatného pochopení naší cílové destinace, prostě jsem řekla „Hjemmeluft“ a jeli jsme.

Když jsme zabočili do naší ulice, Norka sekala trávník v gumácích a péřovce. Fakt. Prostě sekačkou jezdila v podmáčené předzahrádce, oděná do gumáků a péřovky. Tady opravdu nejsou normální.

V apartmánu nás uvítalo teplo. Tento vjem jsme nezažili celý trek. Horší bylo, že Lubošovy pohory stále ukázaly stejnou vlhkost jako před třemi dny.

Na večeri jsme měli klasiku – salát ze salátového baru, k tomu rybky a krevety. Je úžasné bydlet po návratu z treku v přítomnosti kuchyně. Nemyslete si ovšem, že jsem nějak složitě vyvařovala, prostě jsem vše jen flákla do trouby, tedy až na ten salát. Opět jsme nastavili budík na 7,30 – žádné vyspávání, museli jsme co nejvíce využít volný čas.

Den 18., středa 6.9.

Je zima, je potřeba pokosit trávník

Na snídani jsme měli jako obvykle krevety a kafe. Tohle mi bude doma chybět.

Za okny někdo jezdil se sekačkou. No co, je zima, tak je potřeba pokosit trávník. Tady jsou doopravdy všichni praštění.

Na dnešek jsme měli v plánu navštívit Alta muzeum, které leželo asi půl kilometru od našeho ubytka. Jeho poloha byla asi jediná výhodou bydlení na předměstí a hodlali jsme si ji užít. K muzeu vedla příjemná cyklostezka, která obkružovala fjord. Přímou u chodníku rostly nějaké houby, ale jak je nepoznáme, nepátrali jsme, zda jsou jedlé. Patrně byly, protože z jednoho z domů se vyřítla starší žena s táckem a posbírala je. Luboš lítostivě koukal, jak zašla dovnitř, a smutně prohlásil:

„Tak, a teď si je hodí pod vajíčka.

Předběhla nás.“

Musela jsem mu vysvětlit, že já bych tyto hříby určitě nekonzumovala, když se v nich neorientujeme. To sice uznal, ale furt si mlel svou, že jsme se nechali předběhnout a že je posbírala přímo před našima očima. Před jeho očima.

Invaze francouzských důchodců

Dorazili jsme k branám muzea, ale než jsme stihli vejít dovnitř, přihasil si to autobus, z něj se vyhrnuli francouzsky mluvící senioři a počali okupovat pokladnu. My nikam nepospíchali, tak jsme se zatím usadili v přiléhající kavárně, kde ovšem byla taková kosa, že jsem si kávičku vůbec nevychutnala. Když už konečně i poslední z nich měl zakoupenou vstupenku a nafasovaného audio průvodce ve formě sluchátek, zvedli jsme se, že se ztrátou půl hodiny přijde řada i na nás.

Sympatická osoba za kasou se zvědavě otázala, odkud jsme, a po sdělení jména naší domoviny na nás spustila česky. Vyklubala se z ní studentka, která si stáž prodloužila o tři měsíce, aby pracovala ve zdejším muzeu. Na dlouhý pokec to ale nebylo, jak neustále chodili prohlídkychtiví zájemci, mohla se s námi vybavovat jen v mezičase.

„Vy se máte, denně můžete jíst levné a dobré rybičky,“ záviděla jsem jí.

„No to těžko, já ryby nesnáším a víte, jaký je problém se jim v Norsku vyhnout?!“ zoufale se mi svěřila, „oni tady cpou ryby skoro všude, snad jen do pečiva ne.“

Civěla jsem na ni. Tak ona nejí ryby? No tak to má tedy těžké.

Těhotná losice

Jelikož průběžně přelozilo i svítlo slunce, nad zálivem se zjevila duha. Vyfotila jsem si ji a vydali jsme se do vnější expozice se skalními rytinami, což tvořilo asi 3 km procházku po dřevěných chodnících. Červené vrypy do skály zobrazovaly těhotnou losici, lov sobů, rybaření a jiné příběhy ztvárněné tak, jak si je tehdejší obyvatelé představovali. Zajímavé ale bylo zjištění, že původně nebyly zbarvené, odstín červené vznikl mnohem později a dodatečně kvůli tomu, aby byly kresby lépe viditelné. Na kládách se nám povedlo předběhnout zmíněnou partu Francouzů, ne kvůli tomu, že bychom to flákali, ale jednoduše jsme byli pohyblivější, přestože chvílemi mrholilo, a Luboš byl obut pouze do ťapek. Jeho pohory mu stále ještě nevyschly.

Část externí expozice byla uzavřená, šutry se restaurovaly, a mně došla souvislost. Vždyť tady se událo to, že jeden nevychovaný harant zničil část historických rytin, aniž by mu v tom matka zabránila, přičemž se ani nepokusila. V Norsku je totiž veleben kult dítěte a na smradě se nesmí ani škarově

podívat, natožpak plácnout, nebo dokonce nařezat či omezovat. No a tak se přihodilo, že za sledování své rodičky i množství dalších lidí jeden parchant zdevastoval tohle dědictví předků. Podle mě se tahle volná výchova nemá přehánět a zastávám názor, že škoda rány, která padne vedle.

Skalní rytiny v Altě

Oblast dnešní Alty byla osídlena již minimálně 4 200 let př. n. l., jak dokazují archeologické nálezy nástěnných maleb uchovaných na kamenech v jihozápadní části města, pocházející z let 4 200 – 500 př. n. l., které jsou dnes pod názvem Skalní rytiny v Altě zařazeny na seznam Světového dědictví UNESCO.

Skalní rytiny v Altě jsou součástí rozsáhlejšího archeologického naleziště ve městě Alta v oblasti Finnmarku v Norsku. Pocházejí z pravěku a jsou jedinými známými takto starými památkami, jaké se na území Norska nacházejí. První rytina byla objevena až na počátku 70. let 20. století, načež se začaly objevovat další a další. V současné době je známo až několik tisíc rytin různého datování. Od roku 1985 jsou rytiny součástí světového dědictví.

Přesná expozice při focení polární záře

Vlezli jsme do vnitřní části, kde jsem si jako správná ženská pečlivě prohlédla odpalovací zařízení pro výbušniny. Další exponáty ukazovaly život místních lidí v průběhu staletí a zdůrazňovaly náročné podmínky díky dlouhé zimě a několik měsíců trvající polární noci. V jednom z koutů se ve smyčce promítal film, znázorňující těžkosti pobytu na observatoři na vrcholu Haldde s výškou 1149 m. Tuhle vědeckou stanicí obývalo 17 lidí, z toho bylo 7 dětí a všichni dospělí byli badatelé. Mě nejvíce zaujala „přesná“ expozice při focení polární záře pomocí odpočítávání sedmi sekund. Divila jsem se, že jim vůbec nějaké fotky vycházely, když použili takto empirické měření.

Procházením muzeem nám vyhládlo, takže jsme zapadli do bufetu na další kafe a hlavně na papu. Luboš si objednal vafle a já řešila, který sendvič je bez mléka, až jsem se rozhodla tento alergen pro jednu ignorovat. Normálně dietu dodržuji docela přísně, nebo se o to alespoň snažím, ale teď jsem měla na výběr buďto bagetu s příměsí mléka, nebo nic, takže jsem zvolila první variantu, a doufala jsem, že nic horšího, než že se z toho po**ru, se mi nestane.

Krém ze sobích kopyt

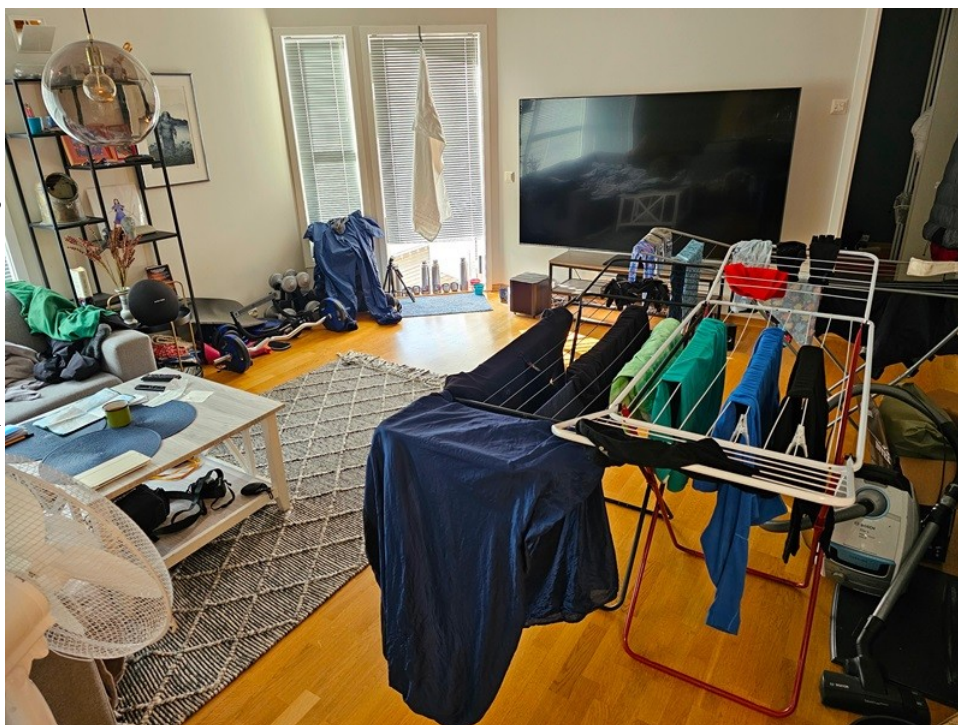
Muzeum kromě stálých expozic nabízelo i dočasné výstavy a ta aktuální byla věnovaná motocyklům, hlavně těm starším. Nejvíce nás zaujala česká Jawa z roku 1960, kromě ní tam byly třeba německé motorky Zündapp z roku 1939, tedy vozy, kterými jezdívali němečtí oficíři za války. Zajímavý byl také stroj Monark švédské provenience, jelikož měl lyžiny na sněh.

Před odchodem jsem si ještě skočila pozdravit naši krajanku a rozhodla jsem se koupit jeden z nabízených krémů s emblémem soba. Nebyla schopná mi to přeložit, zrovna obsluhovala zákazníky, takže jsem to pomocí Google translátoru nějak zvládla sama, abych s hrůzou zjistila, že se jedná o krém ze sobích kopyt. To si tedy na ksicht rozhodně nedám! Samozřejmě, že jsem si to naplácala nejenom na obličej, mastičku s úspěchem používám bez nějakých nežádoucích účinků dosud. Jelikož bylo málo hodin, usoudili jsme, že si ještě skočíme do kilometr vzdáleného obchodu Extra Gakori, kde jsme nakupovali i včera. Dnes jsme u pokladen potkali Slováka tam žijícího, takže jsme se začali zvědavě bavit. On tam bydlel už asi 25 let a tvrdil, že život tam je jednodušší a dokonce levnější, než na Slovensku, pokud si člověk sežene kvalifikovanou, tudíž dobře placenou práci, a má dostupné ubytování.

Naše věci jsou všude!

„Mohu projet?“ ozvalo se najednou za našimi zády. Česky. Všichni tři, tedy já, Luboš a Slovák, jsme vytřeštěně zírali na chlapíka, tlačícího nákupní košík a snažícího se prosmýknout k pokladnám. Zablokovali jsme totiž k nim přístup, což obsluhu obchodu spíše pobavilo, než naštvalo. Z chlapíka se vyklubal Čech, ale netoužil se s námi družít, takže jsme se nedozvěděli, zda se jednalo o turistu, či usedlíka.

V tu dobu nám zavolal Jojo, náš ubytovatel. Chtěl vědět, zda nám nebude vadit, když si do bytu pro něco skočí. Samozřejmě že ne, je to jeho majetek, může tam, jak chce, jen jsme ho upozornili, že

naše věci jsou všude, na což virtuálně mávl rukou, že to je v pohodě. No, kdo chce kam, pomozme mu tam, já ho včas varovala. Honem jsme se tam vydali a Joja jsme našli v obýváku, kterak vytřeštěně civí na naši entropii, rozprostřenou všude kolem něj.

Jojova pravidla

„Já vám přece říkala, že naše věci jsou všude,“ snažila jsem se z maléru vybruslit.

„To sice ano, ale já netušil, že až tak všude,“ odvětil mi poté, co se několik vteřin pokoušel najít ztracený hlas.

V neděli večer, když jsme se ubytovali, nám Jojo sdělil dvě pravidla, na jejichž dodržování bude trvat. První znělo nerozbít televizi a druhé, nevloupat se do vinotéky. Obě jsme řádně splnili, takže protestovat nemohl, o bordelu nepadlo ani slovo.

Jojo zrovna zamykal svou vinotéku, což jsme oba s Lubošem sledovali s lítostí, doufali jsme, že by ji mohl zapomenout zabezpečit. Stran našeho nepořádku, zabírajícímu celý obývací, kuchyň i ložnici, zaujal vstřícný postoj, a neřešil ani fakt, že z jeho sportovního náradí jsme si udělali sušák pro naše hadry.

Já hlavně byla ráda, že stále mokré Lubošovy pohory jsme sice měli přes noc na vytápěné podlaze, aby co nejvíce uschly, ale v době naší nepřítomnosti v bytě jsme je raději uložili do botníku. Dobře jsme učinili, jak právě vyšlo najevo, to by Jojo asi nemusel přežít. Takto nám jen popřál šťastný zbytek pobytu, když jsme mu slíbili, že celý interiér uvedeme do původního stavu, jako když jsme tam dorazili.

Jak na dveře bytu bouchal nahý chlap

V kuchyni jsem zrovna strkala další várku krevet do trouby, když na dveře bytu někdo usilovně bouchal. Chvilí jsem to ignorovala, Luboš se někde zašil, patrně si četl v ložnici, nebo trůnil na WC. No nic, odhodlala jsem se tomu přijít na kloub, takže jsem uchopila dveře, otevřela je... A zírала na nahého chlapa, který si rukama kryl pozadí. Než jsem se stihla rozječet na 130 decibelů, dotyčný naháč na mě promluvil Lubošovým hlasem a vynadal mi, co mi to tak dlouho trvalo. Prosmýkl se kolem mě dovnitř, zatímco já furt zírала před sebe.

Zavřela jsem dveře, zamkla a vrátila se do obývacího pokoje, kde jsem chtěla vědět, co se stalo. Nic světoborného, pouze se Luboš rozhodl vynést sáček s odpady do popelnice, umístěné před vchodem do apartmánu, a jak naše ulice přiléhala k lesu, učinil tak bez oblečení, jako chodil vevnitř. Nechal si přiotvřené dveře, ovšem nepočítal s větrem. Ten mu je zabouchnul a on zůstal stát venku tak, jak jen ho pánbůh stvořil. Zvonek k jeho hrůze nefungoval, tak začal zuřivě bušit na dveře a trnul hrůzou, aby zrovna nikdo ze sousedních domů nešel kolem, proto si taky zakrýval rukama prdel. Já ovšem byla hodná a pustila ho dovnitř už po několika minutách :-)

Tady vidíte, jak může být obyčejné vynášení koše do popelnice nebezpečné.

Den 19., čtvrtek 7.9.

Jak jsem pokračovala v úspěšně započaté konzumaci ryb a mořských plodů třikrát denně

Ráno jsem pokračovala v úspěšně započaté konzumaci ryb a mořských plodů třikrát denně a kdybych mohla, sypala bych si je i do kafe :-)

Busem v naší obvyklou hodinu jsme se dopravili do Alty, kde jsme započali náš návrat domů. Ne, neděste se, že jsme naši výbavu ponechali u Joja, kdepak, to jsme se jen vydali pro materiál, jehož pomocí ji přetvoříme v kokony. Velitelsky jsem Lubošovi přikázala, že nejdeme do Kiwi, tedy i na naše poměry velkého a slušně vybaveného supermarketu, nýbrž musíme někam, kde jsou zaměřeni více na kutily, zahrádkáře a podobnou havěť. Těmi našimi poměry jsem myslela skutečnost, že nenávidím nakupování všeho druhu, obchod typu Hypernova jsem nenavštívila několik let, či spíše desítek, takže pro mě cokoliv většího přesahující svými rozměry ukoptěný vesnický krámk je supermarket. Mami, ty dále nečti! Když jsem kdysi nakupovala se svou maminkou, tak mi tekla voda ze zubů, jak prohrabávala přepravku se zelím, a střítila jsem jí, že si vybírá hlávku, ne ženicha. Tady vidíte, že jsem naprosto typická, průměrná ženská :-)

To je dost, žes nás taky vyvez*

Luboš byl sice ochoten mě poslechnout bez remcání či odmítnutí – tady vidíte, jak jej mám vycvičeného – jen se pídil po informaci, proč nás vedu zrovna tam. Vysvětlila jsem mu, že je to jednoduché, při našich předchozích nákupech jsem se v Kiwi právě po balících potřebách předběžně dívala, a nic podobného velkým igelitovým pytlům a izolepě neobjevila. Byla jsem za svou pozornost pochválena před nastoupenou jednotkou. Před nastoupenou jednočlennou jednotkou.

Ještě z tepla pokoje jsem si vyhledala na internetu, kde takový obchod najdeme, a vypadl mi kšeft Biltema Alta, nejvíce podobný našemu Uni Hobby, a ležícímu hned vedle Kiwi. Jen co jsme tam vlezli, byl Luboš ve svém živlu, nadšeně chodil mezi regály a slintal nad šroubky, matickami a podobnými věcmi. Bylo mi více než jasné, že vznikne problém, až jej budu tahat pryč. A taky že ano, skoro dostal hysterický záchvat, když jsem se jej pokusila vyvléct ven. Musela jsem mu slíbit, podobně jako dítěti ve stejné situaci, odškodnění ve formě zákusku, jedině tak byl ochoten opustit obchod, přitom není žádný kutil, nemá dílnu a když se naposled pokusil něco opravit za dozoru souseda, ten jej po chvíli vyzval, ať jde od toho, hlavně už na nic nesahá a pustí tam jeho dříve, než si Luboš vážně ublíží.

* hláška z filmu Slavnosti sněženek

Na velikosti záleží

Dámy, až vám některý muž bude tvrdit, že na velikosti nezáleží, nevěřte mu. Na velikosti záleží. Já pro zabalení našich batohů sháněla odpadkové pytle o velikosti 240 litrů, kdežto Luboš mě přesvědčoval, že bude stačit 120 litrů. Naštěstí já ještě měla v mobilu fotku z Prahy z hotelu Krystal, kde jsme se před třemi týdny chystali na let, a ukázala jsem mu, že na cestu sem jsme použili tu větší velikost, takže je pravděpodobné jednak to, že se nám tam batohy akorát vešly, jednak to, že se osvědčily, jinak bychom si pamatovali problémy. Další mi za pravdu, ostatně jako vždy :-). No tak, jo, ne vždy, ale skoro vždy. Vlastně tedy jen občas, no.

Větší problém vznikl u izolepy, kdy ani jeden z nás netušil, kolik metrů budeme potřebovat, tak jsme odhadem vzali dva kusy, že to bude stačit. Nestačilo, to mohu prozradit už nyní, a museli jsme použít všechny záložní pásky z domova, které jsme měli k dispozici. Kde jsou ty časy, kdy jsme místo dosavadních sáčků do koše používali potravinovou fólii, protože si vybavuji, že na jedné z našich výprav jsem jí kupovala půl kilometru. Nekecám, opravdu 500 metrů. Když jsem nyní ze zvědavosti nahlédla do starších cestopisů, zjistila jsem, že izolepy jsme tehdy spotřebovali 48 metrů, takže dává smysl, že aktuální dvě krátké nás naprosto nemohly uspokojit.

obsahoval mléko, pro mě byl tabu, ale odmítl a rozumně poukazoval na to, že nebude mít kdy ho sníst. Škoda, že jsme jej neobjevili o den dříve. Jeho existenci potvrzovala slova Češky ze včerejška, že kdo nemá rád ryby, velmi těžko se jim v Norsku vyhýbá.

Po návratu do bytu jsem potřebovala doplnit nedostatek kofeinu, takže jsem si uvařila kávičku, hodila sebou na gauč, strčila si do uší sluchátka a pustila si audioknihu – Vídeňské zločiny. Zaskočil mě tam popis 16 různých odstínů červené, včetně krabí červené. To bych já byla naprosto v prdeli. Pokud chcete znát můj přístup k barvám, nalistujte si sedmý den pochodu.

Tady mají málo deště, všude močály

Přeběhla jsem přes trávník před bytem, už ani nevím, kvůli čemu, ale povedlo se mi spustit automatické ostříkování trávníku. Tady asi mají málo deště - všude leží močály a přesto tady nainstalovali spínač, který iniciuje další tekoucí vodu.

Pak už nebylo možné odkládat povinnosti a bylo nutné se začít balit. Než jsme se do toho pustili, asi hodinu jsme marně hledali třetí ze zapalovačů. To, že s ním do letadla nesmíme, bylo jasné, zrovna tak, že když ho nenajdeme my, tak kontrola na letišti určitě a bude průser.

Já si pamatovala, že své dva kusy jsem vyložila ke kamnům hned po příchodu z divočiny, takže chyběl třetí, Lubošův. Ten se tomu urputně bránil a přesvědčoval mě, že to on tam svůj dal, a naopak chybí jeden můj. Proč bych tam já umístila pouze jeden a druhý nikoliv nedokázal vysvětlit. Každý z nás si stál za svým, tedy že ten postrádaný zapalovač je toho druhého. Celých 60 minut jsme urputně prohrabávali všechny své věci ve snaze jej objevit, ale nepodařilo se. Napětí houstlo. Vzduch mezi námi by se dal krájet a situace směřovala k manželské hádce.

No a co myslíte, měl ho tam!

Rozhodla jsem to vzít do svých rukou dříve, než si řekneme něco, čeho budeme později litovat.

„Kde jsi na treku nosil ten zapalovač?“ zařvala jsem na Luboše silou svých hlasivek.

„V dokladovce,“ nejistě pípl.

Kapitola pátá

Cesta

Den 20., pátek 8.9.

Jak budíček ve čtyři ráno bolel

Malý přenosný budík jsem nastavila na čtvrtou hodinu ranní a bolel. Pro jistotu jsem měla jako rezervu na mobilu zvonění na 4,15, takže mi nezbylo nic jiného, než vylézt z teploučké postele. Snídani jsme se rozhodli ponechat až na letiště v Altě z vlastních zásob, za tímto účelem jsem ještě večer nachystala bagety, jak jinak než s uzeným lososem. Nebylo to nic složitého, zakoupené pečivo jsem rozřezala na půlky a naflákala tam plátky lososa. Horší bylo, že mi nezbylo žádné ovesné mléko, takže jsem měla na výběr buďto kafe vypít černé, nebo přežít bez kávy.

Objednané taxi přijelo asi deset minut před smluvenou hodinou, tedy v 4,50. Nemuseli jsme tak alespoň panikařit a dávat mu akademickou čtvrt hodinku, kdyby se v pět neobjevil. Odvoz jsem totiž zajišťovala přes web, a neměla jsem žádný doklad o objednavce, navíc jsem tak činila přes Google translátor, když zdejší taxislužba své stránky provozovala pouze v norštině.

Těsně před definitivním opuštěním bytu Luboš objevil zapomenutý gemicuk, sloužící nám na garnýži jako šňůra na věšení prádla. Svorně jsme se rozhodli jej v Norsku zanechat a vyhodit do koše, byl natolik jetý, že už nepružil, a rupnutí bylo otázkou času.

Genderově nekorektní prohlídka cestující

Uvítalo nás prázdné letiště. Když myslím prázdné, tak prázdné, před budovou seděl jediný cestující, čímž mě děsně naštvál, překážel mi na fotce, a vevnitř jsme byli samotní. Luboš to u stolu zalomil, dospával spánkový deficit, já posnídala a na WC si vyčistila zuby, toaletní potřeby s malou zubní pastou jsme měli příručně. Postupně se hala zaplňovala cestujícími, mířícími na první ranní let do Osla.

Naštěstí brzo otevřeli rentgen, odbavili jsme se vyzutí, naše pohory jely samostatně a oboje byly speciálně testovány na výbušniny. Asi jsem vypadala jako terorista, a to jsem ani neměla kuklu. Luboš usilovně a hlasitě pískal, já prošla na první dobrou. Zatímco jsem čekala, až Lubošovi oskenují ručním přístrojem oděv, sledovala jsem genderově nekorektní prohlídku cestující. Jednalo se o ženu středního věku a vykonával ji chlap. S tím jsem se zatím nesečkala, vždy, když jsem byla

vyzvána k osobní prohlídce, jednak ji páchala žena, jednak se tak konalo za zástěnou, nikoliv jako zde, na odiv všem cestujícím. Na jejich obhajobu asi slouží, že se nejednalo o žádnou prsatou sexbombu, ale díky jejímu staršímu outfitu šlo patrně o rutinní záležitost.

Jak veverka běhala po ranveji

Šťastně jsme se oba dostali po průchodu pasovkou a rentgenem do odletové haly, kde byl otevřen malý bufet. Zkusmo jsem se tam dotázala, zda nevedou ovesné mléko, za použití norského termínu pro oves „havre“, a po obdržení kladné odpovědi jsem byla jasná. Přepiju se kávou. Kafe! Kafe s ovesným mlékem! Díra jako Alta a zdejší provinční letiště, připomínající letiště někde v Brně, pardon v Horní Dolní, a oni mají ovesné mléko jako standard!

Obsluha mi dokonce poskytla celou konvičku s ovesným mlékem, takže jsem využila místního systému „refill“, kdy se může pro kávu vícekrát, a slastně jsem konzumovala tekutinu, na které jsem tak závislá. Zatímco jsem pila kafe, koukala jsem nechápavě na veverku, která si běhala po ranveji. Jen tak, hopsala si tam jako někde v lese. Asi jsme fakt více v divočině, než v civilizaci.

Jak mladík zapomněl vystoupit v Tromsø

Náš let byl veden jako Alta - Tromsø – Oslo, tedy s mezipřistáním v Tromsø, což pro nás znamenalo vysedat až v DRUHÉ destinaci. Domnívali jsme se, že s výše uvedeným je obeznámen každý cestující, však to mohl vyčíst na letence, stejně jako my, jiné informace jsme neobdrželi. Jaké tedy bylo naše překvapení, když v Tromsø nastoupili cestující, a stále jsme nepokračovali dále. Letadlem vztekle prošla stewardka a za límec vytáhla mladíka, bušíc mu intenzivně do prsou a ukazujíc na halu za okny, s jasně patrným nápisem, kde se nacházíme. Chlapec jednoduše zapomněl vystoupit v Tromsø. Luboš se tomu velmi podívoval do té doby, než jsem mu řekla, že úplně stejně jsme v roce 2014 sami od sebe nezvládli vystoupit v Ivalu, jelikož jsme vůbec netušili, že se jedná pouze o mezipřistání při cílové destinaci Kittila. Tehdy jsme opouštěli letadlo na příkaz stewarda úprkem uličkou s pohorami v rukou, jelikož jsme se kvůli pohodlí vyzuli. Já už si po této zkušenosti boty nesundala nikdy.

Jak na mladíka přišli, jsme netušili, vysvětlení patrně bylo v počítání turistů na palubě, jinak mě nic nenapadá. Kdyby bylo letadlo plně obsazeno, vyšlo by to najevo tak, že by se někdo dobýval na jeho sedačku, my ale měli pár míst ještě volných.

Blackout

Ocitli jsme se v Oslu, kde jsme pro jistotu zkontrolovali pás, na kterém vyjížděla zavazadla z Alty. Naše se tam neobjevila, takže jsme se uklidnili, že dorazí až do Prahy, o čemž nás ostatně přesvědčovala i pracovnice v Altě. Nezbylo nám než jí důvěřovat.

Pak už jsme chtěli jen něco dobrého popapat. Vybrali jsme si restauraci, cenově dostupnou, nabízející rybičky, ovšem byli jsme odmítnuti. Zrovna měli v systému blackout, nefachaly jim počítače a nebylo možné si jídlo objednat.

„A kdy to opravíte?“ zoufale jsem se pídila po důležité informaci.

„Nevíme,“ zněla lakonická odpověď.

„Tak kdy to bude fungovat?“ chtěla jsem vědět to základní.

„Odteď někdy do půlnoci,“ poskytli mi údaje, které mi byly k ničemu.

Vydali jsme se tedy do jiné hospody, kde jsme si pořídili nejlevnější jídlo, nabízené pouze s sebou – klasiku fish and chips, tedy pokrm z ryby smažené v těstíčku, obvykle se jedná o tresku, a tlustých smažených hranolků.

Jak mě chtěli zatknout za pití alkoholu

Oběd v krabičkách jsme si odnesli zpátky do restaurace, kde měli kaput počítače, a tam jej zčásti zkonsumovali. Abychom měli dostatečný pitný režim, skočila jsem pro vodu, tedy jsem popadla prázdnou flašku od akvavitu, a vydala se na WC. Pamatujete si, jak jsem zdůrazňovala, že se dotyčná láhev bude podílet na našem dalším osudu? No tak nyní se dočkáte finále.

Na WC v podzemí jsem spáchala potřebu a vodu dotankovala v umyvadle, umístěném na chodbě před toaletou. Abychom nepili pouze kohoutkovou vodu, lupla jsem tam jeden waterdrop, neboli ovocné a rostlinné extrakty komprimované v podobě malé krychle, samozřejmě bez cukru. Volba nyní vyšla na borůvkovou příchuť, takže výsledný dojem vytvářel růžovoučký obsah.

Vrátila jsem se k našemu místu a Luboš mě vystřídal, aby se, zanechaje mi veškeré věci včetně jeho dokladů a mobilu, odebral na WC, kde hodlal strávit delší pobyt, úměrný odchodu stolice.

Následně započala moje nejhorší historka z Norska. Chtěli mě zatknout za pití alkoholu na veřejnosti.

Někdo vás udal, že pijete na veřejnosti alkohol

Pro úvod musím podotknout, že konzumace alkoholu na veřejnosti je v Norsku trestná, dovoleno není ani nést odhalený alkohol z obchodu, vždy musí být buď zabalen, nebo alespoň kryt třeba papírovou taškou, takže pokud chlastáte z PETky, obalené v papírovém sáčku, tedy neprůhledném, je všechno v cajku a nikdo se nepohoršuje, vedlejší efekt tohoto znamená si v alkoobchodě strčit proviant přímo do batohu, jinak vám narvou, a za draho prodají, alkohol do papírové tašky. Pít legálně se smí jen tam, kde na to mají licenci. Konec vysvětlující vsuvky.

„Půjďte s námi,“ hřímala na mě žena v policejní uniformě, doprovázená svalovcem v neprůstřelné vestě, ozbrojeným útočnou zbraní. Patrně se domnívali, že jim nedojezenou porci rybiček chrstnu do obličeje, nebo jim zabodnu plastový přístroj do hrudníku.

„Někdo vás udal, že pijete na veřejnosti alkohol,“ již o něco méně nedůtklivě hovořila Norka.

Kontrola čichová i chuťová

První a jediná myšlenka, která mi blikla hlavou, byla ta, že pokud mě zatkou, Luboš nebude vědět, co se se mnou stalo, jelikož mám na stole jeho doklady i mobil. Přihodit se to naopak, tedy že by odvedli Luboše, zatímco já trůním na WC, minimálně půl hodiny by trvalo, než bych našla místo, kde jsem ho opustila, jelikož díky svému orientačnímu smyslu bych to musela hledat, třikrát obejít celé letiště a mezitím by byla velká šance, že by se omyl ujasnil.

Nezbylo mi tedy, než se snažit vše vysvětlit, a rozhodla jsem se využít toho, že všude mají kamery, takže mě někdo musel vidět, jak jdu s flaškou od alkoholu k pítku, které je před WC v přízemí.

Sdělila jsem sympatické policajtky, že se v

PETce /ano, akvavit se prodává v PETce, proto jsme si jej ponechali kvůli tomuto užití/ nachází pouze voda, a v ní je rozpuštěn vitamín /jiné vysvětlení mě v tamní situaci nenapadlo/, což si ostatně mohou ověřit jak na nahrávkách, tak přímo ochutnáním.

Zdůraznění kamerového záznamu patrně zabralo.

Četnice byla ochotná tekutinu zkontrolovat

čichově i chuťově, takže napřed si hrdlo láhve strčila pod nos a pak si kapku nalila na hřbet ruky a takto olízla. Covid hadra.

Jak naše sedadla neexistovala

Prošla jsem. Jak čichová, tak chuťová zkouška dopadla dobře, neprokázala se přítomnost alkoholu ve flašce od akvavitu, ale i tak jsem byla požádána, ať láhev schovám a nemám ji na stole, může to budít negativní reakci. Vysvětlila se tím taky situace loni v Norsku, kdy jsme jeli vlakem z Geilo do

Osla, a já měla ve flašce od akvavitu ovesné mléko, které jsem si lila do kávy. Tehdy se na mě káravě dívalo celé osazenstvo našeho vagónu.

Když se Luboš vrátil, odlehčen asi tak o půl kila, stále jsem ještě zírala na inkriminovanou PETku a hlavou mi vrtalo, co je to za zemi, kde jsou schopni na vyšetřovnu odvléct někoho, kdo pouze použije flašku od alkoholu na natočení úplně obyčejné vody z vodovodu, nebýt shovívavosti policistky nápoj ochutnat. Až jsem našla ztracenou řeč, oznámila jsem svému manželovi, že po dobu jeho nepřítomnosti se nic zvláštního nestalo.

Kolena se mi třásla ještě v době, kdy jsme nasedali na palubu letadla. Že je něco špatně, mi začalo vrtat hlavou poté, co Luboš, kráčeje přede mnou, prohlásil, že se mu stroj zdá poněkud krátký. Došli jsme na konec až k toaletám a neměla jsem jinou možnost, než mu dát za pravdu. Řada sedadel končila číslem 26, my ovšem měli prodány palubní lístky do řady 30. Naše sedadla jednoduše neexistovala.

Honem si sedni, a tvař se, že je to Tvoje sedačka

Lubošovi musím vyseknout poklonu za jeho duchapřítomnost a rychlou reakci.

„Honem si sedni a tvař se, že je to Tvoje sedačka,“ houkl na mě a vyloženě silou mě vtlačil do poslední dostupné řady, tedy do 26. Uvelebila jsem se u okna, on vedle mě uprostřed a vyčkávali jsme. Kolem nás proudily turisté se stejně vytřeštěným výrazem, jakým disponovaly naše obličejové před pár minutami. Každý z nich došel až k WC a nechápavě zíral, hledaje čísla od 27 dál.

„Tohle ale nejsou naše místa,“ snažila jsem se oponovat.

„Mlč a vypadej, že tam patříš,“ přesvědčoval mě.

„To ale není,“ víc jsem nestihla říct, jelikož mi přikryl pusou, přičemž se na kolemjdoucí usmíval.

„Aú,“ zařval poté, co jsem ho kousla do prstu.

Aby předešel dalšímu zranění, naklonil se ke mně, a pošeptal mi: „Sed’ a ani nedutej. Jestli budou z letadla vyhazovat lidi jako přebytečné, tak ty, co stojí, ne ty, co už sedí, víš?“

Holt roky praxe při létání na služební cesty.

Jak se slečna Veronika opotila

Postupně se u toalet a nouzového východu naštosovalo asi 20 lidí, jimž byly vystaveny letenky na neexistující místa. Na moji sedačku se dobývala právoplatná majitelka, ale nebyla možnost ji tam pustit, když ulička byla narvaná k prasknutí, a já tak neměla ani centimetr místa se protáhnout a uvolnit sedadlo. Luboš jí vysvětlil situaci a ona honem zabrala jediné v okolí volné místo – poslední neobsazenou sedačku v uličce vedle Luboše. To už personál zpanikařil, protože nechápali, co vzadu tolik lidí pohledává. Jedna z letušek začala kamsi volat a představila se jako Veronika. U hovoru se poněkud opotila, takže asi žádné dobré zprávy. Chopila se palubního rozhlasu a s mírně zajímavým se hlasem oznámila, že místo Airbusu A320 jsme nafasovali A319, takže tím se vysvětlují chybějící čtyři řady, a že prosí stojící cestující, ať se vydají do přední části letadla a ve vlastním zájmu si vyhledají volná místa, kam si mají posadat. Kupodivu se to obešlo bez přetlačování se a paniky, mám ovšem ten dojem, že spouště cestujících to ještě plně nedošlo, hlášení proběhlo v češtině, takže cizinci tomu rozumět nemohli.

Nakonec si sedli všichni, jelikož se to vyřešilo neobsazenými místy v první třídě. Nemyslete si ovšem, že na tom vydělali, v tomto typu letadla se jedná o sedadla stejně široká i dlouhá, bez extra prostoru pro nohy, jediný rozdíl je v tom, že je od nás plebsu oddělí zástěnou. Jo a taky WC mají svoje, jinak se nijak neodlišují.

Neštěstí vždy chodí ve trojici

Dvouhodinový let do Prahy proběhl, ani nevím, jak. Rozhodně jsem jej neprospala, spíše jsem se vzpamatovávala z málem zatčení na letišti v Oslu a málem neodletění domů. Jak by to probíhalo s těmi, kteří by se nevešli, bylo jasné – výstup z letadla, ubytování někde na náklady aerolinky a let v dalším možném termínu, tedy nejdříve pozítří, jelikož na zítra už nebyla volná kapacita.

Po ocitnutí se v matičce stověžaté jsme se s ostatními cestujícími z našeho letu vydali k pásu, kde vyjížděla zavazadla. Čekali jsme, čekali, čekali, až jsme tam zůstali jediní, a pás přestal vyplivovat kufry a zastavil se. Bylo to jasné, naše batohy s námi nepřiletěly a zůstaly někde na trase Alta – Oslo – Praha, případně skončily v úplně jiné destinaci. Ach jo, takže statistika fakt nemá paměť,

ludra jedna. V dubnu se totiž mamka vracela z Izraele, ovšem přistála bez kufru, a tehdy jsem doufala, že za naši rodinu už máme odbyto, zapomenuvši při tom za základní poznatek, že statistika nemá paměť, takže to, že jedna situace nastala, neznamená, že se to nemůže přihodit znovu, jelikož každá nová událost je nezávislá na těch předchozích. Prostě když hážete mincí a několikrát za sebou vám padne orel, tak z toho nevyplývá, že v dalším hodu už musí padnout panna. Kdepak, každý následující hod má vždy stejnou pravděpodobnost, že se objeví panna či orel, ty předchozí na to vliv nemají. Ptáte se, jak je to možné? Jednoduše, zákon velkých čísel.

Zašli jsme na přepážku podat reklamaci, kdy se ukázalo, jak dobrý nápad byl vyfotit si naše obalené kokony, a totálně vyfluslí jsme odjeli přespat do hotelu Krystal.

Jak jsme díky aerolinkám cestovali nalehko

Moje první kroky vedly do blízkého obchodu sehnat si ovesné mléko, které jsem si přelila kam? No přece to flašky od akvavitu, tedy té stejné, díky níž jsem měla problémy s policií v Oslu.

Ráno /což už je vlastně další den/ jsme si užili první snídani po týdnu, která neobsahovala ryby, a pak se vydali na Hlavní nádraží. Díky aerolinkám jsme cestovali nalehko a vůbec nám to nevadilo. Na nádraží si Luboš koupil ve vinotéce burčák a zcela bez obav jej konzumoval na veřejnosti. Hned jsme si připadali tak nějak normálně.

V duchu jsme řešili variantu, že se ztracené batohy nenajdou. Co s naší výbavou? Představa, že budeme vše kupovat znovu, mi protáčela panenky, a bankovky se v peněžence tiskly k sobě. Teoreticky bychom měli mít nárok na případné odškodnění.

Zatím jsme byli rádi, že jsme v Norsku bydleli v bytě, a měli tak možnost si kompletně všechno vyprat, nemuseli jsme se tedy obávat, že při delším pobytu v uzavřeném prostoru nám z našich věcí něco vyroste.

Epilog

Ještě několik dnů od návratu domů při sledování trackingu našich ztracených batohů se situace jevila, že se vůbec neví, zda s námi ráno vůbec odletěly z Alty, pak se k naší neskonale radosti objevily v Oslu, aniž by bylo patrné, odkud se tam ocitly, asi to vzaly oklikou přes Severní pól, aby pak asi tři dny visely v luftě v Oslu, než se někdo uráčil je poslat do Prahy. K nám před barák přijely autem asi po 10 dnech večer ve 23 hodin. Jelikož jsme další den šli do práce, ani jsme je nekuchali, sáčky od košů se jevily neporušené, tak jsme je prskli do sklepa a vybalovali až další den. Tolik k našim zatoulaným zavazadlům.

Druhé sdělení je trochu vážnější. Na tomto treku jsme si oba sáhli na dno svých sil, já psychických, Luboš fyzických, a nezávisle na sobě jsme se shodli, že s tímto typem výprav již končíme. Ne, neděste se /zejména kamarádi/, ani neradujte se /zejména Ty, mami/, na Sever budeme vyrážet na dále, jen si budeme vybírat takové treky, na nichž je sem tam nějaká civilizace, aby se v případě zdravotních či jiných potíží dal takový výlet ukončit bez toho, že by člověk musel ještě týden šlapat, bez ohledu na to, jak zle mu je. No a pšššt, na rok 2025 k Lubošovým kulatinám plánuju fakt dovolenou nalahko, kdy chodit budeme jen s malým batůžkem – Faerské ostrovy. No vidíte, dokonce k moři tak pojedeme :-)

Sepsala Lea Vargovčíková

Vyfotili Lea a Luboš Vargovčíkovi